

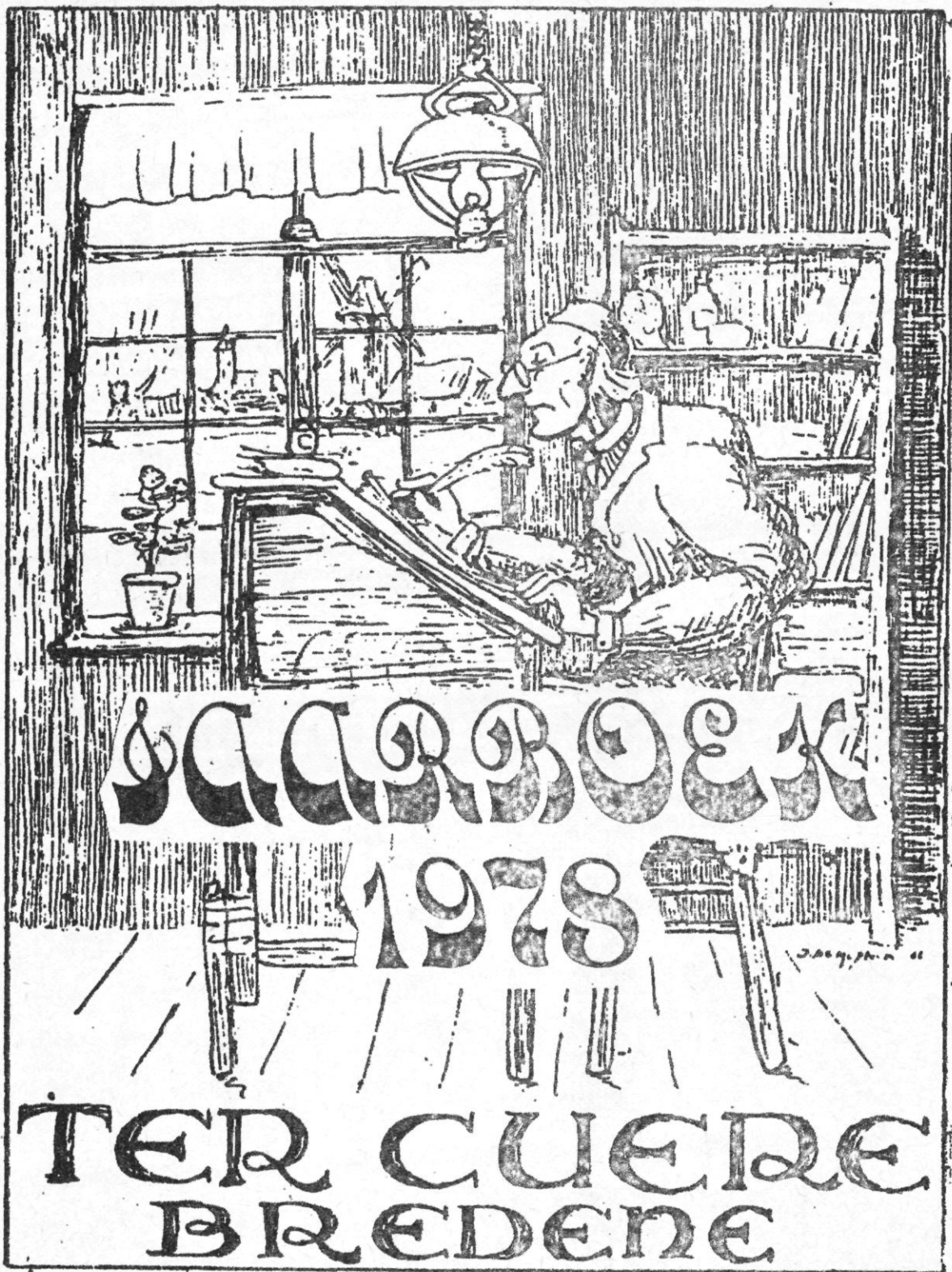

Jaarboek 1978

uitgave
HEEMKRING TER CUERE

Sekr. : Pauwhoflaan 66
8401 Bredene
Tel. 32 31 40

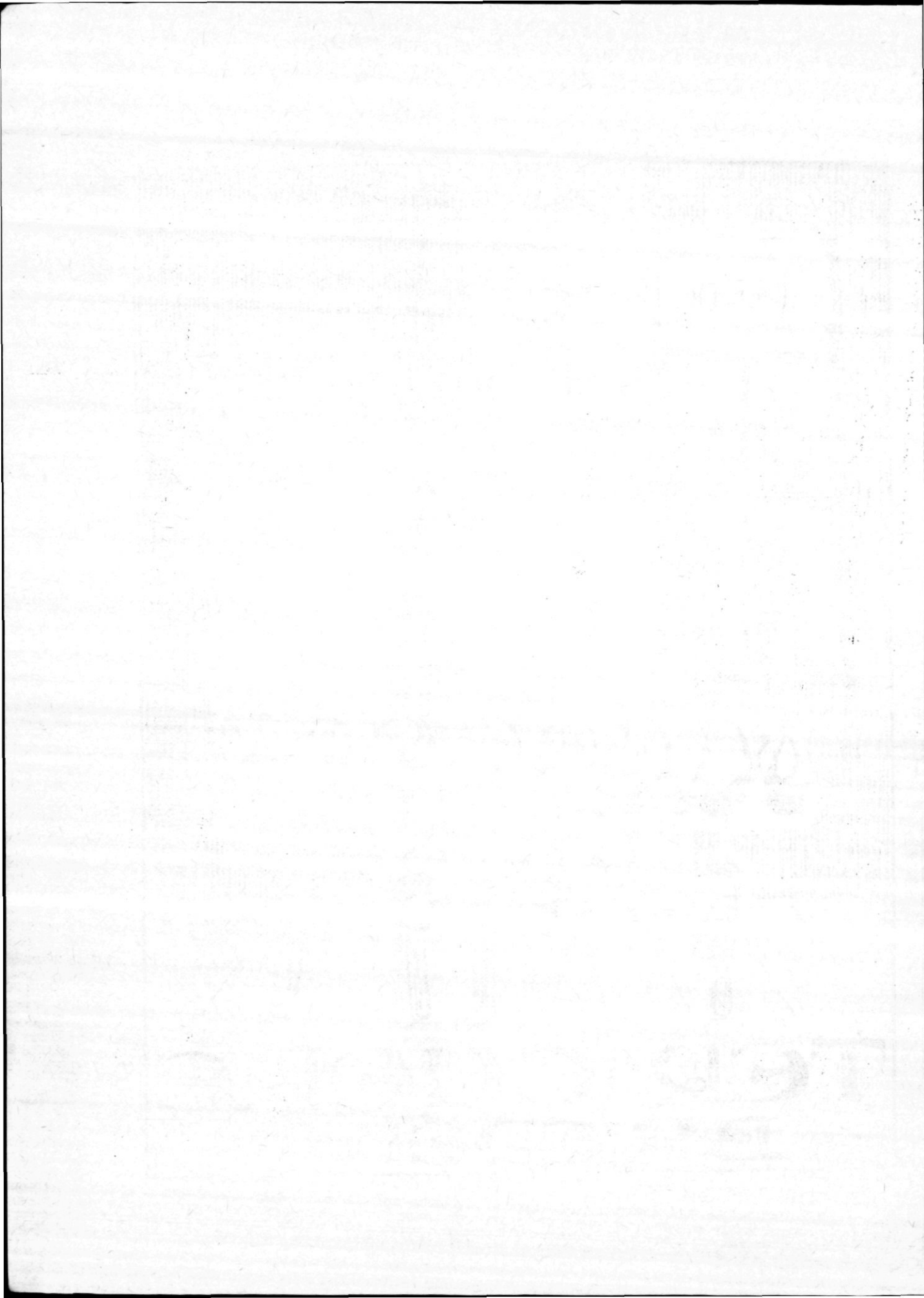
€ 3,72

SACROBOS

1978

TER CUERE
BREDENE

H E E M K R I N G " T E R C U E R E " E I N D E 1 9 7 8

+++++

BEHEERRAAD

Hoofdman	Belpaeme Noël
Onderhoofdman	Gevaert Ferdinand
Secretaris	Vansteenkiste Roland
Penningmeester	Defever Julia (postrek.000-0547808-49)

COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN DE GEMEENTE BREDENE

Burgemeester	Claeys Albert
Schepenen	Debruyne André
	Lagast Raymond
	Vanleenhove Gilbert
	Lacoere André

MEDEBEHEERDERS

Cattrijsse Willy
Desopper Georges
Devriendt Willy
Fischer André
Fonteyne Gilberte
Geselle Camille
Lantsoght Jacques
Terreyn Henriette
Vandecasteele Louis
Verburgh André
Versluys Roland
Willaert Jan

Erevoorzitter

Verbanck Richard

Ereleden

Penninck Jozef-Legeweg 133-Brugge
Farasijn Daniël- Groeningestraat 77 - Gent
Lievens Firmin- Limousinelaan 6-St-St.Woluwe

MEDEDELINGSBLAD :

" R O E P S T E E N "

++++++
++++++
+++++
+++
+

WERKING VAN " TER CUERE " in het jaar 1978

- 1 Uitreiking " Zilveren Tent " aan de heer Jerome Depoorter en mevrouw Debaene .
- 2 Ter Cuere feestmaal op 4 februari .
- 3 Uitreiking van het Jaarboek 1977
- 4 op 12-2 geleid bezoek aan het heemkundig museum v. " De Plate"
- 5 Op 22-2 Spreekbeurt " De Visserij te Blankenberge en langs de Vlaamse kust " door dhr. Felix Vandenberghe .
- 6 op 18-3 Kunstavond " Scola Gregoria " in samenwerking met Davidsfonds - Sas en Dorp .
- 7 Op 8-4 Toneelavond " Verlengd Week-end " door het Augustijnen-Theater , in samenwerking met Davidsfonds Sas en Dorp .
- 8 april - Inrichten tekenwedstrijd voor kinderen, in het kader van het " Jaar van het Dorp " in samenwerking met de werkgroep Jaar van het Dorp
- 9 21-5 - In het raam van de werking " Hoevenaamborden " uitreiking van 12 hoevenaamborden , in samenwerking met het feestbestuur .
- 10 27-5 - " Bal in de Feesttent " , in samenwerking met de werkgroep " Jaar van het Dorp "
- 11 28-5- Eerherstel van de Roepsteen op het Dorpsplein in samenwerking met de werkgroep . J.v.h.D. - Hoogmis , tentoonstelling tekenwedstrijd , Vlaamse kermis , optreden van de kliek van de Chiro , optreden " Bredense Butstamps " .
- 12 Hoevetocht in samenwerking met de Boerengilde en de werkgroep J.v.h.D.
- 13 1-7 Demonstratie strandvisserij, ten behoeve van de toeristen, met gratis uitdeling van de vangst .
- 14 6-8 "Dag op de Boerderij" op de hoeve van Roland Ingelbrecht
 - a) Hoogmis op het erf
 - b) Paardenzegening
 - c) Aperitief-concert door de Gemeentelijke Harmonie
 - d) Volksspelen
 - e) Bal in de feesttent , met barbecue

E R R A T A

+++++

Fouten zijn er om gemaakt te worden en men kan ze soms niet vermijden . Er zijn er ook in dit Jaarboek te vinden .

Wees zo goed fouten te verbeteren op blz. 2 en 3 van " De forten van Oostende " . Bij ons zeggen ze : Mahommed is één , Mohammed is twee ... Wel , die tweede is de juiste . MOhammed moet er staan . Eenvoudige lapsus .

In hetzelfde artikel :

blz. 21 - regel 5 : over looper = overloper

24 34: oorpspronkelijk = oorspronkelijk

Bredens kanonnenvoer :

blz 6 - regel 4 : Hospotaal = hospitaal

16 9 : opgeroepen = opgeroepen

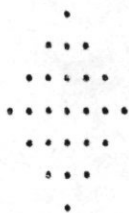
18 26 : waarschijnlijk = waarschijnlijk

Terugblik op het Dorp :

blz 7 - regel 30 : Een wie = En wie

8 10 : terukomst = terugkomst

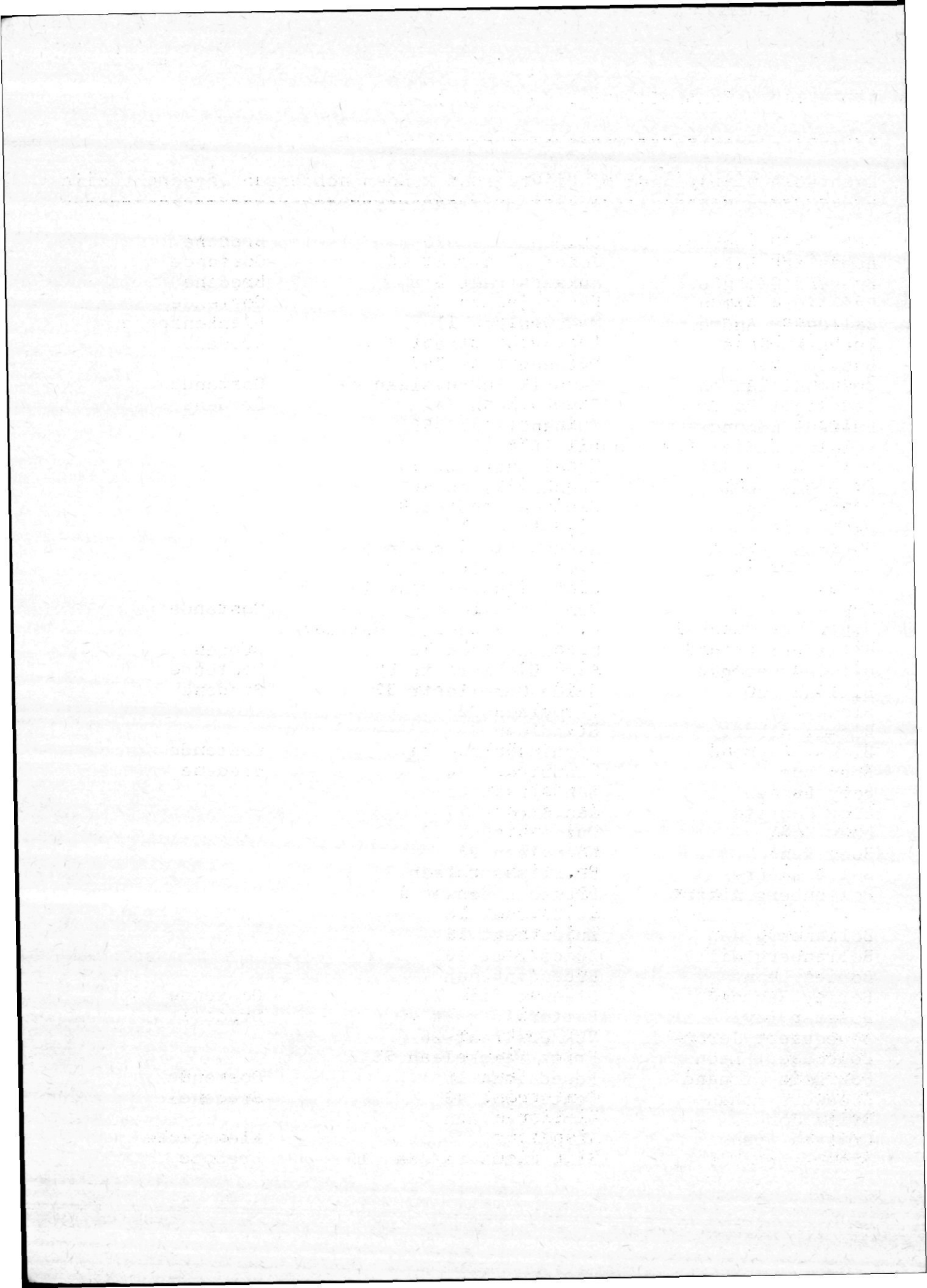
Met onze verontschuldiging .

LEDENLIJST AFGESLOTEN OP 1 NOVEMBER 1978

 Eventuele wijzigingen of bijvoegsels kunnen achteraan afgedrukt zijn

Aspeslagh Charles	Duinenstraat 25	Bredene
Aspeslagh L.A.	Jozef II straat 25	Oostende
Backers Georges	Nukkerstraat 5	Bredene
Baillière Simon	Kastanjelaan 37	Oostende
Ballegeer André	Meeuwenlaan 11	Blankenberge
Barbaix Louis	Lagravièrestraat 43	Bredene
Bastin Yvan	Duinenstraat 347	
Beaumont Gaston	Hendrik Serruyslaan 42	Oostende
Beeckaert Roger	Pauwhoflaan 74	Bredene
Beirens Edmond	Duinenstraat 359	
Belligh Camiel (+ 9 april 1978)		
Belligh Gustaaf	Monnikenstraat 14	
Belpaeme Noël	Frankrijklaan 48	
Bentein Roger	Sluizenstraat 128	
Berten Charles	Zijdstraat 1	
Bertens Marcel	August Plovieplein 5	
Beun Germain	Steenovenstraat 13	
Beyen August	Sint Riquierstraat 12	
Beyen Julien	Van Tyghemlaan 47	Oostende
Bibl. Het Cenakel	K. van de Woestijnestraat 33	
Billiaert Roland	Breendonklaan 43	Bredene
Billiau Georges	Aimé Liebaertstr 64	Oostende
Billiau Leo	Guido Gezellestr 37	Bredene
Block Jan	Derbylaan 22	
Blomme Albert	Standlaan 2	
Blomme Raymond	Orchideënlaan 24	Oostende
Boey Luc	Zandstraat 35	Bredene
Boey Lucien	Zandstraat 31	
Boey Maurits	Zandstraat 77	
Boey Noël	Duinenstraat 52	
Boey René	Koerslaan 32	
Bolle Pierre	Pr. Elisabethlaan 72	
Bollenberg Albert	Brugse steenweg 1	
Mw. Henri Bollenberg	Zuidstraat 15	
Bollenberg Jan	Zuidstraat 15	
Bollenberg Willy	Zuidstraat 13	
Bories Leon	Breendonklaan 7	
Borrey Raymond	Steense dijk 222	Oostende
Bossaer Ray	Batterijstraat 40	Bredene
Boucquaert Jerome	Nukkerstraat 26	
Boucquaert Leon	Fritz Vinckelaan 58	
Bourgois Fernand	Resedalaan 15	Oostende
Brouwers Johan	Gentstraat 46	Bredene
Brijs John	Violierenlaan 8	
Brijsse Frans	Mispelburgstraat 2	Klemskerke
Brouckaert Walter	Sint Riquierstraat 19	Bredene

Broucke Aimé	Veldstraat 38	Bredene
Broucke Henri	Lagravièrestraat 6	
Broucke Theo	Dr. Van de Weghepl 5	
Bruyneel Roger	Brusselstraat 14	
Bulcke William	Benediktijnerstraat 3	
Buttiens Alfons	Wierenstraat 39	Oostende
Caestecker Hubert	Pr. Elisabethlaan 1	Bredene
Caestecker Sylvaan	Molenstraat 81	
Callebaut Guido	Hoefijzerlaan 6	
Callewaert Noël	Dorpstraat 22	
Cambier Georges	Pr. Elisabethlaan 9	
Cambier Aimé	Pr. Elisabethlaan 9	
Camerlinck Ignace	Kaaistraat 3	Oostende
Campe August	Zandstraat 63	Bredene
Candaele Albert	Prins Albertlaan 42	Oostende
Cardon Romain	Breendonklaan 37	Bredene
Casier Oscar	Kon. Astridlaan 29	
Cattellion Robert	Westkerkestraat 44	Oudenburg
Cattrijsse Roger	Hoogwegel 47	Gistel
Cattrijsse Willy	Fritz Vinckelaan 104	Bredene
Cauwenberghs Alfons	Europalaan 1	Wilrijk
Cavereel Albert	Acacialaan 25	Oostende
Chapel Emile	SS Pieter & Pauluspl 7	
Christiaan Marie-Rose	Veldstraat 3	Bredene
Claeys Albert	Kapellestraat 313	
Claeys Gerad	Statiestraat 25	De Haan
Claeys Jef	Leeuwerikkenstraat 96	Oostende
Claeys Leon	Dorpsplaats 18	Vlissegem
Claeys Leon	Gentstraat 48	Bredene
Clicteur Omer	Driftweg 57	
Clybouw Karel	Zandheuvel 1	
Clybouw Lionel	Nukkerstraat 11	
Coelus Robert	Noordlaan 8	
Coene Robert	Prinsenlaan 32	Oostende
Coenye Jozef	Frère-Orbanstraat 83	
Colpaert Alice	Sluizenstraat 3	Bredene
Colpaert Maurits	Kapellestraat 33	
Colpaert Willy	Zuid-Oostwijk 11	
Constandt Maurice	Vredestraat 24	Content Arseen
Content Arseen	Molenstraat 64	
Coopman Jan	Joos de Ter Beerstl 15	
Coppin Gilbert	Torhoutsteenweg 548	Oostende
Cordy Paul	Berkenlaan 11	
Cornillie Guy	Maria Theresiastr 25	
Croos Firmin	Jcos de ter Beerstl 18	Bredene
Crucifix André	Breendonklaan 39	
Cuypers Jean Marie	Duinenstraat 196	
Daems Paul	Kerkstraat 29	Oostende
Damman Eddy	Vanderschraeghestr 10	Bredene
Dangez Henri	Voorhavenlaan 80	Oostende
David Gustaaf	Breendonklaan 22	Bredene

Debaedts Nick	Mariakerkelaan 64	Oostende
Debaene Alois	August Plovieplein 11	Bredene
Debaere Werner	Prof.Vercouilliestr. 48	Oostende
Debaillie Erik	Frankrijklaan 3	Bredene
Debaillie Willy	Monikkenstraat 17	
Debeen Camille (+ 15.8.1978)		
Debeen Henri	Polderstraat 171	
de Bethune Emmanuel	Kasteeldreef 10	Marke
Debeuckelaere Oscar	Duinenstraat 311	Bredene
Deblauwe Raoul	Buurtspoorwegstraat 2	
Deblieck Fr	Staessenstraat 12	
Debrock Alfred	Rietstraat 27	Oostende
Debrock Marcel	Nieuwstraat 76	Bredene
Debruyne André	Spaarzaamheidstraat 14	
Debruyne Jozef	Buurtspoorwegstraat 47	
Debruyne Richard	Leeuwerikkenstraat 184	Oostende
Debruyne Valère	Jacob Besagestraat 57	
Debusschere Jozef	Zwaluwenstraat 35	
Deckers Yves	Antwerpenstraat 42	Bredene
Declerck Maurice	Ooststraat 44	Oostende
Declerck Noël	Pr.Marie-Josélaan 11	Bredene
E.H.Declercq	Ieperstraat	Oostende
Decloedt Maurice	Nukkerstraat 92	Bredene
Decommines Georges	Alfons Pieterslaan 59	Oostende
Decoo Firmin	Duinenstraat 117	Bredene
Decouter Yvonne	Sluizenstraat 98	
Decraecker Jozef	Coupurestraat 20	
Decroos Henri	Vaartdijk Noord 1	Oostende
Decroos Jan	Ringlaan Zuid 153	De Haan
Decroos Paul	Klaprozenlaan 34	Oostende
Decru André	Stationstraat 30	Diksmuide
Decuyper Elisabeth	Driftweg 175	Bredene
Dedrie Edward	Olmenlaan 27	Oostende
Defever Cyrille	Duinenstraat 171	Bredene
Defever Gerard	Zandheuvel 4	
Defever Julia	Rozenlaan 21	
Defever Madeleine	Pr.Elisabethlaan 29	
Defever Margriet	Rozenlaan 21	
Defurne Herman	De Rudderstraat 75	Oostende
Dehaese	Veldstraat 1	Bredene
De Jonckheere Jan	Antwerpenstraat 2	
Dekeyser André	Kapellestraat 155	
Dekeyzer Emile	Dr.Van de Wegheplein 5	
Dekeyser Willy	Vredestraat 41	
De Knuydt R.	Druivenlaan 23	Oostende
Delaere Eric	Brugse stw 57	Bredene
Mw.Delaere Georges	Fritz Vinckelaan 4	
Delanghe Gilbert	Kapellestraat 119	
Deleu Redgy	Gentstraat 38	
De Ly René	Wellingtonstraat 4	Oostende
De Lille Georges	Buurtspoorwegstraat 55	Bredene

1941
1942
1943

1944
1945

1946
1947

1948
1949

1950
1951

1952
1953

1954
1955

1956
1957

1958
1959

1960
1961

1962
1963

1964
1965

1966
1967

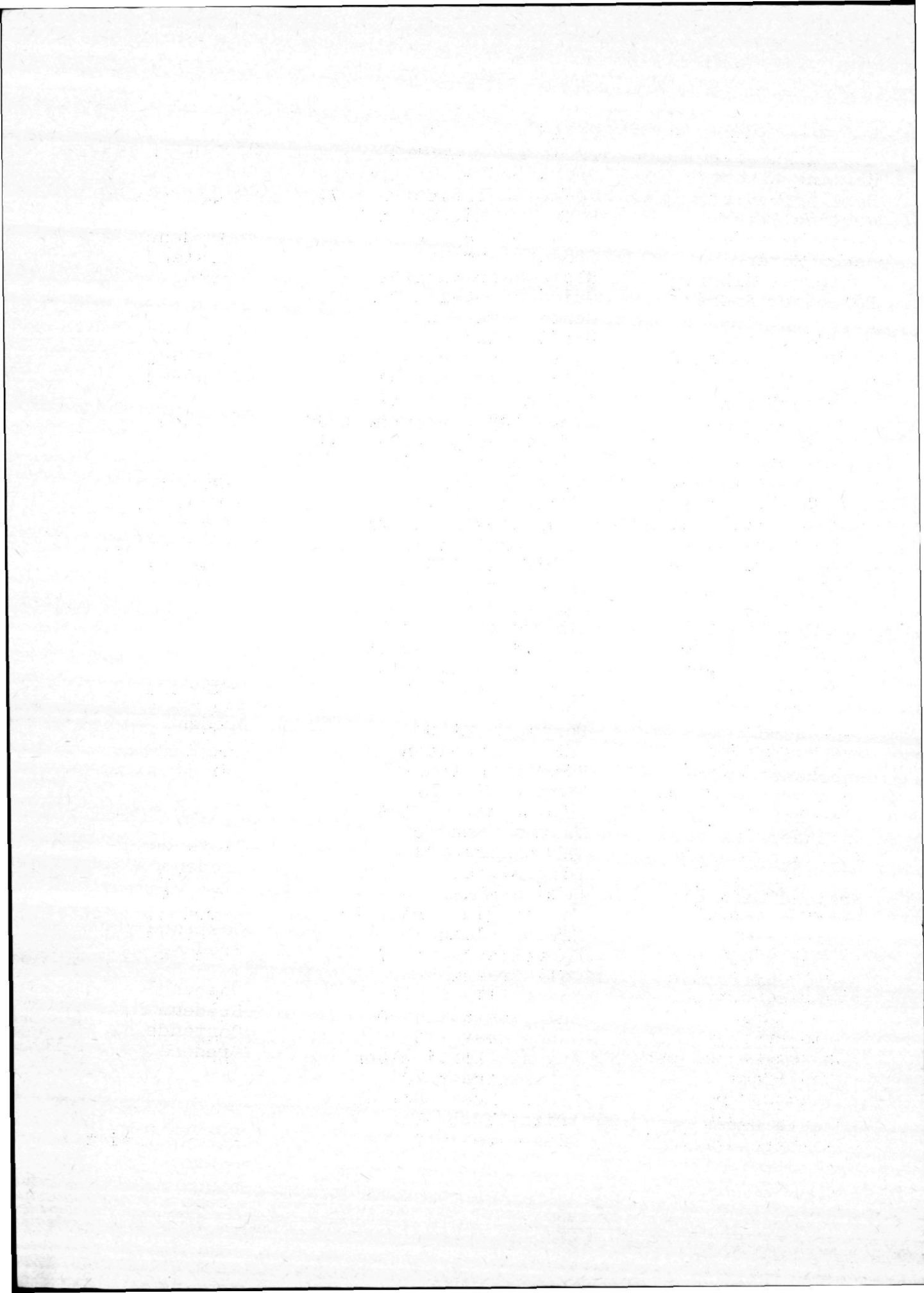
1968
1969

1970
1971

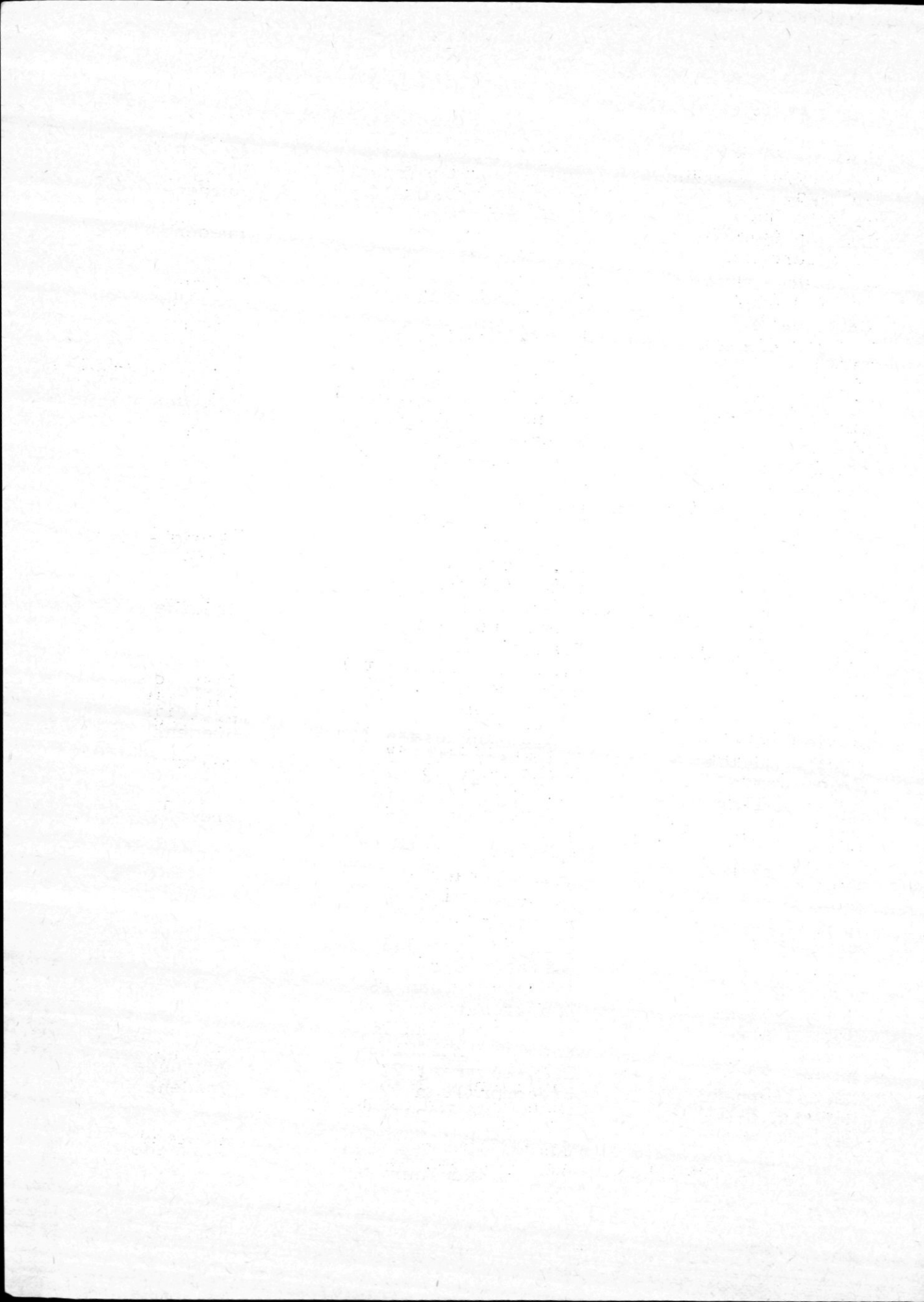
Demaegdt Robert	Kievitstraat 17	Oostende
Demeere Henri	Driftweg 101	Bredene
Demey Maurice	Polderstraat 43	Bredene
De Mol Jan	Hofstedestraat 22	Oostende
De Mol Jean	Frankrijklaan 9	Bredene
De Mol Marc	Hofstedestraat 22	Oostende
De Moor Daniël	Torhoutsteenweg 299	
Demuyndt Germain	Bedevaartstraat 3	Bredene
De Muydt Roger	Dorpstraat 123	
Dendooven J.P.-Pyra	Houtemstraat 1	Hoegaarden
Denorme Jos.	Heilig Hartlaan 28	Oostende
De Pauw Jacinthe	Joos de ter Beerstlaan 9	Bredene
Depecker Dirk	Pater Gerard Defeverstr 7	
de Ponthieu Daniël	Nieuwpoortsteenweg 48	Oostende
de Ponthieu Giovanni	Vinkenstraat 23	
de Ponthieu Koenraad	Spoorwegstraat 49	Herzele
Depoorter Eddy	Spaarzaamheidstraat 15	Bredene
Depoorter Jerome	d°	
Deputter Georges	Meeuwenlaan 15	
Derinck Urbain	Kapellestraat 7	
Deroo Gilbert	Nukkerstraat 25	
Derooy René	Pauwhoflaan 62	
Derudder Roger	Frans Provoostplein 7	
Deschacht Frank	Sportstraat 107	
Deschacht Gustaaf	d°	
Deschacht Julien	Vanderschaeghestraat 14	
Deschepper Eugene	Mariakerkelaan 8	Oostende
Deschepper Prosper	Vredestraat 28	Bredene
De Seyn Gerard	Mac Leodplaats 1	Oostende
Desmedt Marcel	Nukkerstraat 50	Bredene
De Smet-Raes	Werkstraat 42	Gent
Desoete Constandt	Sluizenstraat 232	Bredene
Desopper Georges	Brugse stw. 1 B	
Deswaef Emmanuel	Koerslaan 2	
Deswelgh Remi	Zuidstraat 3	
Devent Geo	Stationsplein 18	Knokke-Heist
D'Everlange Leon	Pr.Elisabethlaan 25	Bredene
Devliegheer André	Rubenslaan 37	De Haan
Devos Fernand	Ruiterlaan 8	Bredene
Devos Roger	Kapellestraat 307	
Devriendt Georges	Van der Stchelenstr.133	Oostende
Devriendt Willy	Brugse steenweg 51	Bredene
Dewachter André	Torhoutse stw 543	Oostende
Deweever Eric	Dorpstraat 46	Bredene
Dewilde Gustaaf	Bedevaartstraat 6	
Dewulf Georges	Dorpstraat 17	
Dewulf R.L.-Heus	Oude Zak 13	Brugge
D'Haese	Veldstraat 1	Bredene
D'Hulst Roger	Derbylaan 13	
Dirickx Kamiel	Taboralaan 182	Oostende

Dooms Roger	Molenstraat 17	Bredene
Douvere Etienne	Bredene stw 4	Oostende
Dreesen Jan	Rode Kruisstraat 4	
Dubois René	Nieuwstraat 60	Bredene
Duchateau François	Peter Benoitlaan 20 A	
Ducheyne Robert	Heistlaan 47	Knokke-Heist
Dufosseze Eric	Brugse stw 142	Oostende
Dufour Maurice	Sluizenstraat 10	Bredene
Dumon Albert	Prins Albertlaan 77	Oostende
Dumon Alfons	Pr. Elisabethlaan 82	Bredene
Eeckhout Raoul	Wagenmakerstraat 1	
Eerebout Paul	Molenstraat 32	Klemskerke
Eerebout Roger	Kappellestraat 229	Bredene
Eerw. Zusters	Dorpstraat 144	
Eerw. Zusters	Nukkerstraat 106	
Eerw. Zusters	Peter Benoitlaan 13	
Elewout Jozef	Victoriastrasse 14	Wilhelmshafen
Eneman Jules	Driftweg 45	Bredene
Everaerd Pierre	Duinenstraat 13	
Faict Herman	Steenovenstraat 28	
Ferrier Maurice	Duindoornlaan 13	Oostende
Feys Henri	Cockerillstraat 8	
Fischer André	Oude Gistelweg 17	Snellegem
Fischer Karel	Molenstraat 92	Bredene
Focke Henri	Mariakerkelaan 48	Oostende
Fonteyne Gilberte	Oude Gistelweg 17	Snellegem
Francier Jaak	Torhoutsteenweg 509	Oostende
Geldhof Louis	Nukkerstraat 8	Bredene
Geldhof Maurice	Dorpstraat 92	
Geryl August	Nieuwdokstraat 38	Oostende
Geselle Camiel	Buurtspoorwegstraat 89	Bredene
Geselle Guido	Vaartstraat 11	Oostende
Gevaert Amedée	Onafhankelijkheidstraat 4	
Gevaert Ferdinand	Duinenstraat 40	Bredene
Gheeraert John	Duinhelmlaan 7	
Ghijsbrecht Victor	Veerbootstraat 1	Zeebrugge
Gilliaert Etienne	Kappellestraat 239	Bredene
Goes Kamiel	Wapenplein 9	Oostende
Goes Renaud	Tulpenlaan 1	Bredene
Goethals Camiel	Brugse stw 163	
Groenvynck Firmin	Polderstraat 21	
Gunst Willy	Veldstraat 18	
Gyssens René	Mariakerkelaan 93	Oostende
Haeck Kamiel	Driftweg 59	Bredene
Haeevermaet Roger	Parklaan 10	
Halewyck Raoul	Kasteeldreef 7	Snellegem
Hallemeersch André	Aalststraat 10	Bredene
Halsberge Camille	Madelifjeslaan 66	Oostende
Helsmoortel August	Sportstraat 18	Bredene
Helsmoortel Maurice	Zandstraat 79	

Helsmoortel Roger	Driftweg 119	Bredene
Hendrickx Wilfried	Prins Albertlaan 88	Oostende
Herling Albert	Pr.Marie-Josélaan 11	Bredene
Herling Paula	Werkzaamheidstraat 72	Oostende
Herling Rosy	Rode Kruisstraat 4	
Herssens Annie	Strandlaan 10	Bredene
Hoedt Roger	Groentenmarkt 3	Oostende
Hollevoet Albert	Sluizenstraat 99	Breden
Hollevoet André	Guido Gezellestraat 34	
Hollevoet Gaston	Gentstraat 5	
Hollevoet Leo	Wilgenlaan 32	Oostende
Hosten Wilfried	Si Riquierstraat 10	Bredene
Hostyn Jan	Plantenstraat 92	Oostende
Hostijn Jerome	Plakkerstraat 17	
Hubert Michel	Buurtspoorwegstraat 60	Bredene
Huyghe-Kimpe Diane	Groenendijkstraat 141	
Huyghebaert André	Duinenstraat 310	
Huyghebaert Paymond	Driftweg 52	Wenduine
Inghelbrecht André	Wilgenlaan 46	Oostende
Inghelbrecht Wilfried	Kapellestraat 121	Bredene
Jansseune Gilbert	Zeebermlaan 23	Oostduinkerke
Jonckheere Frans	Driftweg 155	Bredene
Jonckheere Leon	Vredestraat 30	
Joseph Rudi	Keerweg 61	
Kerckhof Karel	Plassendalestw 4	
Kerckhof Marcel	Kon.Astridlaan 55 A	
Ketels Georges	Zuid-Oostwijk 13	
Kieken Richard	Visserskaai 23	Oostende
Kimpe Pierre	Post 10	BSD 4090
Kint Hugo	Dorpstraat 94	Bredene
Klausing Jef	Koninginnelaan 34	Oostende
Knockaert Cyriel	Noordzeestraat 30	Bredene
Knockaert Cyriel	Vredestraat 22	
Knockaert Julien	Polderstraat 105	
Knockaert Richard	Vaartstraat 9	
Knockaert Roger	Taboralaan 234	Oostende
Knudde Marcel	Dorpstraat 92	Bredene
Krefeld Gerrit	Keizerslaan 23	Brussel
Lacoere André	Verenigingstraat 20	Bredene
Laga Roger	Meeuwenlaan 36	Oostende
Lagast Raymond	Kapellestraat 37	Bredene
Lagrou Wilfried	Golfstraat 66	
Lambersy Prosper	Jozef II str 48	Oostende
Lams Maria	Duinenstraat 330	Bredene
Lams Prudent	Manestraat 15	Oostende
Lantsoght Jacques	August Plovieplein 22	Bredene
Lapon Paul	Leliestraat 10	
Lataire Remy	Noord Edestraat 41	
Lateste Oscar	Fritz Vinckelaan 68	
E.H.Latruwe Firmin	Hoekestraat 6	Knokke Heist

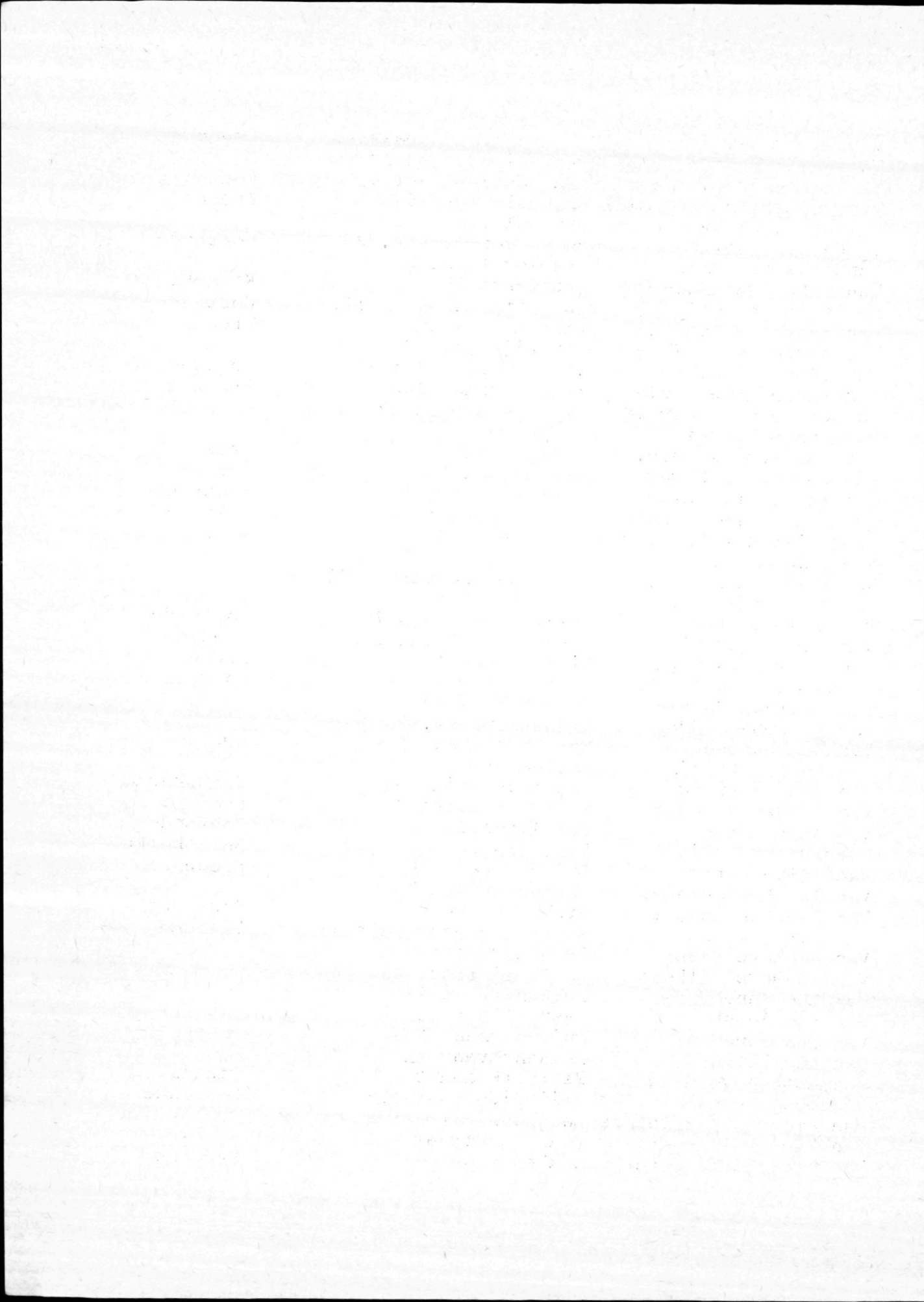
Lauwereyns Erik	Stw.op Gistel 238	Oostende
Lauwereyns Roland	Buurtspoorwegstraat 91	Bredene
Lecluyse	Staessenstraat 22	Bredene
Lecomte Luc	Nieuwlandstraat 65	Oostende
Leconte Cyriel	Brugse stw. 176	Bredene
Lecoutere Maria	Driftweg 31	
Lefevere Jerome	Dorpstraat 66	
Leirman André	Taboralaan 130	Oostende
Lems André	Nukkerwijk 2	Bredene
Lermyte Albert	Mariakerkelaan 18	Oostende
Levecke Willy	Zeelaan 12	Bredene
Lievens Firmin	Limousinestraat 6	St-Stevens-Woluwe
Lievens Simonne	Guido Gezellestraat 5	Bredene
Lingier Daniël	Wagenmakerstraat 18	Bredene
Lingier Jaak	Dorpstraat 95	Bredene
Lingier Maurice	Wagenmakerstraat 16	
Lingier Robert	Dorpstraat 104	
Logghe Eduard (+ 12-6-1978)		
Loy Alfred	Duinhelmlaan 5	
Loy Walter	Molenstraat 9	Nieuwerkerken
Luca Camille	Pr.Albertlaan 68	Oostende
Luca Robert	Prins Albertlaan 71	
Luja Marcel Hendrik	Consciencelaan 3	Bredene
Maene Daniël	Monnikenstraat 18	
Maertens Ghislain	Frankrijklaan 5	
Maes Jacky	H.Zwaenepoelstraat 1	
Maes Jef	Nieuwpoortstw. 457	Oostende
Maes-Grauls Kristin	Lindenlaan 8	Kortrijk
Mahieu Florimond	Fritz Vinckelaan 19	Bredene
Mahieu Raymond	Duinenstraat 186	
Major James	Kerkstraat 25	Oostende
Major Walter	Ed.Laponstraat 10	
Makelberge Jannie	Breendonklaan 12	Bredene
Marchel Willy (+ 1-7-1978)		
Marest Leopold	Dorpstraat 96	
Meesschaert Charles	Duinenstraat 169	
Meesschaert Oscar	Zuid-Oostwijk 14	
Melis Charles	Zandstraat 20	
Melis Etienne	Duinenstraat 345	
Mestdagh Frans	Golfstraat 23	
Metsu Charles	Kon.Astridlaan 15	
Metsu Roland	Zandstraat 91	
Metsu Walter	Kon.Astridlaan 15 A	
Metsu Willy	Kapellestraat 143	
Meyers Edw.	Plantenstraat 72	Oostende
Meyns Fernand	Breendonklaan 57	Bredene
Meysman Louis	Buurtspoorwegstraat 52	
Meyus Charles	Ijzerlaan 2	
Mihl Jan	Amsterdamstraat 12	Oostende
Mw.Moermans-Velghe	Van Iseghemlaan 38	

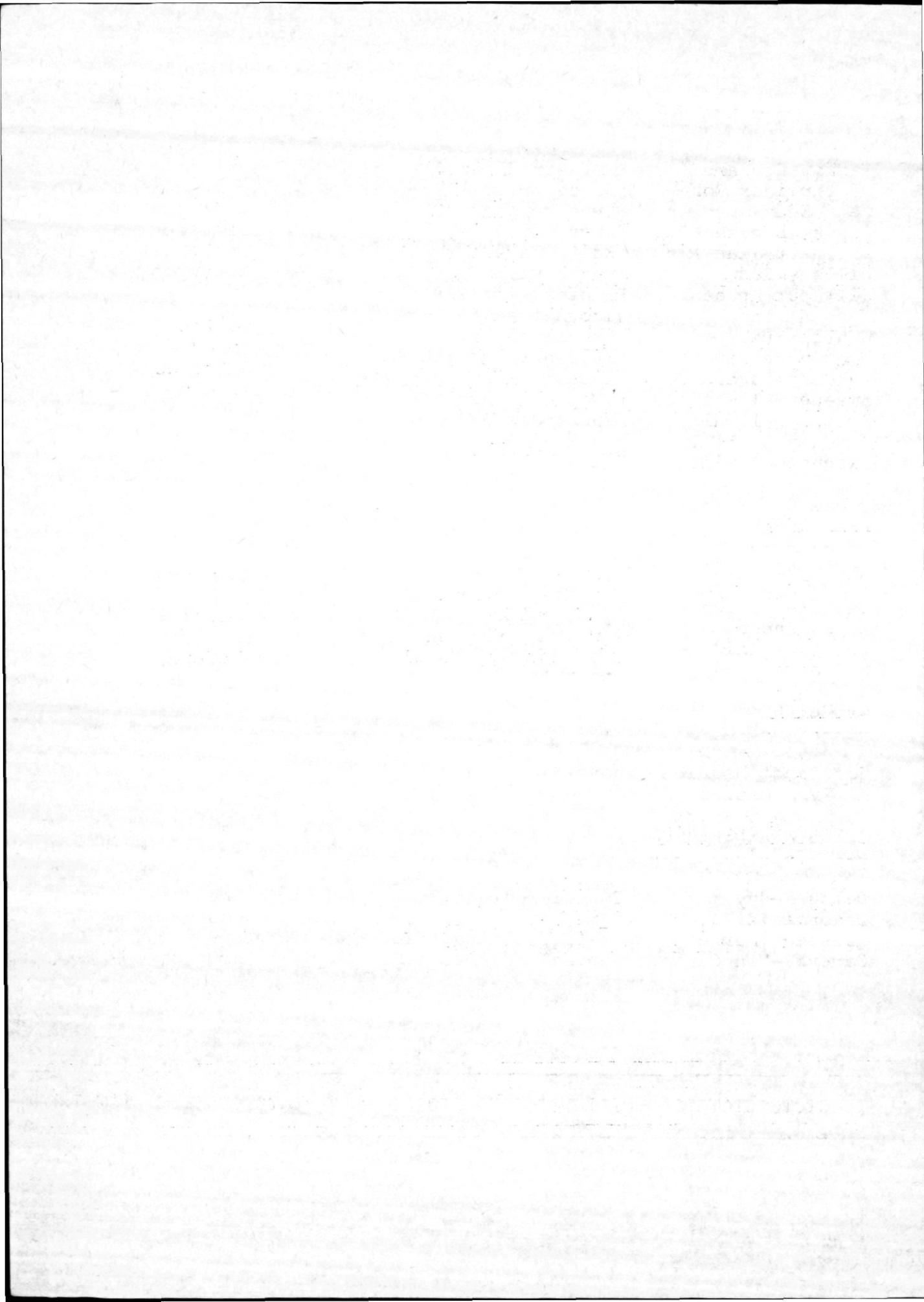
Monballiu André	Rozenlaan 20	Bredene
Monteny Albert	Weststraat 20	De Haan
Monteny Fernand	Vaartstraat 9	Oostende
Mylle Lucien	Nukkerstraat 24	Bredene
Neels Erna	Schelpenlaan 17	
E.H.Nierinck Firmin	Kerkstraat 8	
Neiryndck Henri	Benediktijnerstraat 16	
Neyt Leopold	Dorpstraat 31	Oostende
Nieuwenhuyse René	Koninginnelaan 50	
Notaert Roger	Leffingestraat 154	Bredene
Nyssen Jules	Dorpstraat 20	
E.H.Olivier Albert	Spaarzaamheidstraat 33	Varsenaere
Opstaele André	Gistelsteenweg 7	Bredene
Opstaele Roger	Lodewijk Paretlaan 24	Gent
Orlans Richard	Waterhoenstraat 31	BPS 41 BSD
Panckoucke Raymond	9 W SMSL Telecom	Oostende
Passchijn Freddy	Druivenlaan 9	
Pauwels Frans	Bestuursgebouw Vismijn	Bredene
Pitteljon Gustaaf	Prins Karellaan 22	
Pittery Gilbert	Buurtspoorwegstraat 87	
Plovie Ariane	Antwerpenstraat 41	
Plovie Iwan	Frankrijklaan 48	
Pollet Roland	Sluizenstraat 226	
Poppe Geo	Frankrijklaan 8	
Poppe Oscar	Duinenstraat 330	
Pottier Louis	Kon.Elisabethlaan	Nieuwpoort
Pottier Patrick	Dr.Verhaeghestraat 107	Oostende
Mw. Pyra-Casier	Kon.Astridlaan 79	Bredene
Pyra Georges	Dorpstraat 74	
Pyra Kamiel	Kapellestraat 131	
Pyra Remi	Violierenlaan 18	
Questier Marcel	Nieuwstraat 90	
Questier Roger	Frankrijklaan 16	
Raes-Schallier	Parklaan 20	
Ragaert Roger	Nukkerstraat 12	
Ramaeckers Maria	Gentstraat 32	
Ramaeckers Jessie	Duinhelmlaan 4	
Rammant Norbert	Veldstraat 2	
Rau Raymond	Torhoutstw 7	Oostende
Rau Roland	Vismijn 38	
Remaut Jeanette	SS Pieter & Pauluspl 9	
Reunbrouck René	Voorhavenlaan 171	
Rigaux F.L.	Prins Albertlaan 38	De Panne
Rommelaere Yves	Van Tyghemlaan 59	Oostende
Rosseel Gustaaf (+ 18-10-1978) Was stichtend lid		Oostende
Rossel Fernand	Meiboomlaan 21	Bredene
Rotsaert Freddy	Frankrijlaan 6	
Rotsaert René	Dorpstraat 4	
Rousselle Marc	Dr.Van de Wegheplein 5	
Rousselle Robert	Maarschalk Joffrel.130	Brussel

Rouselle Robert	Driftweg 1	Bredene
Rubben Karel	Capucienenlaan 11	Aalst
Rubben Jan	Kouterreef 28	Laarne
Saelens Marie	Polderstraat 135	Bredene
Samaey Willy	Batterijstraat 1	Klemskerke
Sanders Valère	Zelliklaan 15	Oostende
Sareyka-Van Canneyt	Gartenkamp 79	Moenchen-Cladbach
Savels Gilbert	Bruggelaan 6	Bredene
Schamp Edmond	Duinenstraat 135	
Schamp Yvan	Zeesterlaan 40	
Scharlé Albert	Derbylaan 26	
Schaut Louis	Parklaan 18	
Schaut Rosita	Parklaan 18	
Schillewaert Arthur	Golfstraat 14	
Schoonjans René	St-Franciscusstr 27	Oostende
Seys Willy	Ooststraat 36	
Simoens Roger	Keignaertlaan 56	Bredene
Slabbinck Roland	Frankrijklaan 5	
Smets Frans	Driftweg 17	Oostende
Stadsbibliotheek	Feestpaleis	
Standaert Ronny	Plantenstraat 34	
Steenacker Henri	Van Tyghemlaan 55	Bredene
Steenacker Roger	Sl_izenstraat 190	
Stragier Richard	Darwinlaan 121 A	
Strobbe Jacques	Driftweg 11 F	
Stubbe Christiaan	Driftweg 19	
Stubbe Philomène	Pr.Elisabethlaan 24	
Dr.Tack	Pr.Elisabethlaan 34	
Tas Oscar	Legeweg 226	Oostkamp
Tavernier René	Rijzenbergstraat 97	Gent
Teetaert Raymond	Diksmuidestraat 33	Blankenberge
Terriijn Henriette	Buurtspoorwegstraat 89	Bredene
Terriijn Redgy	Vredestraat 33	
T'Jampens Maurice	Duinenstraat 302	
Tratsaert Raymond	Spaarzaamheidstraat 51	
Tulpin Medard	Noord-Edestraat 112	
Ureel Urbain	Middenlaan 22	Oostende
Vanalderweireldt Edw.	Thomas Van Loostraat 52	
E.H.Van Assel Valère	Pr.Marie-Josélaan 9	Bredene
Van Baelenberghe Alf.	Vrijhavenstraat 33	Oostende
Van Beirs N'colas	Tarwestraat 3	
Van Caillie André	Verenigingstraat 36	
Mw. Van Caillie	d°	
Van Canneyt Jules	Dorpstraat 87	Bredene
Van Cauter Marc	Pr.Elisabethlaan 21	
Vancraeynest Raymond	Blauw Kasteelstraat 103	Oostende
Van Daele Georges	Veldstraat 34	Bredene
Van Daele Serge	Spaarzaamheidstraat 64	
Vandecasteele Charles	Breendonklaan 26	
Vandecasteele Henri	Molenstraat 88	

Vandecasteele Jean	Spaarzaamheidstraat 82	Bredene
Vandecasteele Louis	St-Riquierstraat 17	
Van de Kerckhove Aimé	Frans Musinstraat 41	Oostende
Van de Kerckhove Camiel	Brusselstraat 5	Bredene
Van de Kerckhove Marcel	Brusselstraat 12	
Vandemaele Roland	Honoré Borgerstr. 39	Oostende
Vandenberghe André	Keramiekstraat 2	
Vandenberghe Edwin	Dorpstraat 14	Klemskerke
Vandenberghe Gilbert	Vanderstichelenstr 117	Oostende
Vandenberghe Gustaaf	Prins Karellaan 6	Bredene
Mw. Vandenberghe Jhon	Batterijstraat 74	
Vandenberghe Willy	J. Peurquaetstraat 38	Oostende
Vandenbogaerde Camiel	Sluizenstraat 180	Bredene
Vandenbogaerde Gerard	Antwerpenstraat 52	
Vandenbon Octaaf	Zandheuvcl 1	
Van den Broucke Aug.	Waverse stw 1208	Brussel
Vandenbroucke Edward	Sportstraat 55 A	Bredene
Vandenbroucke Felix	Kemmelbergstraat 9	Blankenberge
Vandenbroucke Georges	Veldhoekstraat 3	Maldegem
Vandenbroucke Maurits	Veldstraat 10	Bredene
Vandenbroele Willy	Landweg 3	
Vandenbussche Maurice	Buurtspoorwegstraat 55	
Vandenbussche Willy	Vredestraat 14	
Vandenweghe Jan	Prins Albertlaan 70	Oostende
Van der Beken Michel	Peter Benoitlaan 1-3	Bredene
Vandervennet-Lievens	Bisschopdreef 47	Brugge
Vandewalle Paul	Albatrosstraat 15	Oostende
Van Gheluwe Maurice	Vicognedijk 15	
Van Haverbeke Eddy	Nieuwpoortstw. 20 A	
Van Hee Eugène	Kapellestraat 45	Bredene
Van Hooren Firmin	Zeelaan 9	
Van Hooren Freddy	Ringlaan Zuid 106	Klemskerke
Van Hooren Raymond	Noordzeestraat 8	Bredene
Vanhoorne Eric	Perzikenlaan 23	Oostende
Vanhoutte Maurice	Veldstraat 16	Snaaskerke
Vanhijfte Marc	Duinenstraat 168	Bredene
Van Isacker Jacques	Breendonklaan 49	
Van Iseghem Auguste	Stokholmstraat 47	Oostende
Vanlaere Gerard	Buurtspoorwegstraat 63	Bredene
Vanleenhove Frans	Duinenstraat 35	
Vanleenhove Gilbert	Batterijstraat 66	
Van Loo Anne Marie	Duinenstraat 53	
Van Loo Jenny	Kasteellaan 11	
Van Loo René	Duinenstraat 333	
Van Loo Roland	Duinenstraat 51	
Vanmassenhove Marc	Westbilklaan 3	Gistel
Vannecke Fernand	Vrijheidstraat 114	Oostende
Vanremoortele-Ketelers	Landbouwerstraat 6	
Van Rickstal Hendrik	Zwaluwenstraat 63	
Van Steenkiste Oscar	Nukkerstraat 7	Bredene

Vansteenkiste Roger	Duinenstraat 50	Bredene
Vansteenkiste Roland	Pauwhoflaan 66	
Vanthuyne Gilbert	Dorpstraat 38	
Vanthuyne Philippe	Rogierlaan 4	Oostende
Van Troostenberghe Carlos	Oostendestw 27	Middelkerke
Vanwalleghem Daisy	Duinenstraat 2	Bredene
Vanwalleghem Honoré	Pr. Elisabethlaan 94	
Vanwalleghem René	Frère Orbanstraat 59	Oostende
Vanzandweghe Auguste	Brugse Stw. 40	
Velghe Alfons	Dorpstraat 120	Bredene
Verbanck Frans	Driftweg 33	
Verbanck Karel	Zonnelaan 29	As
Verbanck Lydie	Nieuwpoortsteenweg 196	Oostende
Verbanck Richard	Driftweg 33	Bredene
Verbeke Roger	Brugse stw. 30	Oostende
Verburgh Adrien	Lijndraaijerstraat 33	
Verburgh André	Zwanenstraat 75	
Verburgh Eddy	Elisabethlaan 343	
Vercruysse André	Van Hembdenstraat 13	
Verduyn Elie	Stuiverstraat 12	
Verhaeghe Allard	Noord-Edestraat 72	Bredene
Verlaecke Auguste	Zandvoordestraat 119	Oostende
Verlinde Alois	Nukkerstraat 68	Bredene
Verlinde André	Benediktijnerstraat 24	
Verlinde Roger	Nukkerstraat 86	
Verlonje W.	Albert I promenade 16	Oostende
Vermeesch Juvenal	Nukkerstraat 75	Bredene
Vermeyersch Gilbert	Blauw Kasteelstraat 98	Oostende
Vermeulen Arsène	G. Defeverstraat 22	Bredene
Vermeylen André	Dorpstraat 132	
Vermoortele Alfons	J. Demeyerstraat	Blankenberge
Vermoortel André	Kapellestraat 61	Bredene
Versluys Gustaaf	Kon. Astridlaan 20	
Versluys Kamiel	Kapellestraat 167	
Versluys Noël	Brusselstraat 4	
Versluys Pierre	Brusselstraat 10	
Versluys Roland	Brusselstraat 8	
Versluys Willy	Kapellestraat 167	
Verstraete Frank	Rogierlaan 38	Oostende
Verstraete Marc	Batterijstraat 38	Klemskerke
Vervaecke Marcel	Pr. Marie-Josélaan 3	Bredene
Vilain Omer	Rogierlaan 38	Oostende
Volcke Guido	Vanderstichelenstr. 135	
Vrancken Paul	Lelielaan 4	
Vrancken Willy	Groenendaallaan 51	
Vrancken Raymond	Vicognedijk 26	
VVKS 53/11 Noordland		
H. Bonne	Zegelaan 3	Bredene
Vyvey Edward	Dorpstraat 11	Leffinge

W I J V E N K R A K E E L

Gedicht

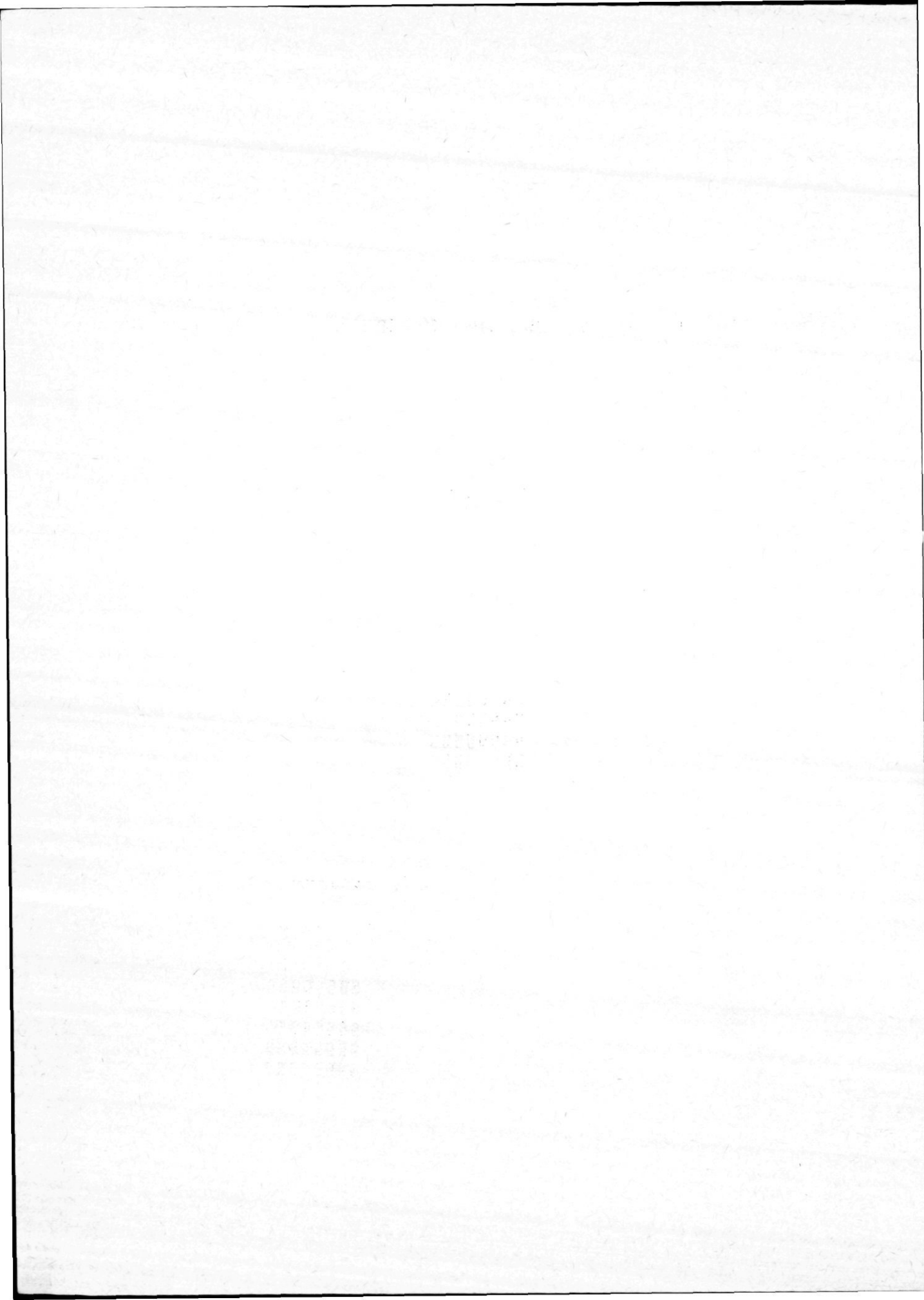
1 9 1 0

§§§§§§§§
§§§§§§§§
§§§§§§§§
§§§§§§§§

P i e t e r

V A N C L E V E N

§§§§§§§§
§§§§§§§§
§§§§§§§§
§§§§§§§§
§§§§§§§§

Veel mensen voelen zich geroepen om verzen te schrijven , soms tamelijke goeie , en toch behoren ze niet tot de literatuur. Er bestaat ergens een grens en het "niet te bepalen waar deze juist ligt . Is er een tekort aan woordenschat ? Deugen de rijmen niet ? Hapert er iets met de versvoeten ?

Het verzekens maken heeft in de laatste tijd een grote evolutie doorgemaakt . Men maakt een gedicht uit een hoop kassei-
stenen - overteerbaar - , rijmen zijn uit den boze als te tijd-
rovend en de versvoeten worden niet meer op de vingers geteld.
De lezer roept bewonderend " Ho ! " als hij er geen snars van be-
grijpt .

Meer dan zeventig jaar geleden was er te Oostende ene Pie-
ter Van Cleven die verzen maakte en deze ook heeft uitgegeven .
Mijn vader heeft hem gekend toe deze in de Amsterdamstraat woonde
en aldaar een drankwinkeltje uitbaatte . Hij kon toen zestig jaar
oud geweest zijn en droeg een baardje .

In een stad als Oostende , een stad met Cercle Littéraire's waar nooit over letterkunde werd gesproken , van Cercle Coe-
cilia's en Amitiés Françaises , en een bekrompen kleine burgerij
die zich uitdrukte in een onbepaalde taal , kon een man die Vlaamse
verzekens schreef met volkse inslag geen waardering ondervinden.
Van Pieter Van Cleven zei men spottend dat hij " dichtte zonder
zijn gat op te lichten " en men citeerde voor de grap een minder
gelukt vers :

*Een wonderschone pul was vul
Vol slechten ziekendrank
En zonder veel verlet
In eenen hoek gezet ...*

Eerlijk gezegd , was dat niet veel raars ...

Wellicht vond Pieter van Cleven te Oostende geen drukker
en werd daarom zijn bundel " ZEEGALMEN " te Roeselare uitgegeven
bij Jules De Meester . (1910)

Ik had over Van Cleven nooit iets gehoord . Slecht één van
zijn gedichten had ik vroeger ontmoet in het werkje van Karel De
Gievo over het Visserskapelletje van Bredene waarin het werd op-
genomen . Het noemde dan ook " Breedene kapelletje " .

Enkele maanden geleden kreeg ik " Zeegalmen " in mijn be-
zit en hetgeen ik daarin vond was voor mij toch een blijde ver-
rassing . Ik ben geen literaire kritikus en wil me over de kwali-
teit van de verzen niet uitspreken , al wil ik er op wijzen dat

Vondel en Gezelle ook karamelleverzen tussen hun beter werk hebben geschoven .

Wat me wel bijzonder trof bij Van Cleven is de zuivere Oostendse wind die door zijn werk waait , de plaatselijke woorden en uitdrukkingen die hij gebruikt . Men voelt aan dat hij op de kaai , in de vismijn en in het Visserskwartier geen vreemde was. Hij uit zijn echt medegevoel of bekijkt zijn omgeving met milde spot maar met een scherp oog . Hij schreef niet , zoals sommige literatuurders van bij ons , " uit intuïtie " .

Enkele van zijn gedichten verdienen het aan de vergetelheid te worden ontruikt . Daarom heb ik het besluit genomen ze nu en dan af te drukken in " ROEPSTEEN " . Dit zijn dan korte stukken .

Een lang episch gedicht wil ik u ook niet onthouden en dit wordt hier , na deze inleiding , gepubliceerd . Het geeft goed de sfeer weer van de oude vismijn , vóór de eerste oorlog , en richt de schijnwerper op een toneeltje dat men schier wekelijks kon meemaken . Het is een tijdsbeeld, plaatsgebonden , en als heemkundige vind ik het bijgevolg goed .

R i c h a r d V E R B A N C K

°
° °

THE PROPOSAL

THE PROPOSAL

THE PROPOSAL

THE PROPOSAL

THE PROPOSAL

THE PROPOSAL

THE PROPOSAL

THE PROPOSAL

W I J V E N K R A K E E L !

(In de Vischmijne)

Hoort ! Daar zijn de wijven
 Weerom aan het kijven,
 Bezieet ze daar staan !
 In groep aan de pompe
 Van woede verkrompen ;
 't Zal "propertjes" gaan !

Twee wijven die schelden
 Te schoon om te melden,
 Met hevig getier ;
 Twee "hennekens pikt me"
 Twee "wijvekens tikt me"
 Vol vlam en vol vier !

Ze wringen de handen
 Met drift om de manden
 vol knorren en plaat,
 Ze zien naar malkander
 Met oogen die branden
 In 't nijdig gelaat !

Nu is 't een verwijten
 Met woorden die bijten
 van woede en van spijt,
 Met woorden die klinken
 van " modder en stinken " ,
 En " vuil " dat ge zijt !

Ze zeggen malkander
 't Een "mooier" , dan 't ander,
 Het bruischt als een vloed ;
 Veel lieflijke namen,
 Lijk " hellegebroed " !

Ze greiten en zwetsen
 Ze klakken kletsen,
 In d'handen ze slaan;
 Ze huilen en tieren,
 Lijk winden die gieren
 Bij 't nakend orkaan !

Niets is er vergeten,
 't Wordt alles verweten
 Van vroeg en van laat ;
 Van vader en moeder ,
 Van zuster en broeder .
 Vol nijd en vol haat !

En luider ze roepen
 Het uit naar de groepen
 Die luisteren daar !
 Hoe lang zoo meer heftig,
 Hoe lang zoo min deftig
 Haar woord en gebaar !

Nu heeft een van beide
 Een woord te onbescheiden
 Gezeid in haar nijd !
 " Ten kwade of ten goede,
 Gij zult het vergoeden ,
 Vuil wijf dat ge zijt ! "

Nu vliegen de manden
 Met drift uit de handen
 Plots neer op den grond ;
 En : " Weg uit mijn voeten,
 Dat woord zult ge boeten,
 'k Verdraag het geen stond !

En durft gij 't herhalen,
 'k Zal de oogen u halen
 De twee uit den kop ;
 Vervloekte bedriegster ,
 Herzeg het, gij , liegster ,
 En 'k snoer u den krop !! "

" Herhalen ?! Wat zegt gij ?
 Dat durf ik, en legt gij
 Een hand mij te naar,
 'k Zal, " heks " , u verscheuren ;
 Kom, laat het gebeuren ,
 'k Herzeg het.... en dààr ! "

Nu vliegen en snorren
 De plaatjes en knorren
 Langs ooren en wang ;
 't Is grijpen en smijten,
 Al hevig verwijten
 Lijk duivelgezang !

(knorhaans)

Nu slingren de handen
 De ledige manden
 Malkaar naar den kop ;
 En uit de twee groepen
 Daar lachen ze en roepen :
 Toe ! Klopt er maar op !

Ze trekken de manden
 Malkaar uit de handen
 En slaan ze op den steen ;
 En vliegen de klompen ,
 Roef ! tegen de pompe
 Daar stukken vaneen !

't Is weg al gesmeten...
 't Is al nu verweten
 Met hevig getier ; ...
 Een stonde ze zwijgen ,
 Ze staan daar te hijgen
 Met de oogen vol vier !

't Is 't einde van 't schelden...
 Dra vliegen de spelden
 En kammen uit 't haar ;
 Met hangende haren
 Ze kijken en staren
 Vol nijd op malkaar !

Nu krabben ze en steken
 Met listige streken
 Elkaar naar 't gezicht,
 Malkander naar de oogen
 Van woede opgevlogen,
 Geen eene die zwicht !

Ze trekken en sleuren
 - Een ramp mag gebeuren ,
 't Gebeure dan maar ! -
 Ze stampen al vechtend
 En trekken de vlechten
 Met huid en met haar !

Maar 't spel moet ten ende...
 Daar dringt gansch de bende
 Rap tusschen de twee ;
 't Is uit nu verweten,
 Gansch heesch en versleten,
 Ze scheiden gedwee !

De woede is vervlogen...
 Met tranen in de ogen
 Ze kijken in 't rond ;
 Ze rapen al morrend...
 De plaatjes en de knorren
 Den visch van den grond !

Nu komt de politie
 In schoone " positie " ,
 Met ernstig vermaan ;
 Ze dreigen met " processen "
 Veel " vijven en zessen "
 Als 't spel is gedaan !

De wijvekens lonken
 Ze greiten en pronken :
 Wat gaat hem dat aan ?
 Ze lachen en monken :
 De vrede is geklonken !...
 En, " Bertje " mag gaan !

(van Berten
 gebaren)

En wilt gij nu weten
 Waarom zoo verweten,
 En 't gene gij ziet ?
 Gij moogt het haar vragen
 Ze zullen u klagen :
 Een prulle van niet !

't Gebeurt in onz'dagen,
 Veel menschen beklagen
 Dat twisten ontstaan !
 Is de oorzaak meest kleene,
 Ze vatten 't alleene...
 Als 't spel is gedaan !

P i e t e r V A N C L E V E N

SSSSSSSS
 SSSSSSSS
 SSSSSSSS
 SSSSSSSS

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

EXTRAKTEN UIT HET WETBOEK VAN HET TUCHT EN
STRAFREGT VOOR DE KOOPVAERDYSCHEPEN EN DE
VISCHVANGST TER ZEE UIT 1 8 4 9

Publikatie :

L O U I S V A N D E C A S T E E L E

+++++

+++++

EXTRAKTEN UIT HET WETBOEK VAN HET TUCHT EN STRAFREGT VOOR DE
 KOOPVAERDYSCHEPEN EN DE VISCHVANGST TER ZEE UIT 1 8 4 9

*In aansluiting met het artikel " Aanwerving van Brede-
 naars op vreemde schepen " in ROEPSTEEN n° 25 volgen dan enkele
 extrakten uit een monsterboek uit het midden van de 19-e eeuw.*

*Het " monsterboekje " of " Livret pour la marine marchan-
 de " werd gedrukt bij J. Elleboudt te Oostende en uitgegeven in
 1855 . Prijs : 45 centiemen . Op blz. 1 krijgen we volgend bericht:*

*" Ingevolge het koninglyk besluit van den 31 December 1849 , zyn
 alle Belgische zeelieden (de kapiteins uitgezonderd) verplicht
 van drager van een boekje te zyn , in hetwelk door de Commissaris-
 sen over het Zeewezen , de datum van elke monsterring en van elke
 afmonsterring wordt aengeteekend . "*

*De artikelen spreken voor zichzelf . Mannen die zich nog
 de dag herinneren toen ze als jonge rekrut voor het eerst de
 kazerne betraden zullen tot hun laatste dag niet vergeten hoe ze
 werden ontvangen en verwelkomd werden met : " Wordt gestraft met
 de dood met de kogel... " en de rest van de santeboetiek . Hier
 krijgen we het tuchtreglement voorgeschoteld dat bestemd was voor
 de zeelieden , zo'n 130 jaar geleden .*

°
 ° °

ART 3 . Staen onder de regeld van dienstorde en tucht op de koop-
 vaerdyschepen of visschersbooten daergesteld en zyn onderworpen
 aen de straffen by het tegenwoordig Wetboek bepaeld , voor de
 tuchtfouten , wanbedryven en misdaden daerby opgegeven , al de in-
 gescheepte personen , op de monsterrol ingeschreven , aen boord
 gebezigd of ontvangen , ten welken titel het zy , te beginnen met
 den dag van den aenvang der uitrusting tot en met den laetsten
 dag der afdanking .

ART 4 . De personen vermeld by 1 van voorgaende artikel, blyven
 onder dien regel staen in geval van verlies van het schip , door
 schipbreuk , krygsongeval of andere oorzaak , tot dat zy aen eene
 belgische overheid kunnen overgegeven worden . Zoo ook is het met
 de schipbreukelingen, met weggeloopene of achtergelatene zeelieden
 die, opbevel van eene belgische overheid, ten titel van passagiers
 zullen ingescheept zyn om naer het vaderland wedergevoerd te worden.

1. NEW ISLANDS OF THE PACIFIC

1. NEW ISLANDS OF THE PACIFIC

The first of the new islands of the Pacific is the island of New Guinea, which is the largest of the group. It is situated in the western part of the Pacific Ocean, and is bounded by the Indian Ocean to the west and the Pacific Ocean to the east. It is separated from the Australian continent by the Torres Strait, and from the island of Celebes by the Molucca Sea.

The island of New Guinea is a very large island, and is the only one of the group which is larger than the island of Sumatra. It is situated in the western part of the Pacific Ocean, and is bounded by the Indian Ocean to the west and the Pacific Ocean to the east. It is separated from the Australian continent by the Torres Strait, and from the island of Celebes by the Molucca Sea.

The island of New Guinea is a very large island, and is the only one of the group which is larger than the island of Sumatra. It is situated in the western part of the Pacific Ocean, and is bounded by the Indian Ocean to the west and the Pacific Ocean to the east. It is separated from the Australian continent by the Torres Strait, and from the island of Celebes by the Molucca Sea.

The island of New Guinea is a very large island, and is the only one of the group which is larger than the island of Sumatra. It is situated in the western part of the Pacific Ocean, and is bounded by the Indian Ocean to the west and the Pacific Ocean to the east. It is separated from the Australian continent by the Torres Strait, and from the island of Celebes by the Molucca Sea.

The island of New Guinea is a very large island, and is the only one of the group which is larger than the island of Sumatra. It is situated in the western part of the Pacific Ocean, and is bounded by the Indian Ocean to the west and the Pacific Ocean to the east. It is separated from the Australian continent by the Torres Strait, and from the island of Celebes by the Molucca Sea.

The island of New Guinea is a very large island, and is the only one of the group which is larger than the island of Sumatra. It is situated in the western part of the Pacific Ocean, and is bounded by the Indian Ocean to the west and the Pacific Ocean to the east. It is separated from the Australian continent by the Torres Strait, and from the island of Celebes by the Molucca Sea.

The island of New Guinea is a very large island, and is the only one of the group which is larger than the island of Sumatra. It is situated in the western part of the Pacific Ocean, and is bounded by the Indian Ocean to the west and the Pacific Ocean to the east. It is separated from the Australian continent by the Torres Strait, and from the island of Celebes by the Molucca Sea.

The island of New Guinea is a very large island, and is the only one of the group which is larger than the island of Sumatra. It is situated in the western part of the Pacific Ocean, and is bounded by the Indian Ocean to the west and the Pacific Ocean to the east. It is separated from the Australian continent by the Torres Strait, and from the island of Celebes by the Molucca Sea.

The island of New Guinea is a very large island, and is the only one of the group which is larger than the island of Sumatra. It is situated in the western part of the Pacific Ocean, and is bounded by the Indian Ocean to the west and the Pacific Ocean to the east. It is separated from the Australian continent by the Torres Strait, and from the island of Celebes by the Molucca Sea.

TITEL EEN
VAN DE STRAFBEPALINGEN

HOOFDSTUK EEN
VAN DE STRAFFEN

ART 5 . De straffen op de tuchtfouten toepasselyk , zyn :

A. Voor het scheepsvolk

De afneming van het ratsoen sterken drank of wyn , gedurende dry dagen ten hoogste ;

De uitkyk op de bramzaling of in de mars , gedurende een half uer ten minste en vier uren ten hoogste .

De afhouding van een tot dertig dagen maendgeld of van twee tot vyftig franken , indien het scheepsvolk op aendeel vaert ;

De boeijen aan de voeten gedurende dry dagen ten hoogste ;

Het kot gedurende dry dagen ten hoogste .

De boeijen en het kot mogen vergezeld gaen van de afneming van het rantsoen sterken drank of wyn en zelfs van de te water en te brood stelling .

Het verlies van den graed van zwaer matroos met verpligting van den dienst van ligt matroos te doen .

B. VOOR DE OFFICIEREN

De afhouding van tien tot veertig dagen maendgeld of van twintig tot honderd franken , indien de officieren op het aendeel varen ;

Het ligt arrest gedurende twintig dagen ten hoogste , met voortdoening van dienst ;

Het streng arrest in de hut gedurende acht dagen ten hoogste ;

De tydelyke opschorsing van het ambt , met ontzegging van de tafel des kapiteins ;

Het verlies van de bediening in hoedanigheid van officier, met verpligting van den dienst te doen voor het maendgeld van simplen matroos , gedurende den overigen tyd van de reis of tot het oogenblik der ontscheping .

C. VOOR DE PASSAGIERS

1° - KAJUIT-PASSAGIERS .

De ontzegging van de tafel des kapiteins gedurende acht dagen ten hoogste .

Het hut-arrest gedurende acht dagen ten hoogste .

1917

1918

1919

1920

1921

1922

1923

1924

1925

1926

1927

1928

1929

1930

1931

1932

1933

1934

1935

1936

1937

2° Tusschendeksche Passagiers

De berooving van het vermogen van op het dek te komen gedurende acht dagen ten hoogste .

ART.6 . De officieren en de passagiers tot een tuchtstraf verwezen zynde, die weigeren zouden zich aen dezelve te onderwerpen , zullen , na gewaerschuwd te zyn dat die tegenstand hen blootsteld aen eene strengere bestraffing , gedurende vyf dagen ten hoogste in de boeijen gesloten of gedurende tien dagen ten hoogste streng arrest mogen opgelegd worden .

ART.7. De boetstraffen op wanbedrijven ter zee toepasselijk,zijn :

A. VOOR HET SCHEEPSVOLK :

De inscheping op een vaertuig van den Staet , voor een reis van dry maenden tot dry jaren , met het maendgeld van matroos van derde klas .

In geval van verwijzing tot die straf , zal de regtbank byhulpelyk eene gevangenzetting uitspreken , die niet boven het derde van den tyd der eerste straf zal mogen gaen en die door den pligtige zal ondergaan worden t'elken male dat de inscheping op een vaertuig van den Staet niet zal kunnen plaets hebben .

B. VOOR DE OFFICIEREN .

De ontzegging van het gezag over een schip te voeren gedurende eene maand ten minsten en twee jaren ten hoogste , behoudens het geval voorzien by art. 30 .

C. VOOR HET SCHEEPSVOLK, DE OFFICIEREN EN DE PASSAGIERS .

De gevangenzetting gedurende zes dagen ten minste en vyf jaren ten hoogste .

De boet van zestien tot dry honderd franken .

In geval van verwijzing tot de boete, zal de regtbank byhulpelyk , voor het gebrek aan betaling binnen het voorgeschreven termyn , eene gevangenzetting uitspreken van acht dagen tot dry maenden .

ART.8. De straffen op misdaed gesteld , zyn dezelfde als degene die opgegeven zyn by art. 7 en 8 van het Strafwetboek .

ART. 9 . Onder benaming van officier zyn begrepen :

De kapitein , meester of patroon ;

De eerste stuurman ;

De tweede stuurman ;

De derde stuurman ;

De geneesheer of heelmeeester van het schip wordt, voor de toepassing der straffen , gelyk gesteld met de officieren .

HOOFDSTUK II

VAN DE INBREUKEN EN DERSELVER BESTRAFFING

AFDEELING I

VAN DE TUCHTFOUTEN

ART. 10 . De tuchtfouten zyn :

- De ligte ongehoorzaemheid ;
- De nalatigheid van op zynen post te gaen ;
- Het afwezig zyn van de wacht ;
- Het gebrek aen waekzaemheid op de wacht ;
- De dronkenschap zonder ruststooring ;
- De twisten ;

De afwezigheid van boord zonder veroorloving van den kapitein , als zy maer vier en twintig uren duert ;

Het onwettelyk verblyf aen land min dan vier en twintig uren na het eindigen van een verlof , onverminderd de straffen uitgesproken door de art. 16 tot 19, die toepasselijk zullen zyn op alle onwettelyke afwezigheid van meer dan zes uren, als het schip onder zeil zal moeten gaen ;

De geheime inlading van sterke dranken of wyn ;

Het oneerbiedig gedrag jegens de oversten , en over 't algemeen al de daden voortspruitende uit nalatigheid of uit luiheid, en die maer eene ligte fout daerstellen of eene bloote vergetenis van de orde of van den dienst op het schip .

Die fouten zullen gestraft worden met eene der straffen opgegeven by art.5 ten keuze van de overheden aangewezen by art.41.

ART. 11 . De scheepslieden die , gedurende de straf van het kot of van de boeijen uitgesproken in zake van tucht, vervangen zullen geweest zyn in den scheepsdienst aen boord van het vaertuig waer-toe zy behooren , zullen , by middel van eene afhouding op hunnen loon of hun aendeel , de kosten van die vervanging dragen .

AFDEELING II

VAN DE WANBEDRYVEN TER ZEE

ART. 12 . De wanbedryven zyn :

- De herhaelde tuchtfouten ;
- De ongehoorzaemheid met uitdrukkelyke weigering van te gehoorzamen .
- De ongehoorzaemheid met verwytingen en bedreigingen ;
- De dronkenschap met rustverstoring ;
- De daed van vuer aangestoken te hebben , of rondgegaen te

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

The history of the United States is a story of growth and change. From the first settlers to the present day, the nation has evolved through various stages of development. The early years were marked by exploration and settlement, followed by a period of rapid expansion and industrialization. The American Revolution and the Civil War were pivotal moments in the nation's history, shaping its identity and values.

The American Revolution was a turning point in the nation's history. It was a struggle for independence from British rule, fought between 1775 and 1783. The revolution led to the creation of the United States as a sovereign nation, with its own government and constitution. The Civil War, fought between 1861 and 1865, was another pivotal moment, as it resolved the issue of slavery and preserved the Union.

The American Civil War was a conflict between the Northern states and the Southern states. It was fought over the issue of slavery, which had been a central part of the nation's economy and society. The war ended with the victory of the Union, and the abolition of slavery. This was a major step towards the realization of the American dream of equality for all.

The American Civil War was a conflict between the Northern states and the Southern states. It was fought over the issue of slavery, which had been a central part of the nation's economy and society. The war ended with the victory of the Union, and the abolition of slavery. This was a major step towards the realization of the American dream of equality for all.

The American Civil War was a conflict between the Northern states and the Southern states. It was fought over the issue of slavery, which had been a central part of the nation's economy and society. The war ended with the victory of the Union, and the abolition of slavery. This was a major step towards the realization of the American dream of equality for all.

The American Civil War was a conflict between the Northern states and the Southern states. It was fought over the issue of slavery, which had been a central part of the nation's economy and society. The war ended with the victory of the Union, and the abolition of slavery. This was a major step towards the realization of the American dream of equality for all.

zyn in plaetsen waer zulks verboden is aen boord , met vuer , met aangestoken lamp , keers , pyp of cigaer .

De daed van in slaep gevallen te zyn aen het roer , op den uitkyk of op den kraenbalk of van eenen dier posten verlaten te hebben zonder afgelost te zyn ;

De daed van zich, zonder veroyloving , bediend te hebben van eenen boot van het schip ;

De beschadiging van voorwerpen ten gebruike van het schip

De bederving der levensmiddelen of koopwaren door bymenging van zelfstandigheden die niet hinderlyk zyn ;

De diefstal gepleegd door eenen onder-officier, matroos, ligt matroos of kajuitjongen , wanneer de weerde van het gestolen voorwerp beneden de tien franken zal zyn ;

De weglooping ;

De fytelykheden jegens eenen oversten ;

De wederspanningheid jegens den kapitein, als zy plaets zal hebben by vereeniging van twee of van een grooter getal personen , het derde niet overtreffende van de scheepslieden, de officieren en passagiers medebegrepen ;

Die wanbedryven zullen afzonderlyk of gezamentlyk gestraft worden met de straffen opgegeven by art. 7, ten keuze van den regter, behoudens in de gevallen voorzien by de volgende artikels .

ART. 13. Ieder zeeman pligtig aen beleedigingen jegens zynen kapitein of eenen officier van boord, door woorden , gebaren of bedreigingen , zal gestraft worden met eene gevangenzetting van zes dagen tot een jaer ; de regter zal er eene boete van zestien tot honderd franken mogen byvoegen .

ART. 14. Alle zeeman , pligtig aen feitelykheden jegens zynen kapitein of eene officier van boord zal gestraft worden met dry maanden tot dry jaren gevangenzetting ; de regter zal er eene boete van vyftig tot dry honderd franken mogen byvoegen .

ART. 15. Alle zeeman die uitdrukkelyk zal geweigerd hebben te gehoorzamen aen de bevelen door den kapitein of eene officier van boord gegeven ; om de manoeuvre van het schip te verzekeren, of om de goede orde te handhaven , zal gestraft worden met eene gevangenzetting van zes dagen tot zes maanden ; de regter zal er eene boete van zestien tot honderd frank mogen byvoegen.

De gevangenzetting zal op vyf jaren en de boete op dry honderd franken mogen gebracht worden, indien de bevelen gegeven zyn voor het behoud van het schip of van de lading .

Die laetste bepaling is insgelyks toepasselyk aen de passagiers .

ART. 16. De scheepslieden op koopvaerdyschepen of visschersbooten dienst genomen hebbende ,die, binnen 's Lands, zullen weggelopen zyn of geweigerd of verzuimd hebben zich aen boord te begeven, zullen , in geval van gevangenneming voor het uitzeilen van het schip , aen hun kapitein overgeleverd worden, en daer zal hun, van den dag of dat zy dat wanbedryf zullen gepleegd hebben, tot den dag van het eindigen van hunne verbindtenis, maer de helft betaeld worden van den loon of het aendeel dat zy zouden moeten winnen hebben .

ART. 17. Indien de weglooper of achterblyver aen den kapitein niet kan overgeleverd worden voor het uitzeilen van het schip, zal hy den loon of het aendeel verliezen dat hem zou kunnen verschuldigd zyn op den dag van het wanbedryf ; hy zal , bydien , verwezen worden tot vyftien dagen gevangenzetting en tot de inscheping , gedurende een termyn van zes maenden tot een jaer, op een vaartuig van den staet, met het leege maendgeld van matroos van de derde klas, indien hy onderofficier of matroos is , en met hetgene van kajuitjongen, indien hy ligt matroos of kajuitjongen is .

De afrekening zal gedaen worden ten eindigen van zyn termyn, en het beloop zal door het staatsbesteur afgegeven worden aen de commissarissen voor het zeewezen , om door hen verdeeld te worden zoo als vastgesteld is by de artikels 63 en volgende .

ART. 18. Degenen die buiten 's lands zullen wegloopen, die weigeren of verzuimen zullen zich aen boord te begeven, zullen, indien zy gevangen genomen en aen den kapitein overgeleverd worden , de reis voleinden met halven loon of half aendeel , en by hunne terugkomst verwezen worden tot eene gevangenzetting van vyftien dagen en tot de inscheping aen boord van een vaertuig van de Staet, gedurende zes maenden ten minste en een jaer ten hoogste, met het maendgeld volgens de onderschillen by voorgaend artikel daergesteld.

ART. 19. Indien de weglooper of achterblyver niet aen den kapitein kan overgeleverd worden, zal hy den loon of aendeel verliezen dat hem zou kunnen verschuldigd zyn op den dag van het wanbedryf ; hy zal, bydien , verwezen worden tot eene gevangenzetting van vyftien dagen en tot de inscheping op een vaertuig van den Staet , gedurende een jaer ten minste en twee jaren ten hoogste, met het maendgeld volgens de onderschillen daergesteld by art. 17 .

De verwijzing tot de gevangenzetting zal gebragt worden op eene maend en de inscheping op het maximum, indien de weglooper of de weigering van zich aen boord te begeven buiten Europa gebeuren .

ART. 20 . De scheepslieden die aen de weglooper medepligtig zyn, zullen gestraft worden met dezelfde straf als de weglooper .

CONTENTS
ORIGINAL ARTICLES
SYMPTOMS OF THE ACUTE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D., AND J. S. HENNING, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

THE INFLUENZA VIRUS INFECTION
BY J. H. HAY, M.D.

De andere medepligtigen zullen afzonderlyk of gezamentlyk gestraft worden tot een boete van zestien tot vyf honderd franken en tot eene gevangenzetting van vyftien dagen tot zes maenden .

ART . 21. De scheepslieden die, buiten de wete van den kapitein, in vreemde landen voorwerpen zullen geladen of gelost hebben welker beslagneming den kapitein of den uitreeder in kosten en schaden zou brengen, zullen verwezen worden tot eene gevangenzetting van eene maend tot twee jaren en tot de inscheping , ten eindigen van hunne straf, gedurende dry maenden tot een jaer , aen boord van een vaertuig van den Staet , met het maendgeld bepaald by art. 17.

ART. 26. Alle kapitein of officier die voorwerpen der uitrusting zal beschadigd of laten beschadigen hebben , zal verwezen worden tot eene boete van vyftig tot honderd franken .

AFDEELING III

VAN DE MISDADEN TER ZEE

ART. 31 . Alle kapitein of loods, gelast zynde met de bestiering van een zeeschip of ander koopvaerdyschip of visschersboot, die , vrywilliglyk en met misdadig voornemen , het zelve zal doen stranden, verliezen of verloren gaen hebben door alle andere middels dan dit van het vuer of van eene myn , zal gestraft worden met den dwangarbeid voor eenen tyd (vyf jaren ten minste , twintig jaren ten hoogste).

Indien er iemand omgekomen is door de daed van de stranding, van het verlies of van de vernieling van het schip, zal de straf opgegeven voor het geval van omkoming in art. 431, § 2 , van het Strafwetboek , toegepast worden. (doodstraf)

De officieren en scheepslieden , aen die misdaden pligtig, zullen dezelfde straffen ondergaen .

ART. 35. De diefstallen aen boord van alle schip of zeevaertuig gepleegd door kapiteins , officieren, supercargos en passagiers , zullen met het tuchthuis gestraft worden .(gevangenis gedurende vyf jaren ten minste en tien jaren ten hoogste)

Zoo ook voor de diefstallen door de onder-officieren , matroozen, ligte matroozen en kajuitjongens gepleegd, wanneer de weerde van de gestolen voorwerpen boven de tien franken zal zyn.

ART.36. Dezelfde straf zal toepasselyk zyn op de kapiteins, officieren, supercargos, scheepslieden en passagiers die zich pligtig

zullen gemaakt hebben aan de bederving van levensmiddelen en koopwaren , aan boord gepleegd door bymenging van hinderlyke zelfstandigheden .

ART. 37. De aanval of de tegenstand met geweld en feitelykheden jegens den kapitein gepleegd door meer dan een derde van de manschap, officieren en passagiers medebegrepen , zal gestraft worden met het tuchthuis .

Indien de muitelingen gewapend zyn, zullen zy gestraft worden met den dwangarbeid voor eenen tyd .

De vereeniging der muitelingen wordt als gewapend aenzien van het oogenblik dat er een man by is die een wapen bloot draegt .

De zakmessen in de handen van wederspannige scheepslieden worden als wapens aenzien door de daed alleen van bloot gedragen te zyn .

ART.38. In het geval voorzien by § 2 van art.15 zal de pligtige de straf van het tuchthuis ondergaen, indien de daed voorafgegaen, vergezeld of gevolgd is van slagen en kwetsuren .

ART. 39. Alle matroos of passagier die deel zal gemaakt hebben van eene samenspanning tegen de veiligheid, de vryheid of het gezag van den kapitein zal gestraft worden met het tuchthuis .

Men verstaet door samenspanning het besluit van dadig te zyn dat tusschen twee personen ten minste, aan boord van een schip of zeevaartuig ingescheept, beraemd en genomen is .

ART.40. De scheepslieden of passagiers die, door bedrog of geweld jegens den kapitein ; zich van het schip zullen meester maken, zullen gestraft worden met den eeuwigen dwangarbeid, indien zy officieren of aenvoerders der samenspanning zijn ; de andere mannen van het scheepsvolk zullen gestraft worden met den dwangarbeid voor eenen tyd.

Indien de misdaed voorafgegaen, vergezeld of gevolgd is geweest door de omkoming van eene mensch, zal de straf opgelegd door art.304 , § 1 van het Strafwetboek, uitgesproken worden tegen alle pligtigen zonder onderscheid (doodstraf) .

TITEL IV VERSCHILLENDE BEPALINGEN

ART.52 . De kapitein heeft over de scheepslieden en over de passagiers het gezag dat de veiligheid van het schip, de zorg van de koopwaren en de goede uitslag van de verzending medebrengen .

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

OF THE

AMERICAN PEOPLE

FROM THE FIRST SETTLEMENTS TO THE PRESENT

BY

JOHN F. JOHNSON

OF THE

NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

NEW YORK

1900

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

OF THE

AMERICAN PEOPLE

FROM THE FIRST SETTLEMENTS TO THE PRESENT

BY

JOHN F. JOHNSON

OF THE

NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

NEW YORK

1900

ART.53. De kapitein moet met matigheid van zyn gezag gebruik maken

ART.54. De kapitein mag de magt gebruiken om den dader van een misdaed buiten staet te stellen van te hinderen, maer hy heeft geen rechtsgezag op den misdadiger, en hy moet, buiten 's lands, hem op een schip van den Staet scheep doen of hem aen den belgischen consul overleveren, en, indien zulks niet mogelyk is, hem, by de aankomst in Belgie, in handen van de bevoegde overheden geven.

ART.55. In geval van muitery of van oproer, mag de wederstand van den kapitein en van de officieren of scheepslieden die hem getrouw gebleven zyn, ten aanzien van de omstandigheden die door den regter zullen gewaardeerd worden, beschouwd worden als een akt van wettelyke verwerping.

ART.56. Alle verdachte van een zwaer wanbedryf of van eene misdaed alle gevaerlyk en moeilijk te bedwingen man die, volgens het advies van den kapitein, van de officieren en voornaemste scheepslieden, van het overige der manschap zal moeten afgescheiden worden om hem buiten staet te stellen van te gaen loopen of te hinderen, zal de boeijen mogen aengedaen, vastgebonden of in het kot gezet worden, tot aen de eerste haven waer het schip zal byleggen of tot aen de eerste haven van bestemming waer het aankomt, of tot dat een vaertuig van den Staet ontmoet wordt.

Die bepaling is toepasselyk op officieren en de passagiers
Melding zal van het advies gemaakt worden op het scheepsjournael.

ART.65. De eerste, tweede en derde stuurman en de geneesheeren of heelmeeesters die zich in een der gevallen van weglooping of van sluikhandel, by de tegenwoordige wet voorzien, zullen bevinden, zullen onderworpen zyn aen dezelfde voorwaerden als de scheepslieden, wat aengaet de afhoudingen en verliezen van loon of aendeel; maer de regtbanken zullen de straf van inscheping op een vaertuig van den Staet vervangen met degene van eene gevangenzetting, welke niet min dan eene maend noch meer dan twee jaren zal mogen duren.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zy met 's lands zegel bekleed en by middel van den Moniteur bekend gemaakt worden.

Gegeven te Laeken, den 21 Juny 1849

SSSSSSS
SSSSS
SSS
S

+++++

B R E D E N S K A N O N N E N V O E R

V O O R H E T L E G E R

V A N N A P O L E O N

+
+++
+++++
++++++
+++++++
+++++++
+++++++
+++++
+++
+

R i c h a r d V E R B A N C K

+++++
+++++

STANDARD AIR CRAFT

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

Deze bijdrage was reeds geschreven
toen op de boekenmarkt de tweede druk verscheen van
" Soldaten van Napoleon " door K.C. Peeters ,
gevolgd door
" Vlaamse Soldatenbrieven uit de Napoleontische Tijd "
door Jan Van Bakel .

De heruitgave van het eerste werk
zowel als het tot stand komen van het machtige " Soldatenbrieven "
kunnen ons slechts verheugen
want ze vormen het bewijs dat nog steeds belangstelling bestaat
voor onze conscripts ,
en dat over deze jongens nog niet alles werd geschreven.

Gezien wij als heemkundigen
onze eigen gemeente en onze eigen streek onder het vergrootglas
nemen zijn wij uiteraard gebonden aan
opzoekingen die betrekking hebben op onze eigen soldaten
van Napoleon.

Wie echter interesse kan opbrengen voor dit onderwerp
zal met vrucht bovenvermelde boeken kunnen lezen en bestuderen .
" Soldatenbrieven "
zijn daarbij zeer belangrijk op taalkundig gebied ,
dat wil zeggen voor de studie van het dialect .

Voor mijn enkele bladzijden
werd gedurende tientallen uren opzoekingswerk verricht in
het Rijksarchief te Brugge .

Voor het terugvinden van gesneuvelden
heb ik echter beroep gedaan op onze konfrater
René Rotsaert
die uitstekend zijn weg vindt in de oude registers van
de Burgerlijke stand .
Hiervoor dank ik hem ten zeerste .

Waar onze jongens allemaal gedood hebben
is niet gemakkelijk terug te vinden .
Wie echter het werk leest van K.C. Peeters
waarin de lotgevallen worden beschreven van één enkele soldaat,
neergeschreven in zijn dagboek ,
zal zich een idee kunnen vormen
over het aantal kilometers dat de soldaten hebben afgelegd
en de vele streken die ze hebben bezocht .

Den meyer der Commune breedene aan de omschriavelingen van de jaeren 9 en 10 (1800-1801)

Burgers ,

Ik versoeke UE te weten alle de geene die op de liste deser Commune niet bekend en zijn en van een ander commune van geboorte nogtans alhier woonagtig zijn , uwe declaratien te koomen doen binnen de vijf daegen naer daete deser , benevens van zien Kerstenbrief in goede forme bekleet met formalitheyd geexigeert door de wet van den 20 September 1792 .

bij faute van welke gijlieden zult risquieren van gedenon- ceert te worden aen de competente autoritheid en als dan voor suplimentaire genoemen worden en gestelt int leger van activi- theid zonder toer van lotinge . Waerschouwe mits alle ouders meetter straffen en oversten aen wiens order zulks danige jonge- lieden zouden zijn de zelve te ancorageeren hunne gevraegde titels binnen den gestelden tijd over te brengen dit om aen het voormelde prijkelt niet onderworpen of blootgesteld te zijn .

Bredene , den 30 brumaire
jaer 11 v. de Republike

(21-11-1802)

Deweert Maire

Onderaan werd nog als randnota geschreven :

" Den inhouden op het ontvangen seffens gepubliceert voor de kapelle van Molendorp naer het klippen van de klokke ende naer klinkinge op de dorpel van het Sas Slijkens "

Waaruit blijkt dat ergens bij de sluizen een roepsteen moet hebben gestaan .

°
° °

Hoe zat die conscriptie nu in elkaar ? De algemene dienst- plicht bestond in Frankrijk sedert de revolutie : iedereen is nu gelijk en iedereen moet in principe soldaat worden . Maar zoals het gewoonlijk gaat in staten waar alleman gelijk is , is de ene toch wat meer gelijk dan de andere en die bevoorrechten kregen om een of andere reden vrijstelling . Ze konden zich ook een plaatsvervanger aanschaffen tegen grof geld . Op deze wijze was het soldaatje spelen opnieuw een bezigheid geworden voor arme drommels en hongerlijders .

Door het Verdrag van Campo-Formio , op 1 oktober 1797 deed Oostenrijk afstand van de Zuiderlijke Nederlanden zodat deze

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS
AND ARCHITECTURE

gewesten totaal bij Frankrijk werden aangesloten . Geheel ons huishouden veranderde en in september 1798 kregen onze jongens het recht te genieten van de conscriptie en te sneuvelen voor " la Patrie " . Ieder departement moest nu jaarlijks , volgens behoeften , een bepaald aantal soldaten afleveren en hiertoe moest elke gemeente zijn steentje bijdragen . Dit gebeurde door loting. Ook hier waren veel vrijstellingen voorzien . Eén soldaat per gezin was voldoende , kleine mannen die op hun blote voeten één meter vijfenvijftig niet haalden werden geacht niet te kunnen schieten en ook gehuwden en kostwinners werden ontzien . Ook bij ons kon men een plaatsvervanger aanstellen tegen een minimum van 1500 franc , en dat was een hoop geld .

Later was Frankrijk , dat ondertussen een keizerrijk was geworden , niet meer zo goedgunstig . Het leger van Napoleon dat steeds maar slag leverde tegen de rest van Europa kreeg meer en meer moeite om de geslagen bressen te dichten en toen werden veel vrijgestelden opgeroepen . Ook jongens van 16 jaar mochten mee optrekken .

De loting geschiedde volgens het republikeinse kalenderjaar en betrof jongelieden die geboren waren tussen 23 september van een bepaald jaar en 22 september van het volgende jaar .

Voorheen was bij ons nooit iemand verplicht geweest om soldaat te worden en het spreekt vanzelf dat de conscriptie niet zomaar aanvaard werd . Ze was trouwens de hoofdoorzaak van de Boerenkrijg . Daarbij deden de lotelingen alsof het zaakje helemaal niet voor hen persoonlijk bestemd was . Helemaal in het begin werden 17.000 dienstplichtigen opgeroepen . Slechts 5.500 kregen het uniform aangetrokken en daarvan gingen er achteraf nog 2.000 op de vlucht .

Later was bij de rekrutering een merkbare verbetering waar te nemen . De propaganda ten gunste van de onoverwinnelijke legers van Napoleon draaide op volle toeren en bij de conscripts trad een zekere berusting in . Ik zeg wel " verbetering " maar dat was ook alles .

Veel edellieden , bijzonderlijk uit het Walenland , boden vrijwillig hun diensten aan als officier . Ze zagen daar brood in want voor verdienstelijke legerleiders smeedt Napoleon titels, eretekens en vergoedingen in het rond . Daarbij kwam nog de glans van de Franse uniformen die nooit te voren zo schitterend waren geweest .

Het moet zijn dat het gemeentebestuur van Bredene niet zo maar de namen van de dienstplichtigen bij de hand had want ze stelde lijsten op volgens de doopregisters . Zodoende krijgen we eigenaardige lijsten voor ogen zoals deze opgemaakt voor de conscrits van de parochie Molendorp voor het jaar 14 van de Republiek (1805). Hierop komen 22 namen voor maar er zijn er reeds 9 met de vermelding dat ze overleden zijn en 5 met de vermelding dat men over hun verblijf niets afweet , terwijl één persoon zonder meer geklasseerd wordt omdat hij reeds dienst doet bij de marine , nl. Jozef Verburgh . (1)

De vijf goeie waren : Vanhecke Jozef Henry , Decroos Jaak, Lams Pierre Jacques , Guynoseau Henry en Fisiek Jean François .

Voor het zelfde jaar , maar dan voor de parochie Bredene Dorp zijn de overgebleven kandidaten : Van Parijs François , De Lannoye Etienne , Aspeslagh Louis François , Vanbesien Jozef Johannes , Van de Kerkhove Jean François , Van Hoorne Henri Jozef , Kempinck François Bernard en Vandenbussche Jacques .

Kempinck Fr.-B. was de zoon van de latere maire Nikolaas Kempinck en hijzelf werd de opvolger van zijn vader om aan het hoofd van de gemeente te blijven van 1812 tot 1822 . Bij Jozef Vanbesien (broeder van Johannes Vanbesien , schrijver van de bewuste brief) vinden we de vermelding : " marqué de petite vérole " (gezicht getekend door de pokken) . Over hem zal verder nog een en ander gezegd worden , alsook over Kempinck .

De eerste rekruten uit Bredene vond ik in een schrijven van de préfet Chauvelin aan de maire , gedateerd op 21 germinal , an 11 (11-4-1803) . Er zijn drie jongens die zich moeten aanbieden te Brugge op 27 germinal . Ze zijn afkomstig uit een lijst met 17 vooropgezette namen .

Op kop vinden we onze bekende Jean Vanbesien . Vervolgens hebben we nog Louis Rogier en Pierre Corneille Knockaert . Ze moesten zich dus te Brugge melden met het schrijven van de préfet maar slechts één enkele begaf zich aldaar , want onderaan de begeleidingsbrief noteerde de verantwoordelijke van het ontvangstcomité : " Vu arrivé à Bruges le nommé Vanbesien - (get) Le caporal X .

(1) In 1799 moesten alle zeelieden van 18 tot 50 jaar zich laten inschrijven op het zeecommissariaat te Oostende . Enkel werden met geweld ingescheept om dienst te doen op de Franse oorlogsbodems terwijl anderen deel uitmaakten van een bijzondere lichting die door de gemeentebesturen moest bezorgd worden .

É T A T nominatif des Conscrits de la Commune
de *Breiden* — faisant partie du contingent
de l'armée active.

N. de désig- nation.	NOM ET PRÉNOMS DES CONSCRITS.	ANNÉE de CONSCRIPTION.	COMMUNE de DOMICILE.	OBSERVATIONS.
1	<i>Vanbesien jnr</i>	13	<i>Breiden</i>	
16	<i>Rogier Louis jnr</i>	13	<i>id.</i>	
9	<i>Knockaert Sam Conde</i>	13	<i>id.</i>	
<p><i>Vu arrêté à Bruges</i> <i>Le Maire Vanbesien.</i> <i>Le Capitaine</i></p>				

Pour extrait conforme au Procès-Verbal de désignation,

Le Secrétaire-général de la Préfecture,

H E N I S S A R T.

Marsbevel voor de rekruten Vanbesien , Rogier en Knockaert

Over Knockaert vond ik niets maar Louis Rogier heeft jammer genoeg later wel zijn eenheid vervoegd want op 30 mei 1806 schrijft de préfet aan de maire dat Louis gestorven is aan koorts in het militair hospitaal van Piacenza op 3 oktober 1805 . Hij was toen 2-e kanonnier bij het 2-e artillerieregiment , 2-e bataljon , 20-e compagnie .

Het is de garde-sjampetter Jaak Lagast die de rekruten moet verwittigen op welke dag zij zich te Brugge moeten aanbieden. Hij krijgt daarvoor een schriftelijke opdracht en het is op dit briefje dat de conscripts moeten schrijven , in het Frans : " reçu le ... (datum en handtekening) "

Zo hebben op 6 september 1806 voor ontvangst getekend :
Jean Van Parijs en Leonard Blanchaerd .

Voor alle zekerheid moest de sjampetter de rekruten zelf naar Brugge begeleiden en tegen ontvangstbewijs afleveren . Ze trokken te voet langs de vaart hetgeen de kortste weg was maar het is wel mogelijk dat de garde over een paard beschikte . Zo vertrok hij op 30 mei 1807 met in zijn sleep Vanhercke Thomas , Theunis Jacques en Verkin Pierre . Het moet Vanhercke niet bevallen zijn bij de troep want op 7 juli van het zelfde jaar zien we de man van de wet weer naar Brugge trekken met den Thomas en ditmaal Verkin Charles .

Soms kreeg de rekrut ook een mooi briefje van de maire met het verzoek zich naar Brugge te begeven . Hier volgt dergelijk schrijven waarin we meteen ook enkele bijkomende details vernemen:

Breedene 3 floreal 11-e jaer

(23-4-1803)

Den Meyer

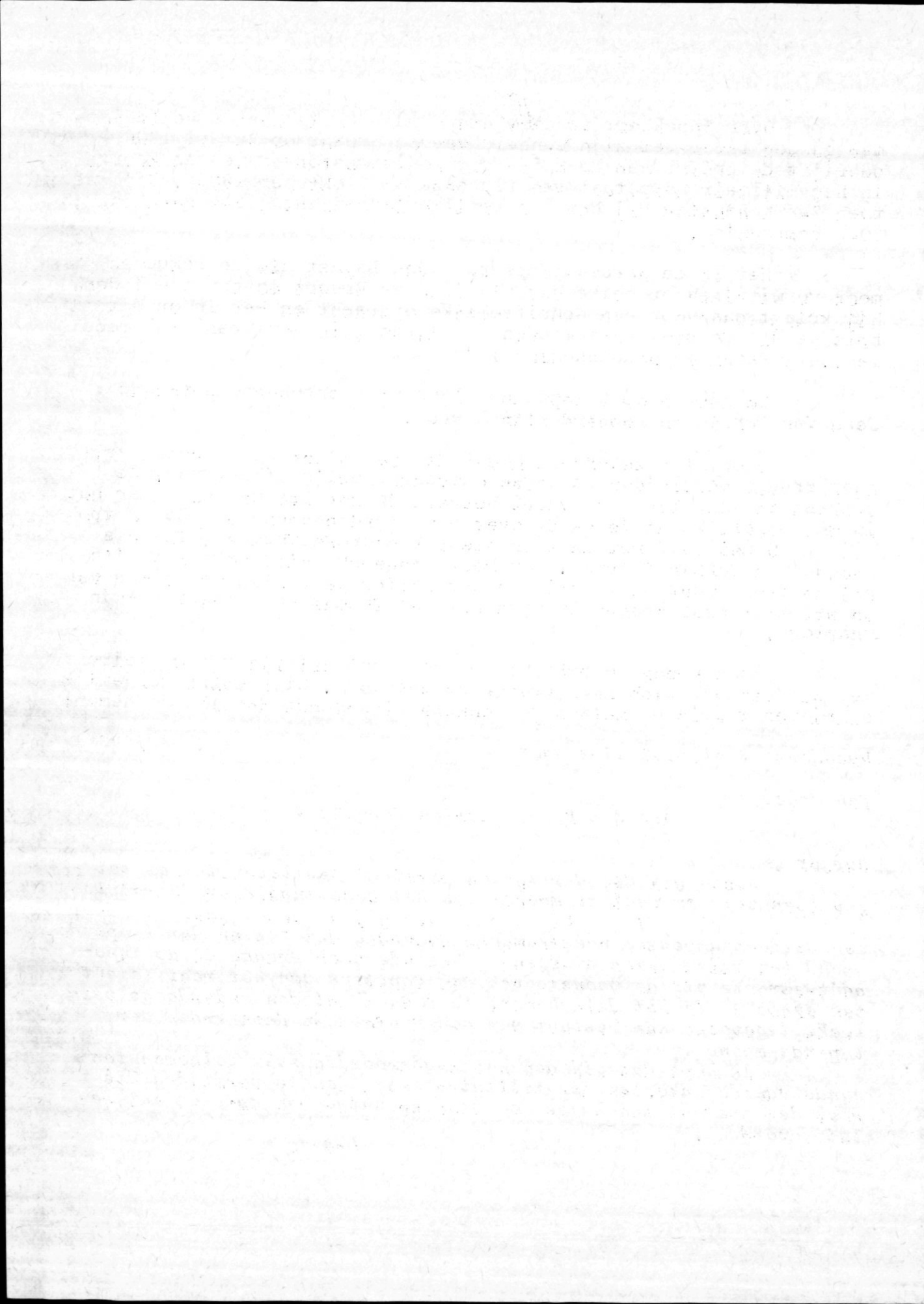
Aen den Burger Adrien Verdonckt

Burger ,

Alzoo gij den dertigsten Germinal lestleden in het lot gevallen zijt om deel te maeken van het bewegingsleger in remplacement van Morel die te kleyn was zult gij u laeten geleyden door den Garde-champetter naestkomende Woensdag den 7 sten der loopende maend ten thien ueren smorgens . Wesende naer Brugge in de innocent-straeete bij de woonste van den Capiteyn van het recrutement ten eynde u bij het detachement te voegen dat den anderdaegs vertrekt ingevolge het besluyt van den Prefect in date 2-den der lopende maend .

Ik hope dat gij aen het tegenwoordig zult volkomen ten eynde van de onkosten der militaire executien te vermijden die door den prefect ten huysse der wederspannige conscripten zal geleijd worden .

Groete u

°
° °

Het is bekend , en dat blijkt ook uit de brief van Joannes Vanbesien , dat de inlijving van de conscripts niet van een leien dakje liep . Velen doken onder bij familieleden en kennissen of deserteerden bij de eerste gelegenheid wanneer het regiment zich reeds in beweging had gezet . We hebben praktis de zelfde toestand gekend gedurende de Tweede wereldoorlog toen veel verplicht tewerk-gestelden verzwonden in het niet .

De militaire overheden achtten het niet wenselijk dat de rekruten te lang in het verzamelcentrum bleven want hier waren ze te dicht bij huis en de verzoeking om weg te lopen was groot . Gedurende een achttal dagen leerden ze in de pas lopen , het geweer laden en van schouder veranderen . Vervolgens werden ze naar de vreemde gestuurd terwijl ze onderweg de rest maar moesten leren van de " anciens " , en in 't bijzonder hoe ze moesten hun plan trekken . Bij een legereenheid die zich verplaatste was de verzor-ging maar zus en zo en iedere soldaat was op zichzelf aangewezen om in de steden en dorpen die hij doortrok aan een extra-tje te geraken .

" Niets beter dan de praktijk , zei Napoleon . Al vechten leren ze de stiel en wie te jong sneuvelt is toch gene goeie en wordt nooit een oude grognard . "

Ongeveer de helft van de jongens dacht daar anders over. Beter blode Jan dan dode Jan ! Ze boden zich eenvoudig niet aan en verstopten zich . Geen wonder dus dat de burgemeesters aan de lopende band aanmaningen kregen vanwege de préfet omdat het vereis-te contingent verre van bereikt was . Soms ging dit met dreigingen gepaard , soms met zoete woordjes . Bredene werd niet gespaard en vaak kreeg de maire zo'n zoetsappig briefje in de toon van : " Allez jong , doet eens uw best . Uw gemeente is de enige die ten achter blijft . Hebt ge dan geen eergevoel ?... "

Zo simpel was het niet . Reeds in 1803 ontvangen de bur-gemeesters een rondschriven vanwege de préfet Deviry waarin deze betreurt dat veel conscripten van de jaren 9 en 10 onderweg gede-serteerd zijn . Hij dreigt dat ze na hun aanhouding naar Duinkerke zullen gezonden worden en vandaar naar de koloniën . De burgemees-ter wordt verzocht dit in de gemeente kenbaar te maken en ook de ouders te beïnvloeden om hun zoon tot gehoorzaamheid te brengen.

In het kwartier van de Jezuiten te Brugge werd een depot opgericht om de onwillige conscripts van deze jaren die aangehouden werden , op te vangen .

De ouders van de onwilligen moesten het in de eerste plaats bekopen . Als eerste maatregel (uitgevaardigd op 2 fructi-

The first of these is the fact that the
the government has been unable to
the people of the country.

The second is the fact that the
the government has been unable to
the people of the country.

The third is the fact that the
the government has been unable to
the people of the country.

The fourth is the fact that the
the government has been unable to
the people of the country.

dor , jaar XI - 20-8-1803) kregen de burgemeesters het bericht dat als sanctie tegen de deserteurs , soldaten zullen ingekwartierd worden bij de ouders en door deze zullen gevoed worden . Willen deze geen voedsel verschaffen dan zullen ze een vergoeding moeten betalen van 1 fr. per dag en per soldaat , 1.50 fr. voor een korporaal en een brigadier en 2 fr. voor een sergeant en kwartiermeester. Tevens stelde generaal Vandamme (die grote loeder !) 250 man beschikbaar als hulp aan de gendarmerie om de deserteurs op te sporen . Later werden de sancties tegen de ouders nog verzwakt want er was een boete van 1500 fr. bepaald voor het geval hun zoon deserteerde .

Een burgemeester staat ook soms machteloos tegenover de ingezetenen van zijn gemeente maar de préfet Deviry is altijd tot helpen bereid en zo verwittigt hij op 3-6-1803 de maire van Bredene dat hij een hogere officier zal zenden om de lichterding voor de jaren 9 en 10 te beëindigen omdat het contingent verre van compleet is. Hij wordt daarbij aangemaand om de resterende conscripts naar het depot te brengen om kosten te vermijden .

Maire De Weerst is anders niet van slechte wil want drie weken voordien had hij nog een verzoek gericht aan de capitaine-commandant de la gendarmerie Dep. de la Lys , in het Frans natuurlijk , ten einde deze te verzoeken een zekere André Verdonck , conscript van het jaar 9 , aan te houden gezien deze , niettegenstaande verschillende convocaties en verwittigingen , het vertikt zich aan te melden voor actieve dienst . Een dezer uitnodigingen is reeds hoger afgedrukt . De gendarmerie wordt verzocht Verdonck aan te houden bij de sieur Scherrier , ingenieur , wonende bij het Minnewater te Brugge , waar hij werkzaam is en hem te leiden naar het depot vanwaar hij de volgende dag moet vertrekken naar de 5-e brigade .

André Verdonck , of zijn baas , heeft waarschijnlijk goed zijn plan kunnen trekken want binnen de week krijgt de maire van Bredene een schrijven van de préfet met de mededeling dat Verdonck vrijgesteld is van dienst en dat er voor een plaatsvervanger moet gezorgd worden .

De jacht op de deserteurs blijft het hele jaar open .
 26-3-1805- Préfet aan maire : Order om aan te houden : Henry Joseph Waeghenaere voor weigering onder de wapens te komen . Hij moet naar het militair gevang te Brugge gebracht worden .
 24-5-1805- Préfet aan maire : Jacob André Hendryckx , geboren te Bredene en wonende te Brugge werd in de gevangenis gestopt . Hij beweert slechts 19 jaar oud te zijn . Verzoek om geboorteakte op te sturen .

Op 12-8-1806 dient Henry Waeghenaere een aanvraag in om afgekeurd te worden. Aan zijn verzoek werd gunstig gevolg gegeven.

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year.

2. The second part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

3. The third part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

4. The fourth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

5. The fifth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

6. The sixth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

7. The seventh part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

15-7-1806 - De maire van Bredene wordt ervan verwittigd dat Mestdaght François , matroos op de Keizerlijk Vloot gedeserteerd is op 24.6. Hij zal moeten een oogje in het zeil houden en het ouderlijke huis beloeren .

Dit zijn een paar gevallen . Het vlotte werkelijk niet met de rekrutering en de nieuwe préfet Chauvelin stak dit niet onder stoelen of banken . Op 29 febr. 1804 schrijft hij naar alle burge-meesters om zich te beklagen over het feit dat waar er 470 jongelingen zich gemeld hebben er daartegenover 368 hun kat zonden .

Het schrijven van Chauvelin was allemaal boter aan de galg want reeds in april stuurt hij een nieuw klaaglied rond en kermt dat zoveel conscrits verzuimen zich te melden en deserteren. Hij beweert dat ze zich te gemakkelijk kunnen verstoppen en dat de lokale politie niets doet . De maire wordt dus op zijn plicht gewezen .

Alsof de onwilligen zo maar voor het grijpen waren ! Klopjachten als bewijs van patriotische ijver geven maar povere resultaten . Van Overbeke , politiecommissaris van Bredene , Jacques Montangie , adjoint-maire en garde-sjampetter Lagast zijn er eens samen op uit getrokken . Bij landbouwer Cornil Zwaenepoel vonden ze Pierre Geldhof die beweerde afgekeurd te zijn . Deze kreeg drie dagen tijd om een certificaat voor te leggen . Bij de boeren Deswaef en Holvoet werden er twee gevonden uit Oudenburg wier certificaat niet gelegaliseerd was . En dat was alles .

De garde zelf wordt onder druk gezet . Hij is het immers die de oproepingen moet ronddragen en ouders of bloedverwanten moet laten tekenen " voor reçu " . De maire wordt verzocht hem te zeggen : " Dat de minste onagtsaemheyd van zynen 't wege nopens dezen dienst met d'afstelling zal gestraft worden " .

Het verbetert niet met de tijd want aan de oorlogen van Napoleon schijnt geen einde te willen komen . De opgeroepen be-seffen dat wanneer ze eens in het leger zijn ingelijfd ze heel weinig overlevingskansen hebben . De Bredense conscrits zitten overal verspreid . Pierre Van Loo , fusilier bij het 82-e regiment sterft op 7-9-1808 te La Rochelle . In Spanje is het al geen oorlog meer , het is een slachterij . De tegenstrevers wedijveren met elkaar in wreedheid en de meest weerzinwekkende martelingen worden op de gevangenen toegepast . Daar overlijdt te Salamanca , in het hospitaal van de Jezuïten , Stiedron Henry , uit Bredene , op 8 januari 1811 . Hij was juist één jaar in dienst , en zoals de voorgaande , bij het 82-e infanterieregiment , 5-e bataljon , 2-e compagnie . Matricuulnr. 8553 .

Op 8 december 1811 laat de burgemeester van Torhout weten aan zijn ambtgenoot uit Bredene dat de plaatsvervanger van Jean

Slembrouck uit Bredene , namelijk Henry Joseph uit Ichtegem , gedeseerteerd is te Antwerpen waar hij diende op de kanoneerboot nr.317. Hij werd aangehouden door de sjampetter van Kortemark en te Torhout gevangen gezet . Dat was een geluk voor Slembrouck want anders mocht hij zelf optrekken en naar het vervanggeld had hij mogen fluiten .

Op 7 september 1812 krijgen Sylvester Nieuwmunster en zijn vrouw Josephine Westin slechter nieuw : Hun zoon Michel is de plaat gepoetst , zijn ouders worden burgerlijk verantwoordelijk gesteld en ze moeten een boete betalen van 550 fr.

Dit waren vanzelfsprekend niet de enige weglopers want naar het einde toe van het Frans bewind kreeg de maire van Bredene nog een mooie brief vanwege de auditeur van de Staatsraad met het verzoek volgende deserteurs , die onderweg spoorloos waren , te overtuigen om tot het rechte pad terug te keren en hun plicht te doen :

Verhaeghe Pierre - klas 1809 - Baroen Pierre - klas 1808
 Pollet Jean - klas 1810 - Van Houcke Simon - klas 1810
 Devuyt Michel - klas 1814 - Flockman François - klas 1814
 Maes François - klas 1813 - Linskens - klas 1811
 Pyra Clement - klas 1814

Net alsof de maire wist waar hij die mannen kon aantreffen.

Van tijd tot tijd bakte de overheid platte broodjes want er waren er werkelijk te veel die er van onder trokken . Dan werden amnestiemaatregelen uitgevaardigd en op zalvende toon was er sprake van vergeven en vergeten . Een van de eersten om hiervan te genieten te Bredene was Schaut Corneille . De préfet laat op 2-9-1806 weten aan de maire dat deze zich vrijwillig heeft gemeld en dat de opgelegde boete voorlopig wordt opgeschorst . Waarschijnlijk was dat ingevolge de omzendbrief van 4 jan. 1804 . Schaut vertrok elf dagen later naar zijn bestemming te Bordeaux .

°
° °

Het spreekt vanzelf dat in een kustgemeente zoals Bredene, waar veel vissers en zeelieden woonden , niet iedereen werd opgeroepen om te dienen in het landleger . Velen kregen een plaats op de Keizerlijke Vloot . Ook daar hadden we onze deserteurs .

Hierover hebben we meer te vertellen . In een ongedateerde brief van de maire aan de " Commissaire de Marine " (vermoedelijk in 1811) deelt schrijver mede dat hij de vrouwen en ouders van deserteurs-zeelieden bij zich heeft geroepen . De vrouwen die zich aangeboden hebben waren de echtgenoten van : Vincent Baert ,

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year.

2. The second part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the work during the year.

3. The third part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the work during the year.

4. The fourth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the work during the year.

5. The fifth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the work during the year.

6. The sixth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the work during the year.

7. The seventh part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the work during the year.

8. The eighth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the work during the year.

Jacques de Vie , Jean Berg , Pierre Jacques Helsmoortel , Maurice Helsmoortel , Liévin David en Joseph Verburgh . Deze laatste diende , zoals u reeds weet , bij de marine in het jaar 1805 toen hij op de lijst van de opgeroepen gemerkt stond als " classé " .

Twee andere - onbekende - vrouwen waren ziek en konden niet komen , zodat het hier ging om 9 deserteurs .

De aanwezige vrouwen verklaarden dat ze geen schadevergoeding kunnen betalen gezien ze zich in staat van ellende bevinden , dat ze geen meubels meer hebben noch onroerende goederen .

De goedhartige maire beaamde deze verklaring volkomen en hij zegt in zijn schrijven : " il est de ma parfaite connaissance que la déclaration de ces malheureuses sont très sincère et véritable " (sic)

Ik wil nog even stilstaan bij enkele van deze mensen . Volgens de volkstelling van 1814 leefden nog : Jacques de Vie , Jean Berg (geboren te Oudenburg en gehuwd met Knockaert Isabelle uit Zerkegem) , Pierre Helsmoortel (gehuwd met Dumon Hélène uit Oostende) , Liévin David (gehuwd met Belleville Theresia uit Bredene) en Joseph Verburgh (gehuwd met Mauroy Joanna uit Gent) Over beide anderen geen nieuws .

Het geval van Liévin David is iets bijzonders want daarover bestaat een verslag . Hij is dus weggelopen maar was bijna verrast op zijn nest , thuis bij moeder de vrouw . Dat verslag zal ik hier in zijn geheel overdrukken maar ik zal vooraf waarschuwen dat , alhoewel het laatste gedeelte met David niets te zien heeft , het ook de moeite waard is om besproken te worden .

Bredene , 20 8-bre 1811

Den adjoint aen Mijnheer den Meyer der Commune van Bredene

Mijnheer ,

Dezen dient om UE. te informeren dat'er dezen morgen een gendarm van de Marine gekomen is om Lieven David te lichten , ongewaapent , daer inkomende heeft hij David aengegrepen , en de vrouwe en man hebben hun verweird om uyt zijn handen te geraeken. Eyndeling is David het ontsprongen , maer de gendarm hier niet mede content zijnde heeft hiervan Rapport gemaect aen mij seggende indien de vrouwe haer man in zijn handen niet leverde dat hij haer naer de vangenisse zoude leijden tot dat den man zig over gaf . Ik hebbe hem gevraegt naer zijn commissie en antworde mij daer toe geen commissie noodig te hebben . En heeft aldus de vrouwe mede geleyd naer Oostende . Ik hebbe haer geraeden van

gerust mede te gaen want hij wilde haer met geweld mede hebben . De garde zal U hier over mondelinge onderrigten want hij heeft daer present geweest om de vrouwe nemen . Dies versoeke UE mij te willen onderrigten wat hiermede te doen staet .

Lagast is terwillen ik bezig was met UE desen te schrijven tot mijnent in gekomen en gevraegt of UE niet een palingschaere voor hem gesonden hadde . Ik seyde van jae . Ik vraegde wiens schaere dit was en antworde De mijne , dat hij die afgenoemen hadde in de molen . Ik vraegde van wie , hij zeijde dat hij mij daer geen sattisfactie over te geven hadde . En als den Meyer hem zijn palingschaere weder gaf dat hij zijn carbijn zal weder hebben . En is al sabbelen (1) seffens vertroocken .

Hebbe d'Eere te zijn met veel Respect , Mijnheer

UE Dienaer

P.F.Ostyn

adjooint

Dat was dus een erg geval met die David en zijn kordate echtgenote . Hij had schampavie gespeeld en wat de vrouw betreft, Trees , wat moest men met zoiets aanvangen en met haar drie schaapjes van kinderen . Daarbij had ze bij de worsteling een misval geriskeerd want ze was al vijf maanden ver voor haar vierde kind dat ter ere van de dappere moeder ook Treesje zou genoemd worden . Een kei kan men niet vladen en ze zal wel niet lang in het gevang gebleven zijn .

We kunnen wel even nakaarten over het laatste deel van het verslag . Men zou moeten besluiten dat het niet boterde tussen de garde-sjampetter Lagast en burgemeester Kempinck , en tegenover zijn andere overste , nl. de adjooint-maire of politiecommissaris is hij verre van hartelijk . Hij antwoordt deze zoveel als " Het gaat u niks aan ! " . In ieder geval zijn daar een paar grote staken van venten die zich gedragen als kleine kinderen . De ruzie kan ook diepere gronden hebben zoals dit meer voorkomt in beroerde tijden , zoals tijdens een bezetting . Was de ene te fransgezind

(1) SABBELEN : betekent eigenlijk kwijlen , zoals ook " zeveren " kwijlen betekent . Eigenaardig dat deze twee woorden de betekenis gekregen hebben van zaniken of onzin uitkramen . Zeveren voor kwijlen werd nog gebruikt in het woord " zeverglaasje " . Dit is een drinkglas waarmede men iemand een poets bakt . In de geslepen decoratie zijn namelijk kleine gaatjes geboord waardoor iemand bij het drinken ongemerkt een paar dunne straaltjes drank op de borst krijgt . Men beweert dan dat hij gekwijd of gezeverd heeft.

Lierin en Zees

waren er geen duts op

naar de goesting van de andere ? Jammer dat we daar het fijne niet over weten .

De betere standen waren meer Napoleongezind want de keizer wist sommige maires van grote steden te lijmen door kwistig eerbetuigingen rond te strooien . Ook de maire van Oostende heeft het Legioen van Eer gekregen . Anderen deden lustig zaken en wisten zich te verrijken door het kopen van zwart goed en door leveringen aan het leger . Het kleine volk had daar niets aan en ondergingen alleen maar het oorlogsleed .

Dat er ook wrijvingen waren tussen de burgemeester en zijn adjoint kan men vermoeden uit een brief geschreven door Ostyn aan Kempinck en waarvan de toon eerder wrevelig klinkt :

*Mijnheer Kempinck Maire
Commune van ende Breedene*

Slykens den eersten september 1806

Mijnheer,

Ik hebbe van het gonne uE mij gisteren geobserveert hebt aen mijn vrouwe part gegeven dewelke nog direct nog indirect begeirt dat ik het zoude aenveerden en om hier door een slegt menasie te queeken is geenszins mijn begeiren . Ook geloof ik niet dat UE. zulks aengenaem oude zijn . Dus hebbe beslōten van morgen naer Brugge niet te gaen .

Blijve met veel respect Mijnheer

Uw E. diener

P.F. Ostyn

We weten natuurlijk niet waarover het gaat maar het moet iets ernstigs geweest zijn gezien de vrede in het huishouden van Ostyn op het spel stond . Ons besluit is dat alles ook geen suiker en zeem was in het gemeentebestuur van die tijd .

Petrus Ostyn was afkomstig van Roeselare en was in 1814 schepene te Bredene .

°
° °

Hierboven heeft men al enkele namen kunnen lezen van jongens die dienden bij de marine of die er minstens hadden moeten bij zijn . Nu volgen nog enkele namen van zeelieden , te werk gesteld bij de koopvaart of oorlogsvloot :

Verheecke Pierre-Jacques , Dasseville François-Joseph , Bruloot Charles Jean , Van Loo Elie François , Vandewalle Antoine François,

1941

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Kempynck Albert , Crelly Jean Joseph , Donse Jacques , Vanderbusse Jacques , Van de Walle Antoine .

Voor de conscripts was er ook nog een andere bezigheid voorzien dan dienen bij het landleger of op zee .

Het materieel van leger en vloot waren vanzelfsprekend aan slijtage onderhevig en daarom werden vele gespecialiseerde werklieden , al waren ze conscrit , niet bij de gevechtseenheden ingedeeld . Zo werd voorzien dat de dienstplichtigen voor het jaar 11 (1802) die het beroep uitoefenden van scheepstimmerman, timmerman bij de bouw , schrijnwerker , wagenmaker en zager zouden te werk gesteld worden op de scheepswerven te Brugge . Welwillend wordt er aan toegevoegd dat de kandidaten kleiner mogen zijn dan 1 m 55 , Napoleon droomde er van Engeland binnen te vallen met een grote vloot bestaande uit platte landingsschepen .

Men mocht natuurlijk ook vrijwilliger worden bij het leger maar voor Bredene heb ik slechts één liefhebber gevonden . Het was dan nog een geboren Fransman die toevallig te Bredene verbleef en bijgevolg vlug uit de circulatie verdween . We zijn er niet rouwig om .

Ook mannen voor de kustwacht werden aangeworven , maar dan door de gemeente zelf . Deze wachters hadden al ergens hun sporen verdiend en moesten met een kanon kunnen omgaan . Het postje werd niet zo vet betaald maar toch hebben we gevonden dat te Bredene minstens één kandidaat kwam opdagen . Hij moet vreemd geweest zijn aan de gemeente want dat blijkt uit het verslag van zijn aanstelling :

20-2-1806 - De gemeenteraad van Bredene : François Verdonck-maire, François Martens , Elie Declerck , C.F.Nyssen , Pierre Zwaenepoel, Henri Van Hooren , Louis Vanderbeke ...

hebben aangesteld Jean Grauwet als canonnier garde-côte tegen betaling van 8,89 francs per maand . Als vergoeding voor uitrusting krijgt hij bij indiensttreding 47,41 francs , en voor gedane uitgaven sedert zijn aankomst en verblijf in een herberg , 17,05 fr.

°
° °

Het was niet alleen voor het leger dat men kon opgeroepen worden want er kwam nog zo iets als een " Garde Nationale " , een soort burgerwacht waarvoor praktisch alle mannen tussen de 20 en 60 jaar in aanmerking kwamen .

Op 18 april 1813 werd hiervoor een zeer interessante lijst opgemaakt die voor Bredene niet minder dan 319 namen bevat . Hierop komen volgende gegevens : Naam - huisnummer - geboortejaar - beroep - gehuwd of niet - aantal kinderen - bijzondere bekwaamheden - moraliteit .

Die bekwaamheden werden gesplitst in drie categoriën : bekwaam (bonnes facultés) - weinig bekwaam (peu de facultés) en onbekwaam (sans facultés) . Tot onze trots mogen we zeggen dat alle mannen uit Bredene , wat moraliteit betreft , onberispelijk waren . Met de bekwaamheid was het jammer genoeg maar tries-tig gesteld . Slechts enkelen , met de maire aan het hoofd , behoorden tot de eerste kategorie , een aantal kreeg een plaatsje in de tweede categorie maar de overgrote meerderheid bleek geen enkele bekwaamheid te bezitten ! Misschien deden ze maar alsof , want bij de troep en zo is het best zich niet al te snugger te tonen .

Iemand die opgeroepen werd om dienst te doen bij de Nationale Wacht moest zich dadelijk melden , zoniet moest hij verschijnen voor de tuchtraad . Op 18-12-1810 werd door de " Conseil de Discipline " oordeel geveld over drie Bredenaars : Louis Van Dooren , Jean Crepain en Ignace Van Parijs - simples gardes nationales .

Van Dooren werd vrijgesproken want hij had zich laten vervangen en daarvoor de vereiste taks betaald . Crepain verklaart dat hij een zwaar letsel heeft aan het been . Ook hij wordt vrijgesproken maar moet taks betalen (85 fr. 17)

Ignace Van Parijs is afwezig en wordt bij verstek veroordeeld wegens slechte wil en recidive : 15 dagen gevang met daarbij nog de betaling van de vervangingstaks . Op 24 december kreeg hij de verwachte verwittiging dat hij zich binnen de 24 uren moest melden in het gevang te Oostende om er zijn straf uit te zitten .

o
o o

Uit het voorgaande blijkt dat degene die het slechte lot getroffen had soldaat kon gaan spelen ofwel onderduiken , tenminste indien hij het geld niet had om een vervanger te betalen . Voor planttrekkers was er nog een derde mogelijkheid , namelijk zich laten afkeuren .

De lijst van degenen die aan de loting voor de jaarlijkse lichting moesten deelnemen werd wettelijk uitgehangen aan het gemeentehuis om ieder in de gelegenheid te stellen bezwaar in te dienen . In ons departement moesten volgens de wet van 19 fructidor van het jaar 6 (1797) aan de oproep geen gevolg geven :
1° - De jongelingen die reeds tot het landleger behoorden vóór de 1-e vendemiaire (23 september) en dat spreekt vanzelfs/

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is organized into several paragraphs, but the specific content cannot be discerned.]

- 2° - gehuwden en weduwnaars met kinderen (Althans in het begin)
 3° - dezen die volgens de wet bestemd zijn - of dienst doen bij de marine .

Kleine mannetjes worden stante pede afgekeurd . Degenen die reeds een broeder onder de wapens hebben kunnen eveneens bezwaar indienen . De anderen moesten het maar proberen door als reden een zwakke gezondheid op te geven . Hiervan werd druk gebruik gemaakt .

Een groot getal opgeroepen verzochten zich op deze wijze te laten afkeuren .

In 1803 : Maseure Louis , wegens zwak gestel

In 1804 werden definitief ontslagen : P.J. Debrock, De Vie , Waeghenaere , Aspeslagh , Ghysel en Grelly .

In 1805 : Jean Jacque Peurquaet , Charles Roch en Henri François Vandenbroele .

Dit als voorbeeld .

Ik wil nog een paar bijzondere gevallen bespreken . De toekomstige burgemeester van Bredene, landbouwer Nikolaas Kempinck trachtte zijn zoon Louis-Pierre te onttrekken aan de loting door voor hem een plaats aan te vragen in de Keizerlijke Veeartsenij-school te Alfort (waarschijnlijk Alfortville - Seine) . Deze aanvraag werd gemeld door de préfet aan maire Verdonck op 12-2-1806 . Het verzoek werd ingewilligd op 14 juni maar de jongen moest eerst zijn soldatendienst verrichten . Louis werd daadwerkelijk opgeroepen op 4 september van het zelfde jaar maar ik vermoed dat de rijke boer Kempinck wel een vervanger zal gevonden hebben . Hij is daar trouwens in gelukt voor een andere zoon , Henri , die behoorde tot de klas van 1813 . Deze werd vervangen door een zekere Jean Cloetens uit Brugge .

Een derde zoon van N. Kempinck , François , moest ook binnen maar hij bracht een getuigschrift met zich om te bewijzen dat hij leed aan catarr (affection catarrhale) . Hij had wel wat anders kunnen uitvinden , maar goed! Hij werd natuurlijk afgekeurd maar zijn ziekte heeft hem niet belet in 1812 zijn vader op te volgen als burgemeester en dit ambt gedurende tien jaar te bekleden .

Nu belanden we weer bij onze familie Vanbesien . Er waren daar twee zoons : Joannes Baptist , geboren op 12.10.1783 en Jozef Joannes , geboren op 4-2-1785 . Ze hadden al eens een Jefke gehad maar deze was geboren in 1781 en liet het reeds afweten op driejarige ouderdom .

Met de namen van de twee broers hebben ze blijkbaar wat last gehad : Jean Baptist en Joseph Jean . Het gevolg is geweest dat Joseph op verschillende lijsten vermeld staat als " Jean " .

Épilogue.

Nº. 451.

Eruges *la République*

LE PREFET DU DEPARTEMENT DE LA LYS.

du Maire d^e Brezene

Les Mrs Jean Jacques Debray & Dame
Wagenaere, Aspelagh, Ghyzel & Foy

Conscrits de votre Commune, étant définitivement réformés, je vous invite Citoyen Maire, à vouloir bien exiger d'eux qu'ils vous remettent les états des impositions payées par eux ou par leurs Pères et Mères, dans le cours de l'an // dressé conformément au modèle annexé à l'Arrêté du 18 Thermidor an 10. Vous m'adresserez ces pièces lorsque vous les aurez réunies, si quelque Conscrit différerait de vous faire cette remise, vous m'en ferez le rapport, et il sera taxé d'office au maximum de 1200 francs, ensuite de l'autorisation que j'en ai reçue du Ministre de la Guerre

Je vous salue,

Giving

Bericht aan de Maire betreffende definitief afgekeurde rekruten

tussen de conscripts voor het jaar 1805 .

Zijn oudere broer behoorde tot de klas van 1803 en diende in Italië waar hij trouwens gestorven is . Vanzelfsprekend diende Jozef bezwaar in op 22 april 1805 , samen met Laurent Knockaert . Hij voerde aan en bewees , zoals gebruikelijk wellicht aan de hand van brieven , dat zijn broer Jean daadwerkelijk diende als soldaat . Andere argumenten waren dat hij nog als kostwinner voor een jongere zuster te zorgen had gezien zijn vader een houten been had en verder dat hijzelf , tengevolge van pokken , over een zwak gezichtsvermogen beschikte zodat hij bij mistig weer bijna niets zag . Hij vroeg om onderzocht te worden door een dokter en van rechtswege geplaatst te worden als laatste op de lijst van het kanton .

Volgens de Franse militiewetten had hij daartoe het volste recht . Om te bewijzen dat reeds een broeder soldatendienst verrichtte moest men een stuk voorleggen dat uitging van de oversten van de dienende soldaat . Dit heette een " certificat 'existence " . Kon men de onkosten voor dit getuigenschrift niet betalen dan volstond het dat men de laatste brief van de soldaat kon voorleggen . Dan werd de opgeroepene van rechtswege geheel onderaan geplaatst op de lijst van de latere dienstplichtigen . Hij werd dus ingeschreven " à la fin du dépôt " .

Jozef moest zich een week later opnieuw aanbieden en werd waarschijnlijk afgekeurd . Hij woonde te Bredene in 1814 , volgens de volkstelling die dit jaar gehouden werd . Zijn gebrekkelijke vader was gestorven op 13-9-1811 .

o
o o

Bij het begin van dit artikel heb ik reeds laten doorschemeren dat het zeermoeilijk is een volledige lijst op te stellen van de Bredeneⁿers die daadwerkelijk ingelijfd werden bij het leger en de marine .

Lijsten zijn er genoeg aanwezig in het bundel van het gemeentearchief maar daarin vindt men hoofdzakelijk namen van diegenen die twintig jaar te voren te Bredene werden geboren , en zoals gezegd wordt soms , maar niet altijd, vermeld welke jongens reeds zijn overleden . In veel gevallen bestaan er verschillende lijsten voor éénzelfde jaargang , maar ze verschillen van elkaar . De ene geeft een aanduiding over de ouders , een andere lijst geeft het geboortjaar , een andere de lengte van de mannen , een volgende hun beroep . Voor de Nationale Militie vermeldt de Bredense lijst de bekwaamheid , een similaire lijst voor Oostende ziet zulks over het hoofd en en vermeldt in de plaats de staat van fortuin van de kandidaat nationale wachten .

Ieder stuk op zichzelf is van belang en in het bijzonder moet ik een lijst vermelden die naast verschillende gegevens over de loteling ook een geschreven portret geeft . Voor het opmaken van zijn paspoort , ook voor het geval dat hij deserteerde was dit noodzakelijk aangezien er van fotografie vanzelfsprekend nog geen kwestie was .

Op deze lijst staat toevallig ook onze Jean Baptiste Vanbesien vermeld . Hij is 1,73 m. lang , heeft kastanjebruin haar , blauwe ogen , een breed voorhoofd , een grote neus , een brede mond , lange kin en een ovaal gezicht . Met deze gegevens kan men alle kanten uit en ook niet uitmaken of het een knappe jongen was .

In het Frans Archief bij het Rijksarchief te Brugge vinden we voor enkele conscripts uit Bredene meer belangrijke gegevens . Daar bestaan een aantal bundels met lijsten van soldaten die vanuit Brugge onder begeleiding hun regiment hebben vervoegd . Ook deze collectie is verre van compleet maar de gegevens die we over de manschappen vinden zijn dat wel : naam, geboortedatum , ouders, beroep , geschreven portret . In de laatste kolom wordt soms vermeld dat hij onderweg deserteerde .

Er zijn ook ellenlange lijsten van West-Vlamingen die als-deserteur waren opgepakt en binnengebracht te Rijsel . Hier heb ik geen enkele Bredenaar teruggevonden .

In bijlage geef ik de namen van dezen die uit Brugge zijn vertrokken (Frans Archief) , vervolgens de ons bekende sterfgevallen . Naderhand zal ik dan trachten een verzamellijst op te stellen van de mannen uit Bredene die waarschijnlijk als soldaat werden opgeroepen of bij de marine hebben gediend . Voor de enen hebben we zekerheid , voor anderen weer niet . De opsomming is vanzelfsprekend onvolledig en niet officiël . Wat de namen betreft: Ik schrijf ze steeds neer zoals ik ze heb gelezen in de verschillende doku menten . Soms treft men de naam van één persoon aan in drie verschillende schrijfwijzen . Zo heeft men : Crelly , Grelly en Krelly , Fusieck en Fysick . Uit soldatenbrieven kan men opmaken dat vele jongens hun eigen naam niet konden schrijven noch deze van hun parochie . We ontmoeten ook ongekende namen die ons een vervorming toeschijnen . Voorbeelden vindt men in de doodsberichten .

In de volkstelling van 1814 vinden we veel namen terug van conscripts die op dat ogenblik thuis zijn . Vele anderen zijn echter spoorloos . Wellicht zaten ze nog ergens in gevangenschap of lagen ze in garnizoen in den vreemde .

De rol van Napoleon was toen nog niet uitgespeeld . Waterloo moest nog in de geschiedenis treden .

E P I L O O G

Gedrukt rondschrijven aan alle gemeentebesturen .

's Gravenhage 10 januari 1816

Soldaten en ambtenaren die wat te goed hebben van Frans Gouvernement voor soldijen , reiskosten en schadeloosstellingen moeten zich laten kennen .

SSSSSSSSSSSSSS

R i c h a r d V E R B A N C K

SSSSSSSSSSSSSS

VERTROKKEN UIT BRUGGE

CASSELMAN BAUDOUIN - geb. 13 nov. 1785 - klas 1806
naar het 112-e Infanterieregiment te Bordeaux , onder geleide van
luitenant Herlin .

Met hem waren tamelijk veel Oostendenaars .

(Het 112-e regiment was een zogenaamd " Belgisch " regiment en was opgericht in 1803 op verzoek van Napoleon . De stichter was J.B. Olivier uit Ath , die vroeger officier was bij het Oostenrijks leger maar reeds in 1792 in dienst trad van Frankrijk .

Het regiment nam deel aan de meeste campanjes van Bonaparte en dook op in Italië , Duitsland , Polen , Spanje . Enkele veldslagen : Raab , Wagram , Roveredo , Lutzen , Bautzen .)

SCHAUT CORNEILLE - geb. 13 sept. 1783 - klas 1806
(1.73 m. bruin haar - blauwe ogen - breed voorhoofd - lange neusmond middel - ronde kin - lang gezicht - rode tint)
naar het 112-e Infanterieregiment te Bordeaux ondergeleide van
sergeant Philisbourg .

DEVEERDE BENOIT - geb. 1785 - klas 1807
naar het 85-e linieregiment te Mainz onder geleide van serg.Laprat

MESTDAGH CORNEILLE - dagloner - klas 1807 naar het 85-e Linieregiment te Mainz onder geleide van korporaal Bernard .

DEGRIJSE J... - Klas 1807 vertrok op 27 juli naar 21-e liniereg.
te Julich .

LINGIER EUGENE - geb. 26-7-1785 - knecht
SALLIER JEAN - geb. 1789 - dagloner - vertrokken beiden op
6-8-1807 naar het 21-e regiment dragonders te Belfort .

BLANCHARD LEON BERNARD - vertrokken op 2-8-1807
naar het 85-e regiment lichte infanterie te Mainz
opmerking " extrait " - Is gedeserteerd .

NIEUWMUNSTER ANTOINE FRANÇOIS - dagloner , vertrokken op 27-8-07
naar het 76-e linieregiment te Landau , onder geleide van korpo-
raal Barros .

DEFORDT FERDINAND JACQUES - klas 1810 - knecht - vertrokken op
22 mei 1809 naar 9-e regiment dragonders te Versailles .

CANNY LOUIS - conscrit van 1807 - vervanger voor Belpaire Guil-
laume uit Oostende - werkman - klas 1809 - vertrokken op 1 april
1808 naar 1-e regiment cuirassiers te Epinal , onder geleide van
sergeant Vinet .

VAN MASSENHOVE FRANÇOIS JOSEPH - werkman - klas 1809 , vertrokken
op 27 april 1808 naar de Marine-artillerie te Rochefort , bege-
leid door corporaal Gianino en Alozio (voltigeur)

LAMARQUE CONSTANTIN JEAN - timmerman - klas 1810 , vertrokken op
1 april 1809 naar het 30-e infanterieregiment te Mainz / Begeleid
door Mathieu en Barbier , korporaals .

DEVUYS(T) FRANÇOIS BERNARD - werkman - klas 1810 - Vertrokken op
28 mei 1809 naar het 7-e artillerieregiment voetvolk te Mainz ,
begeleid door sergeant Pelissier

en verder :

KLAS 1811 , opgeroepen te Brugge op 21 april 1813 :

OSTYN JEAN FRANÇOIS , vertrokken op 25-4 naar 21-e lichte infant.
MARLEIN JACQUES , vertrokken op 1 mei naar de Keizerlijke Garde.
ASPELACH CHARLES , vertr.op 25 april naar 8-e linieregiment.
SERVATY VINCENT (zwak van constitutie) naar 21-e lichte infant .

(Ook in het 21-e waren veel Vlamingen . Ze hebben o.a. gevochten
bij Peulstück-1806 , Wagram - 1809 , Zeeland -1810 en Dresden
in 1813)

1. The first part of the report

2. The second part of the report

3. The third part of the report

4. The fourth part of the report

5. The fifth part of the report

6. The sixth part of the report

7. The seventh part of the report

8. The eighth part of the report

9. The ninth part of the report

10. The tenth part of the report

11. The eleventh part of the report

12. The twelfth part of the report

13. The thirteenth part of the report

14. The fourteenth part of the report

15. The fifteenth part of the report

16. The sixteenth part of the report

17. The seventeenth part of the report

18. The eighteenth part of the report

19. The nineteenth part of the report

20. The twentieth part of the report

21. The twenty-first part of the report

22. The twenty-second part of the report

23. The twenty-third part of the report

24. The twenty-fourth part of the report

25. The twenty-fifth part of the report

26. The twenty-sixth part of the report

27. The twenty-seventh part of the report

28. The twenty-eighth part of the report

29. The twenty-ninth part of the report

30. The thirtieth part of the report

KLAS 1814

Vertrokken allen op 10 april 1813 - bestemming onbekend

CORNU FRANCOIS JEAN - grondwerker
 HEINDERYCKX FRANCOIS CORNIL - visser
 NIEUWMUNSTER PHILIPPE JACQUES - grondwerker
 WOULTER JEAN PIERRE - herder
 HEINTJENS CHARLES FRANCOIS - grondwerker .

°
 ° °

STERFGEVALLEN

 VANBESIEN JEAN BAPTISTE - fusilier bij het 56-e linieregiment -
 2-e bataljon - 4-e compagnie , matricuulnummer 2639 . Gestorven
 in het militair hospitaal van Allesandria (Italië) op 5.10.1805.
 aan koorts .

ROGIERS LOUIS FRANCOIS - 2-e artillerieregiment , tweede bataljon
 20-e compagnie - 2-e kanonnier . Opgenomen in het hospitaal van
 Piacenza (Italië) op 23-9-1805 en gestorven aan koorts op 3-10.

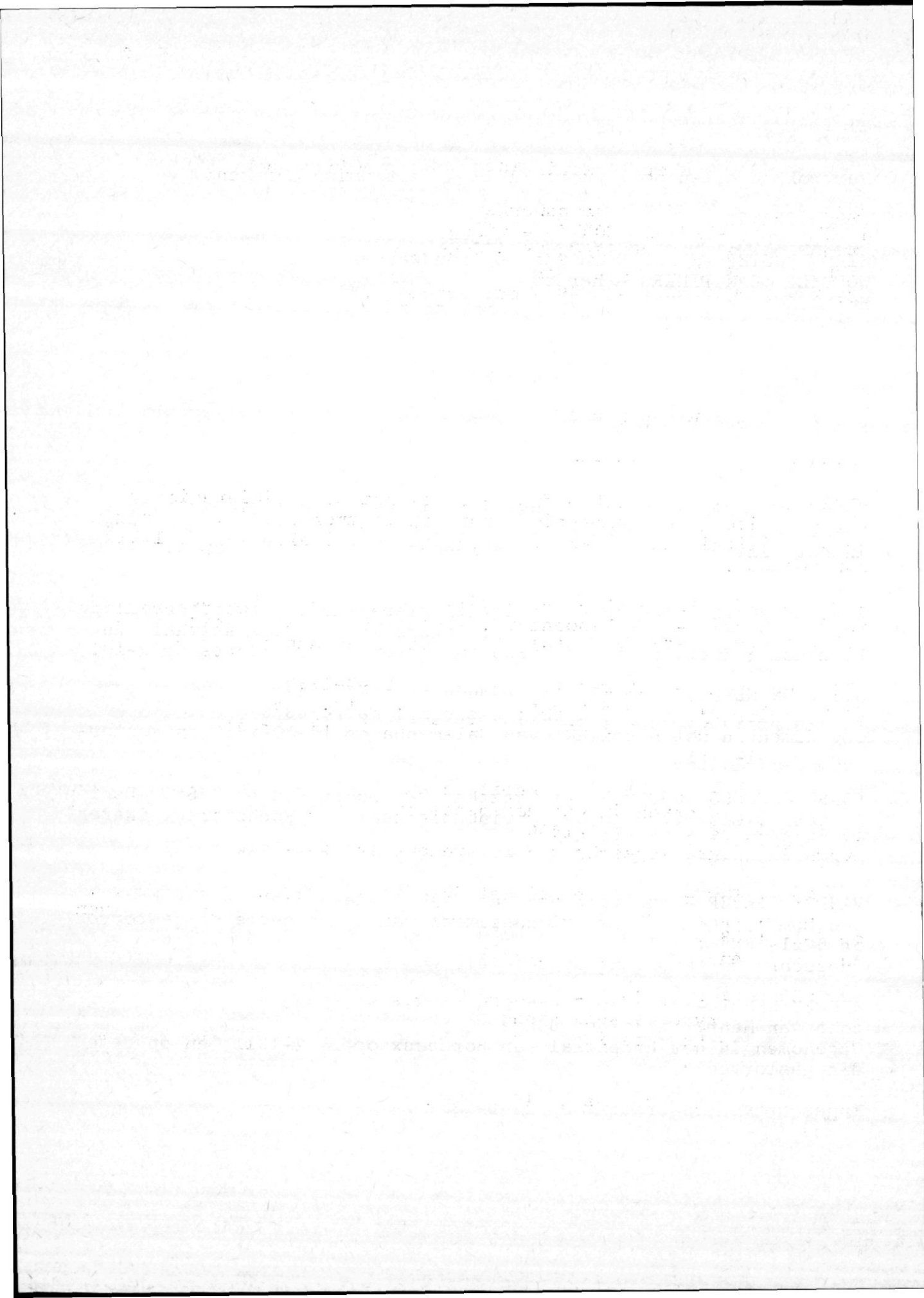
STIEDRON HENRY - geboren te Bredene op 24-7-1783
 82-e linieregiment - 5-e bat.-2-e comp. matr. 8353
 opgenomen in het hospitaal van Salamanca op 14-10-1810 en gestor-
 ven op 8-1- 1811

DONSE JACQUES JOSEPH - 2-e kapitein aan boord van de " Stad Berlin"
 29 jaar . Gestorven in het marinehospitaal van Rochefort (Charen-
 te Inférieure) op 31-5-1806
 Overlijdensakte ingeschreven te Bredene op 25-9-1806

VANLOO PIETER - fusilier bij het 82-e linieregiment - 7-e batt .
 3-e comp. Opgenomen in het hospitaal van La Rochelle en gestorven
 op 6-11-1808 .
 Ingeschreven te Bredne op 1-4-1811

KRELLY HENRI - 23 jaar - geboren te Sas Slijkens
 zoon van Henry en Joanna Bonne
 Opgenomen in het hospitaal van Bordeaux op 14-2-1811 en op deze
 dag gestorven .

Ingeschreven te Bredene op 19-9-1811

DE CLERCQ JOZEF - 23 jaar - geboren te Brugge
 Matroos aan boord van de brick " L'éveillé "
 Opgenomen in het Maritiem hospitaal te Antwerpen op 12-3-1810
 en gestorven op 27-3-1810
 Ingeschreven te Antwerpen op 30-3-1810, te Bredene op 5-4-1812

MESTDAG CORNELIS (volgens aktevan overlijden CORNELIS MERSDAY)
 geboren te Bredene op 13-10-1781 (volgens akte van overlijden
 te L'écluse Zelig - departement de la Lys , vertaling voor Sas
 Slijkens)
 Fusilier bij het 85-e infanterieregiment- 3-e batt.-1-e comp .
 stamnummer 5779 - Gestorven te Brussel op 15-6-1812
 Ingeschreven te Bredene op 14-9-1812

BOLLAERT FRANCOIS JACOBUS (volgens overlijdensakte BOLARD J-F)
 zoon van Ferdinand en Catherine Helsmoortel .
 Fusilier bij het 8-e linieregiment - 4-e batt- 2-e comp.
 Opgenomen in het " Hopital de la Résurrection " te Valladolid
 (Spanje) op 10-11-1811 . Gestorven op 13-11-1811 als gevolg
 van kwetsuren en afzetting van de rechterarm .

De naam werd gewijzigd op 30-9-1812 te Venlo door een akte ,
 ondertekend door majoor Mariveaux en kapitein Sinaert .

VANHOVEN BERNARD (VANHOOREN ?) - 23 jaar
 gestorven in het militair hospitaal van Straatsburg op 9-3-1813
 Vermeld als dienstweigeraar van het " Dépôt Général)
 Ingeschreven te Bredene op 2-6-1813

GELDHOF MARTIN HENRI - 24 jaar
 Deserteur van het 23-e regiment jagers te paard .
 Gestorven op 27-7-1813 in het Burgerlijk hospitaal van Mons waar
 hij opgenomen was op 1-7 .
 Ingeschreven te Bredene op 20-11-1813

JANSSSENS RICHARD (volgens de akte : Isus Ricarius)
 Conscrit nr. 106 van Bredene - jaar 1813
 Fusilier bij het 8-e linieregiment - 5-e batt.-
 Gestorven te Straatsburg op 18-2-1814
 Ingeschreven te Bredene op 17-3-1815

VERDONCK VINCENT -
 Fusilier bij de Infanterie van de Militie . 5-e comp. 29-e batt.
 gestorven te Leuven op 21-6-1816
 Ingeschreven te Bredene op 29-6-1816

...../...

HENDERYCX FRANCOIS CORNELIS (volgens akte HEYNDERYS) 20 jaar .
 zoon van Jean en Suzanna Doolaghe
 Conscrit nr. 116 van het jaar 1814 .
 Voltigeur bij het 24-e linieregiment - 2-e batt .
 Opgenomen in het hospitaal van Lyon op 27-1-1814 en gestorven op
 8-2-1814 aan koorts .
 Ingeschreven te Bredene op 25-2-1814

DE VYNCK HENRY - 23 jaar
 Karabinier bij het 1-e regiment Karabiniers - stamnummer 1586
 Opgenomen in het Militair hospitaal van Metz op 8-4-1819 en aldaar
 gestorven op 27-4-1819
 Ingeschreven te Bredene op 23-8-1819 .

Ik vermoed dat De Vynck zeer jong in dienst getreden is en na de
 val van Napoleon bij het Franse leger is gebleven .
 De akte werd opgemaakt te Lunéville op 5-8-1819 en ingeschreven te
 Bredene op 23-8-1819 .

SSSSSSSSSSSSSSSS

H E B B E N M O G E L I J K D I E N S T G E D A A N
 B I J H E T L E G E R

Aspeslagh Charles
 Baroen Pierre
 Blanchard Leonard
 Bollaert Jean François
 Canny Louis
 Casselman Baudouin
 Cornez François Jean
 Degrijse J...
 Defordt Fernand Jacques
 Denys Pieter Jacobus
 Devuyt François Bernard
 Deveerde Benoît
 Dewynter Philippe
 Geldhof Martin Henri
 Helsmoortel Jean François
 Heyndrickx François Cornil
 Heyndrickx Pierre Jean
 Hintgens François
 Janssens Richard
 Kempinck Jean Baptiste
 Knockaert Pierre Corneille
 Krelly Henri
 Lamarque Constantin

Lams Jacobus
Lams Jean
Legros François
Lingier Eugène
Linskens Leonard Judocus
Maes François
Marlein Jacques
Mathonnet Jean Pierre
Mestdagh Corneille
Nieuwmunster Antoine François
Nieuwmunster Jacques
Nieuwmunster Michel
Ostyn Jean François
Pollet Jean
Pyra Clement
Pyra Norbert
Rogier Louis
Sallier Jean
Sallier Philippe Jacques
Schaut Corneille
Servaty Vincent
Stiedron Henry
Theunis Jacques
Van Besien Jean Baptiste
Van Craeynest Philippe Jean
Van de Kerckhove Joannes Franciscus
Vanderbeke ...
Vanhercke Thomas
Vanhoorne Pierre
Van Houcke Simon
Vanhoven (of Vanhooren) Bernard
Van Loo Pierre
Van Massenhove Frans Jozef
Van Parys Jean of Ignatius
Verhaeghe Pierre
Verkin Charles
Verkin Pierre
Vollemaere Antoins
Wouter Jean

°
° °

...../.....

M A R I N E

1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810

Baert Vincent
Berg Jean
Bruloot Charles Jean - handelsvloot
Dasseville François Joseph - handelsvloot
David Lievin
De Vie Daniël
De Vie Jacques
Donse Jacques
Flockmans François
Grelly (of Krelly) Jean Joseph
Helsmoortel Maurice
Helsmoortel Pierre Jacques
Kempinck Albert
Lipens Cornelis François
Mestdagh François
Vanderbusse Jacques
Van de Walle Antoine - handelsvloot
Van Loo Elie François - handelsvloot
Verburgh Joseph
Verheecke Pierre Jacques - handelsvloot

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 104

B R O N N E N

1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810

Rijksarchief te Brugge -(Gemeentearchief Bredene)
 Conscriptie : bundels 501 tot en met 511
 Kustwacht - 509
 Nationale Wacht 516-18
 Briefwisseling - bundels 67-83-84
 Frans Archiefnrs . 1346 tot en met 49
 Conscrits vertrokken naar regimenten : bundels 3388 tot en met 3404

Raoul Eeckhout	Zoeklicht op Bredene
Pasquini	Histoire d'Ostende
Leopold Presser	Napoleon
K.C.Peeters	Soldaten van Napoleon
Beernaert	Fastes militaires Belges
René Rotsaert	Volkstelling 1814
Registers van de Burgerlijke	Stand - Bredene

[illegible]

T E R U G B L I K

O P ' T D O R P

O P ' T S A S

+++++

+++++

C a m i l l e G E S E L L E

+++++

+++++

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full. The list is as follows:

Mr. J. H. Smith, 123 Main St., New York, N. Y.
Mr. J. D. Jones, 456 Elm St., Boston, Mass.
Mr. W. E. Brown, 789 Oak St., Chicago, Ill.
Mr. R. L. Green, 101 Pine St., Philadelphia, Pa.
Mr. S. K. White, 202 Cedar St., St. Louis, Mo.
Mr. T. M. Black, 303 Maple St., Cincinnati, Ohio.
Mr. U. N. Gray, 404 Birch St., Portland, Me.
Mr. V. O. Hall, 505 Spruce St., Seattle, Wash.
Mr. W. P. King, 606 Fir St., San Francisco, Cal.
Mr. X. Q. Lee, 707 Ash St., Los Angeles, Cal.
Mr. Y. R. Scott, 808 Hickory St., Denver, Colo.
Mr. Z. S. Adams, 909 Walnut St., Kansas City, Mo.
Mr. A. T. Baker, 1010 Chestnut St., St. Paul, Minn.
Mr. B. U. Clark, 1111 Elm St., Minneapolis, Minn.
Mr. C. V. Evans, 1212 Oak St., Duluth, Minn.
Mr. D. W. Fisher, 1313 Pine St., Grand Rapids, Mich.
Mr. E. X. Gibson, 1414 Cedar St., Detroit, Mich.
Mr. F. Y. Hall, 1515 Maple St., Ann Arbor, Mich.
Mr. G. Z. King, 1616 Birch St., East Lansing, Mich.
Mr. H. A. Lee, 1717 Spruce St., Lansing, Mich.
Mr. I. B. Scott, 1818 Fir St., Flint, Mich.
Mr. J. C. Adams, 1919 Ash St., Warren, Mich.
Mr. K. D. Baker, 2020 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. L. E. Clark, 2121 Walnut St., Howell, Mich.
Mr. M. F. Evans, 2222 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. N. G. Fisher, 2323 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. O. H. Gibson, 2424 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. P. I. Hall, 2525 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. Q. J. King, 2626 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. R. K. Lee, 2727 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. S. L. Scott, 2828 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. T. M. Adams, 2929 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. U. N. Baker, 3030 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. V. O. Clark, 3131 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. W. P. Evans, 3232 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. X. Q. Fisher, 3333 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. Y. R. Gibson, 3434 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. Z. S. Hall, 3535 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. A. T. King, 3636 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. B. U. Lee, 3737 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. C. V. Scott, 3838 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. D. W. Adams, 3939 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. E. X. Baker, 4040 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. F. Y. Clark, 4141 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. G. Z. Evans, 4242 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. H. A. Fisher, 4343 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. I. B. Gibson, 4444 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. J. C. Hall, 4545 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. K. D. King, 4646 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. L. E. Lee, 4747 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. M. F. Scott, 4848 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. N. G. Adams, 4949 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. O. H. Baker, 5050 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. P. I. Clark, 5151 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. Q. J. Evans, 5252 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. R. K. Fisher, 5353 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. S. L. Gibson, 5454 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. T. M. Hall, 5555 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. U. N. King, 5656 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. V. O. Lee, 5757 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. W. P. Scott, 5858 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. X. Q. Adams, 5959 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. Y. R. Baker, 6060 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. Z. S. Clark, 6161 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. A. T. Evans, 6262 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. B. U. Fisher, 6363 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. C. V. Gibson, 6464 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. D. W. Hall, 6565 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. E. X. King, 6666 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. F. Y. Lee, 6767 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. G. Z. Scott, 6868 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. H. A. Adams, 6969 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. I. B. Baker, 7070 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. J. C. Clark, 7171 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. K. D. Evans, 7272 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. L. E. Fisher, 7373 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. M. F. Gibson, 7474 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. N. G. Hall, 7575 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. O. H. King, 7676 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. P. I. Lee, 7777 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. Q. J. Scott, 7878 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. R. K. Adams, 7979 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. S. L. Baker, 8080 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. T. M. Clark, 8181 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. U. N. Evans, 8282 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. V. O. Fisher, 8383 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. W. P. Gibson, 8484 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. X. Q. Hall, 8585 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. Y. R. King, 8686 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. Z. S. Lee, 8787 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. A. T. Scott, 8888 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. B. U. Adams, 8989 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. C. V. Baker, 9090 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. D. W. Clark, 9191 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. E. X. Evans, 9292 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. F. Y. Fisher, 9393 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. G. Z. Gibson, 9494 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. H. A. Hall, 9595 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. I. B. King, 9696 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. J. C. Lee, 9797 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. K. D. Scott, 9898 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. L. E. Adams, 9999 Maple St., Farmington, Mich.

2. The second part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full. The list is as follows:

Mr. J. H. Smith, 123 Main St., New York, N. Y.
Mr. J. D. Jones, 456 Elm St., Boston, Mass.
Mr. W. E. Brown, 789 Oak St., Chicago, Ill.
Mr. R. L. Green, 101 Pine St., Philadelphia, Pa.
Mr. S. K. White, 202 Cedar St., St. Louis, Mo.
Mr. T. M. Black, 303 Maple St., Cincinnati, Ohio.
Mr. U. N. Gray, 404 Birch St., Portland, Me.
Mr. V. O. Hall, 505 Spruce St., Seattle, Wash.
Mr. W. P. King, 606 Fir St., San Francisco, Cal.
Mr. X. Q. Lee, 707 Ash St., Los Angeles, Cal.
Mr. Y. R. Scott, 808 Hickory St., Denver, Colo.
Mr. Z. S. Adams, 909 Walnut St., Kansas City, Mo.
Mr. A. T. Baker, 1010 Chestnut St., St. Paul, Minn.
Mr. B. U. Clark, 1111 Elm St., Minneapolis, Minn.
Mr. C. V. Evans, 1212 Oak St., Duluth, Minn.
Mr. D. W. Fisher, 1313 Pine St., Grand Rapids, Mich.
Mr. E. X. Gibson, 1414 Cedar St., Detroit, Mich.
Mr. F. Y. Hall, 1515 Maple St., Ann Arbor, Mich.
Mr. G. Z. King, 1616 Birch St., East Lansing, Mich.
Mr. H. A. Lee, 1717 Spruce St., Lansing, Mich.
Mr. I. B. Scott, 1818 Fir St., Flint, Mich.
Mr. J. C. Adams, 1919 Ash St., Warren, Mich.
Mr. K. D. Baker, 2020 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. L. E. Clark, 2121 Walnut St., Howell, Mich.
Mr. M. F. Evans, 2222 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. N. G. Fisher, 2323 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. O. H. Gibson, 2424 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. P. I. Hall, 2525 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. Q. J. King, 2626 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. R. K. Lee, 2727 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. S. L. Scott, 2828 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. T. M. Adams, 2929 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. U. N. Baker, 3030 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. V. O. Clark, 3131 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. W. P. Evans, 3232 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. X. Q. Fisher, 3333 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. Y. R. Gibson, 3434 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. Z. S. Hall, 3535 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. A. T. King, 3636 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. B. U. Lee, 3737 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. C. V. Scott, 3838 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. D. W. Adams, 3939 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. E. X. Baker, 4040 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. F. Y. Clark, 4141 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. G. Z. Evans, 4242 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. H. A. Fisher, 4343 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. I. B. Gibson, 4444 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. J. C. Hall, 4545 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. K. D. King, 4646 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. L. E. Lee, 4747 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. M. F. Scott, 4848 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. N. G. Adams, 4949 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. O. H. Baker, 5050 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. P. I. Clark, 5151 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. Q. J. Evans, 5252 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. R. K. Fisher, 5353 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. S. L. Gibson, 5454 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. T. M. Hall, 5555 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. U. N. King, 5656 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. V. O. Lee, 5757 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. W. P. Scott, 5858 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. X. Q. Adams, 5959 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. Y. R. Baker, 6060 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. Z. S. Clark, 6161 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. A. T. Evans, 6262 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. B. U. Fisher, 6363 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. C. V. Gibson, 6464 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. D. W. Hall, 6565 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. E. X. King, 6666 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. F. Y. Lee, 6767 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. G. Z. Scott, 6868 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. H. A. Adams, 6969 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. I. B. Baker, 7070 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. J. C. Clark, 7171 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. K. D. Evans, 7272 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. L. E. Fisher, 7373 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. M. F. Gibson, 7474 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. N. G. Hall, 7575 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. O. H. King, 7676 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. P. I. Lee, 7777 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. Q. J. Scott, 7878 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. R. K. Adams, 7979 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. S. L. Baker, 8080 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. T. M. Clark, 8181 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. U. N. Evans, 8282 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. V. O. Fisher, 8383 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. W. P. Gibson, 8484 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. X. Q. Hall, 8585 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. Y. R. King, 8686 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. Z. S. Lee, 8787 Maple St., Farmington, Mich.
Mr. A. T. Scott, 8888 Birch St., Farmington, Mich.
Mr. B. U. Adams, 8989 Spruce St., Farmington, Mich.
Mr. C. V. Baker, 9090 Fir St., Farmington, Mich.
Mr. D. W. Clark, 9191 Ash St., Farmington, Mich.
Mr. E. X. Evans, 9292 Hickory St., Farmington, Mich.
Mr. F. Y. Fisher, 9393 Walnut St., Farmington, Mich.
Mr. G. Z. Gibson, 9494 Chestnut St., Farmington, Mich.
Mr. H. A. Hall, 9595 Elm St., Farmington, Mich.
Mr. I. B. King, 9696 Oak St., Farmington, Mich.
Mr. J. C. Lee, 9797 Pine St., Farmington, Mich.
Mr. K. D. Scott, 9898 Cedar St., Farmington, Mich.
Mr. L. E. Adams, 9999 Maple St., Farmington, Mich.

TERUGBLIK ... OP 'T DORP ... OP 'T SAS ...

=====

We hebben nu en dan eens hele oude mensen opgezocht met de bedoeling hen iets te laten vertellen over de tijd dat ze nog heel jong waren , en tussen NU en TOEN liggen vele jaren . Dit was niet altijd vruchtbaar , voeg ik er maar dadelijk aan toe , want meestal moet ge de woorden uit hun mond sleuren terwijl anderen niets anders weten te zeggen dan hoe ze gekleed waren voor hun eerste kommunie of ten treure toe herhalen van wie ze nog geld te goed hebben voor karweiewerk die ze zestig jaar geleden verricht hebben .

Daar tegenover staat dat we ook wel enkele keren geluk gehad hebben en we met een paar babbelkousen enkele bandjes konden vullen . Hier volgt dus de vrucht van dat werk met als kleine waarschuwing de woorden van een dronkaard : " Je moet droge beginnen om nat te eindigen ." Dat wil zeggen dat ge de serieuze aanvangsbladzijden er maar moet bijnemen . Veel onbelangrijks heb ik weggelaten en misschien is ook niet altijd de waarheid verteld want onze zegslieden kunnen even goed liegen als gij en ik .

Ere aan wie ere toekomt . We gaan beginnen in het dorp , bij de kerke , even voor de eeuwwisseling . Dat was in de tijd toen meester Demaker in de Kerkstraat woonde op de hoek aan het " lijkhekken " (hek voor de ingang van de kerk) . Dat was een akelig straatje waarvan de ene zijde nu verdwenen is samen met het gehele blok dat het huidige speelterrein bedekte .

Naast Demaker was de herberg van Van Praet gelegen die gescheiden was van de " Kapelle " door een bouwvallig huisje dat daar tegenaan leunde . Tussen de kapel en de volgende woningen was er een smalle opening die toegang gaf tot twee krotten die achterom gelegen waren . Het ene was bewoond door een weduwe met zeven kinderen en in het andere woonde Fientje van Borm en Fluptje " de Knorre " . Dit was natuurlijk een lapnaam want Fluptje deed in de kerk dienst als "mannetje Gods " en droeg baarbij een stok voorzien van een bal ofte knorre .

Verder in dezelfde huizenrij hadden we nog een winkeltje en een herberg . Later kwam daar nog de " Transvaal " bij waarover we het later nog zullen hebben . Aan de overzijde van de straat lag de pastorijs , waaraan een zaaltje grensde dat dienstig was om het overbodige materiaal uit de kerk onder te brengen . Verder was er de woning van de gezusters Laroye (bakkers) die naast de school gelegen was . Heden ten dage is de heemkring " Ter Cuere " hier gevestigd . Sedertdien werd echter de route-

kamer afgebroken maar eigenaardig genoeg bleef de onderliggende kelder gespaard en kan men nog daarin afdalen via een valluik vanuit het heemhuis . Zodoende komt men onder de woonkamer van de geburen !

Op het uiteinde van het straatje , waar nu het zaaltje van de school zich bevindt , was er een klein huisje waarin drie vrijgezellen woonden die het beroep van kleermaker uitoefenden .

Daar we nu toch aan de school beland zijn ware het niet mis in de vlucht naar het verleden terug te gaan en een opsomming te geven van de leerkrachten die zich daar verdienstelijk hebben gemaakt . Uit de eerste tijd na de stichting , in 1853 , heb ik weinig teruggevonden maar vanaf 1877 zie ik dat op 19 december mejuffer Eugénie Laroye werd aangesteld om onderricht te geven in naald en draad .

In 1880 was de heer Hendrik Bauwens hoofdonderwijzer

Op 18 juli 1888 is de heer Bauwens overleden

In 1888 , op 15 aug. werd de heer Demaker benoemd

In 1900 - J. Costenoble , hulponderwijzer

In 1914 - J. Roose , hoofdonderwijzer

In 1915 - 15 sept. Óscar Croos , tussentijdig onderwijzer
afgetreden op 3/3/1919 .

In 1918 - 1 juni , Jos . Vandamme , tussentijdig onderwijzer
afgetreden op 1/3/1919 .

In 1919 - 1 maart , Qualy Joseph , onderwijzer

In 1921 - 2 december, Mw. Grauls, onderwijzeres

In 1922 - 26 mei , Ontslag J.Roose , benoemd tot inspecteur

In 1922 - 26 mei , Costenoble benoemd tot hoofdonderwijzer

In 1922 - 28 aug . Paul Velter , ter vervanging van J. Roose

In 1929 - 23 okt , Costenoble overleden .

In 1929 - 4 dec . Paul Velter benoemd tot hoofdonderwijzer

In 1929 - 4 dec , Gaston Beaumont onderwijzer

In 1929 - 4 dec . Karel Clybouw onderwijzer

In 1932 - Feb. Mw. Grauls ontslag

In 1932 - Hautekiet Oscar (In 1934 overgeplaatst naar het Sas)

In 1934 - 3 jan . August Plovie (In 1935 naar het Sas)

In 1935 - Charles Meesschaert (in vervanging voorgaande)

In 1942 - Henri Cloedt onderwijzer (overgeplaatst naar 't Sas)

Tot daar het onderwijzend personeel van de gemeenteschool van het Dorp tot het begin van de tweede wereldoorlog ,

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year.

2. The second part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

3. The third part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

4. The fourth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

5. The fifth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

6. The sixth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

7. The seventh part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

8. The eighth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

Maar laat ons terugkeren naar het einde van de vorige eeuw . Op gebied van verwarming op school hebben we geen te grote vooruitgang gemaakt want toen bestond deze ook uit een kachel , met het verschil dat ze ook nog dienst deed om de eetketeltjes te verwarmen van de kinderen die op school bleven eten . Dat de soep overkookte of de stop van een drinkbus met een knal tegen de zoldering vloog was een dagelijks gebeuren . De lokalen waren verlicht met olielampen die meestal gebruikt werden gedurende de avondlessen die voorbehouden waren aan oud-leerlingen .

De winters konden in die tijd heel streng zijn , en dit had voor gevolg dat meester Demaker soms met een ontvolkte school stond . De reden was niet zo zeer dat men de kinderen thuis hield van school, maar wel dat de bengels die op de ijsbaantjes aan het glijden waren in de weide van Camiel Colpaert , de tijd vergeten waren . Meester Demaker was dan verplicht te gasten te zoeken en hun er op te wijzen dat het schooltijd was .

De kinderen herstelden deze en andere fouten met Nieuwjaar door het aanbieden van een geschenk dat bestond uit een sigaar , en voor het vrouwelijk personeel uit een paar sinaasappels. In de scholen moet in die tijd reeds een naijver hebben bestaan. Het is duidelijk dat in de zusterschool , die veel meer leerlingen telde , ook veel meer sinaasappelen werden aangebracht . Men vertelde dat er zoveel waren dat de zusterkens zich verplicht voelden deze voort te verkopen aan de winkels , wilden ze het fruit voor verrotting behoeden . Mijn zegsvrouwe , Irène Demaker, wist me te verzekeren dat zij een meer christelijke oplossing kende , maar dat de zusterkens de meest voordelige verkozen . Ze wist me verder te vertellen dat ze eens duiven was gaan pluimen bij pastoor Vermeersch . Dit was een boerenzoon uit Stalhille die samen met zijn zuster woonde . Voor haar werk heeft ze slechts één cent ontvangen ; en ze voegde er nog venijnig bij dat het geldstukje zeker nog uit de kerkschaal kwam .

Het was in 1903 dat de schoollokalen werden opgesmukt voor een groot feest dat zou plaats hebben op de gemeente . Het betrof de viering van onze eeuweling Anne-Thérèse Lauwers , die geboren was op 29 september 1803 .

Een feestcommissie werd samengesteld die bestond uit : burgemeester Verdonck , Emile De Breyne en meester Demaker . De plechtigheid greep plaats op dinsdag 13 oktober . Het vrouwtje werd rond de gemeente gevoerd in de auto van de heer De Breyne die tevens haar pachtheer was . Nadien werd ze ontvangen door de feestcommissie die haar verwelkomde en haar de eigen geboorteakte overhandigde , die luidde als volgt :

1. The first part of the report deals with the general situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's development and progress. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is easy to read. It is a valuable contribution to the study of the country's development.

2. The second part of the report deals with the economic situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's economic development and progress. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is easy to read. It is a valuable contribution to the study of the country's economic development.

3. The third part of the report deals with the social situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's social development and progress. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is easy to read. It is a valuable contribution to the study of the country's social development.

4. The fourth part of the report deals with the political situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's political development and progress. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is easy to read. It is a valuable contribution to the study of the country's political development.

5. The fifth part of the report deals with the cultural situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's cultural development and progress. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is easy to read. It is a valuable contribution to the study of the country's cultural development.

Den 4 den der maand Vendémiaire Jaar 12 der Fransche Republiek , om een uur des morgens , dochter van Franciscus Versluys , geboortig van Breedene , Département van de Leye , wettig gehuwd , werkman van beroep , wonende te Breedene en Anna Maria De Vriendt , geboortig van Clemskerke , Département van de Leye , wettig gehuwd . Het geslacht van het kind is herkend als vrouwelijk .

Eerste getuige , Bernard Meluis , oud 39 jaren , beroeps-officier van de gezondheidsdienst , wonende te Breedene . Tweede getuige , Gaspar Adam , 26 jaren , beroep veldwachter te Breedene Volgens verklaring voor ons gedaan door Franciscus Versluys , werkman van beroep , vader van het kind en hebbende getekend :

Franciscus Versluys , B. Meluis , G. Adam .

Vastgesteld ingevolge de wet , door ons : Jan Charles Coveliers , Meier van Breedene , doende functie van ambtenaar des burgerstands

In de klaslokalen werd een maaltijd opgediend die klaar gemaakt was te Oostende en overgebracht werd naar de gezusters Laroye die naast de school woonden , om daar warm gehouden te worden tot men aan tafel kon gaan . Eens het feest achter de rug , diende alles netjes opgeruimd te worden . Het was de 15-jarige dochter van meester Demaker die dit werkje diende op te knappen . Het is begrijpelijk dat bij dergelijke gelegenheden veel drank-resten blijven staan , en het ligt voor de hand dat zo een kind ook eens van alles proeven wil . Onze Irène heeft toen ons oud Vlaams gezegde " De appel valt niet ver van de boom " bevestigd , want ze werd in gevorderde staat van ontbinding teruggevonden .

°
° °

In onze gemeente is later nog een eeuweling geweest waar veel minder over gesproken is geworden niettegenstaande zij tot onze eigen tijd behoorde . Het betrof Paulina Joanna Devynck , geboren te Sas-Slijkens , Bredene , op 28 november 1855 .

Op 27-jarige leeftijd trad ze in het huwelijk met Pieter Hyndrickx . Na acht jaar getrouwd geweest te zijn overleed haar echtgenoot , niettegenstaande de beste zorgen , aan een slepende ziekte . Na dit kinderloos huwelijk waagde Paulientje op 26/10/89 een tweede maal de grote stap en huwde Carolus Versluys , een weduwnaar met liefst 10 kinderen , waarvan het oudste nog niet lang zijn plechtige communie had gedaan en het jongste uiteraard nog in de luiers lag . Paulientje nam met een grenzeloze ijver en een heldhaftige offergeest de last en de zorgen van dit grote gezin op zich . De tien schaapjes vonden in haar een ideaal moederke en schonken haar dra een waarderende wederliefde .

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year.

2. The second part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

3. The third part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

4. The fourth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

5. The fifth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

6. The sixth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

7. The seventh part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

8. The eighth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

Buiten de last van haar huishouden waste meetje Versluys, om enkele centen bij te verdienen, voor de rijke lui van de stad, en het linnen werd door haar zelf afgehaald en teruggebracht met een kruiwagen. Een zeer zware tegenslag trof het arme gezin wanneer de bliksem insloeg in hun huisje en de schamele huisraad volledig prooi van de vlammen werd. De koene echtgenoten moesten het ten dien tijde zonder hulpfondsen stellen en dienden op eigen houtje er zich weer bovenop te werken. Paulientje kende een leven vol beproevingen, maar dank zij een ijzersterk gestel en een buitengewoon moreel, doorworstelde ze met brio alle stormen van het leven.

Meetje Versluys won de ren door de eeuw. Haar verdiensten mogen we veel hoger aanslaan dan de vele recordpogingen op sportief vlak. Het kranig vrouwtje hield zich monter en luchtig. Over haar lippen speelde steeds een guitig lachje en in haar ogen tintelden twee geestige vlammetjes. Niets bij haar gaf de indruk dat ze reeds een eeuw op aarde verbleef.

Ter gelegenheid van deze blijde gebeurtenis werd het volgende programma samengesteld:

- Om 9 uur: Ontvangst van de familieleden en genodigden door het gemeentebestuur in " Het Duinhof " (oud-Casino)
- Om 9u30 : Verzameling en vorming van de stoet op het feestplein te Bredene-Bad .
- Om 9u45 : Vertrek met de Gemeentelijke Harmonie naar het huisje in de Duinenstraat .
- Om 10 u : In het hofje naast de woning : H.Mis ter intentie van de eeuwelingen .
- Om 10u45: Bezoek met huldeblijken aan de honderjarige door de geestelijke en gemeentelijke overheid en de familie.
- Om 11u30: Muzikaal eresaluut uitgevoerd door de Gemeentelijke Harmonie , gevolgd door het vaderlands lied .
- Om 11u50: Hervorming van de stoet en feestmars door de straten van Bredene Bad .
- Om 13u30: Banket voor de familie en genodigden in hotel " De Meiboom "
- Om 19 u : Groot bal in het " Duinhof " - ingang 5 frank
- Om 21 u : wordt in het " Duinhof " de uitslag bekend gemaakt van de prijskamp voor de origineelste opschriften welke zullen aangebracht worden in verband met het merkwaardig verjaringsfeest .

Deze twee eeuwelingen mochten we te Bredene vieren, wat niet wil zeggen dat er geen andere geboortige Bredenaars zijn die een eeuw hebben doorworsteld . Het was in 1969 dat ik 't volgende kon lezen in een krant : " OUDSTE INWONER VAN BLANKENBERGE OVERLEDEN - Blankenberge telt niet langer meer een honderdjarige. De eeuweling die de badstad telde , de 103-jarige Mw. Prudence Devriendt , weduwe van Sterck , wonende Astridlaan 8 , is inderdaad vrijdag omstreeks 13u30 in haar woning overleden .

ZIJ WERD GEBOREN TE BREDENE OP 12 OKTOBER 1866 . Naar aanleiding van haar 100-ste verjaardag werd zij ten huize gehuldigd door een afvaardiging van het gemeentebestuur . Zij mocht zich tot hiertoe nog steeds in een goede gezondheid verheugen en slechts de jongste veertien dagen was zij bedlegerig . De aflijvige was de zuster van burgemeester Devriendt . "

(Hier zal wel een fout gemaakt zijn . De afgestorvene zal niet de zuster van de burgemeester geweest zijn , maar wel zijn tante)

o
o o

Maar laat ons nu terugkeren naar Bredene Dorp in de tijd van meester Demaker .

De Kerkstraat hebben we reeds besproken en zijn daarbij teruggekeerd tot aan het huis van het schoolhoofd . Als men daar de hoek omdraaide kon men naar de Dorpsstraat wandelen . Daar op de hoek was de herberg en de smidse van Bourgeois . Daarnaast was het hek gelegen dat toegang gaf tot de boltra van Praet . Vervolgens had men de herberg van Couvreur wiens zoon in het zelfde huis het beroep van schoenmaker uitoefende . Verder hadden we op de hoek van het korte straatje dat de Dorpstraat met de Kerkstraat verbond , het huis van René Pattijn , die gehuwd was met Elodie Peck . Aan de overzijde was de smidse van Berton , die daarbij nog een herberg en een zaak in ijzerwaren uitbaatte .

Wanneer we op onze passen terugkeerden en wandelden tot ver achter de kerk , tot waar Pier Knockaert woonde , kregen we gelegenheid kennis te maken met de bewoners van de zuidzijde van de Dorpstraat . Eerst trof men het huisje aan van Hintje Geldhof dat in de nabijheid van het postje van Siessen Fever gelegen was. Dan had men de winkel van " 't Fotttertje " . Dit was natuurlijk een bijnaam . Over hem werd mij het volgende verteld : Het Frottertje was niet afkomstig van Bredene en kwam hier maar toevallig terecht . Achter de kerk was er namelijk een grote winkel die uitgebaat werd door een oude jongedochter die haar eenzaam leven beu werd en langs de krant of zo iets aan het mannetje in kwestie is gekomen . Dit heerschap was geweldig ondernemend en wilde meteen hogerop . Bij de eerstvolgende verkiezingen stelde hij zich reeds kandidaat op een bepaalde lijst, met voor hem als

resultaat een grote buis , wat hem overleverde aan de spot van de bevolking . Zelfs werden verschillende liedjes over hem en zijn geval gemaakt . Ik bespaar u liever de teksten daar ze niet erg smaakvol waren .

Zetten we nu onze weg voort . Het volgend huis is dit van Jan Broele , die naast Gina Steen woonde . Gina was een strijkerster en had als tweede buur Ko Berg . Tussen de woning van Ko Berg en deze van Leon Vandycke die verderop gelegen was , lag er een aardappelveld . Dan hadden we de woning van de ouders van Riesten Schepper . Riesten zelf woonde naast zijn ouders en hield herberg . Hij was tevens graan- en likeurhandelaar . Hier werd de gemeenteraad gehouden .

Naast Riesten lag een onbebouwd stuk grond en verder had men dan de herberg " De Sterre " , waar de " Hoogkamer " gevestigd was . In deze " Hoogkamer " kwamen op gezette tijden afgevaardigden van het gerecht uit Brugge kleine geschillen beslechten .

Het laatste huis was de bakkerij van Beaumont .

We hebben dat allemaal bekeken bij klaarlichte dag want 's avonds kon men slechts weinig onderscheiden bij het luttel licht van de enkele lantarens die op het dorp te vinden waren en voorzien waren van een olielamp . Eén was geplaatst in de Kerkstraat , één in de Dorpstraat , één bij de trapmaker Ko Lingier en de laatste bij Diesten Minne . Wat de lantarenaanstekers betreft , voor deze zal het wel een bijverdienste geweest zijn . In de gemeenterekeningen kon ik de volgende personen terugvinden die zich met dit werkje belastten : Aug. Gilliaert, Max Danneels, Leon Willaert en S. Bolle .

Het is begrijpelijk dat na het invallen van de duisternis zich nog weinig vrouwen en kinderen op straat waagden . Een wie zich noodgedwongen toch naar buiten diende te begeven zag in alles spookbeelden . Eens gebeurde het dat bij meester Demaker de olielamp er de brui aan gaf . Toen men deze wilde bijvullen stelde men vast dat ook de oliekrui leeg was . Zoals gewoonlijk werd Irène Demaker hiervan het slachtoffer en moest de straat op . Het kind slenterde met benepen hart langs de huisgevels . Ter hoogte van " De Sterre " vloog een donkere schim de straat over ! Het kind prevelde een schietgebed , haar keel werd droog en ze kon geen enkel geluid over haar lippen krijgen . Met knikkende knieën stond ze het verder verloop af te wachten ...

In de duisternis werden stemmen hoorbaar en enkele vage gedaanten waren te onderscheiden ... Tot grote opluchting van het meisje was het niemand anders dan de zoon van Manten Nyssen die samen met enkele jagers naar de herberg van Riesten Schepper

trokken om daar te eten en er de nacht door te brengen . De gedaante die Irène zo aan het schrikken had gebracht was niets anders geweest dan een jachthond die zijn meester voor was geweest.

Vermeende spookbeelden waren in die dagen regelmatige verschijnsels . Zo was er eens een pastoor van buiten onze gemeente die overleden was , een familielid van Nyssen . Het lijk werd hier in de kerk opgebaard om de volgende dag begraven te worden . De zelfde dag , laat in de namiddag , moest de zoon van meester Demaker nog een boodschap doen , ver over de " Blauwe Sluize " . Bij zijn terugkomst was het reeds pikdonker geworden, bij zoverre dat het moeilijk was om nog de weg te onderscheiden. Ter hoogte van de Sluizestraat zag de jongen een gedaante de berm opklauteren . Hij heeft het op een lopen gezet in de volle overtuiging dat de geest van de overleden priester die in de kerk stond opgebaard , hem op de hielen zat .

Het waren niet alleen vrouwen en kinderen die last hadden van dergelijke denkbeeldige spoken , want sedert een tijd dwaalde elke avond rond het kerkhof een " spook " rond, en niemand had de moed het te benaderen . In de herbergen werd er veel over gesproken maar daarbij bleef het . Op zekere dag stelde de baas uit de herberg " De Gelm " voor een gespecialiseerde groep van het Sas aan te spreken die volgens hij beweerde reeds vele spoken had verdreven .

Men stelde zich dus in verbinding met de Sassenaars die onmiddellijk bereid waren het Dorp van die plaaggeest te verlossen . Het was natuurlijk begrijpelijk dat men deze onderneming niet in één dag zou kunnen klaarspelen . Eerst diende men alle nodige inlichtingen te bekomen over dit verschijnsel en achteraf zouden dan alle nodige maatregelen getroffen worden . De Sassenaars die met kruisbeeld en bijbel naar het dorp trokken om het spook te bestrijden deden zich regelmatig te goed aan het bier dat hun aangeboden werd door enkele welgestelde boeren maar ze betoonden weinig lust naar het kerkhof zelf te trekken .

Dit spelletje duurde tot men hen begon door te hebben . De milde gevers bleven weg en ook de Sassenaars zonden voortaan hun kat . Maar nooit heeft men kunnen zeggen dat de Sassenaars geen resultaat hebben bereikt , want na hun aftocht is ook het spook van het kerkhof weggebleven . Wat mij betreft , ik denk dat de grote schuldige de baas uit " De Gelm " was .

Irène en haar broer waren op een vroege morgen konijnvoer gaan snijden aan de lange wegel die naar de duinen leidde. Ware het tafereeltje dat ze te zien kregen op een avond gebeurd dan zouden ze er zeker weer een spookgeschiedenis van gemaakt hebben .

Nauwelijks waren de kinderen begonnen aan hun werkzaamheden of ze werden opgeschrikt door een vrouw die de weiden doorkruiste , blootvoets , de haren wapperend in de wind en in nachthemd . Later werd vernomen dat het Liza Couter was geweest . Haar koeien waren uitgebroken en zonder zich om haar accountement te bekommeren was ze op zoek gegaan om haar beesten in veiligheid te brengen . Rare Liza had nog andere streken . Zo gebeurde het eens in de Paastijd dat ze de herberg van Bourgeois binnen schoot , een druppel bestelde en deze meteen binnen goot . Ze wist de paar andere klanten te vertellen dat ze haar Pasen ging houden , maar dat ze geen uur in de kerk kon zitten zonder iets over de lippen te hebben gehad ...

°
° °

In die tijd was de dag van de loting een hele bijzondere. Daags voordien brachten alle herbergiers de meeste stukken die los stonden in hun gelagzaal weg om ze niet te laten sneuvelen onder de geestdrift van de lotelingen . Wanneer de zoon van een herbergier er was uitgeloot dan mochten de andere lotelingen gewoonlijk voor niets drinken . Was dit het geval met een boere-zoon , dan mochten de anderen komen mede-eten . Wat toch ook niet te versmaden was in die tijd .

De loting zelf gebeurde op het Sas en tot in het Dorp hoorde men het van wijd en zijds bekende liedje van " O la la , we komen van het Sas " zingen . Degenen die zich er uitgeloot hadden zongen :

*O , la la , de koning is te dom !
O , la la , de koning is te dom !
O , la la , de koning is te dom !
Om ons soldaat te maken staan z'en poten veel te krom !*

En die koning was Leopold II

°
° °

Een minder aangenaam geval om te vertellen betreft de ziekte van de zoon van meester Demaker . De jongen lag reeds lang te bed en in het dorp was er geen dokter te vinden . Dus werd er ook geen geneesheer bijgehaald . Men raadde Paulientje, de moeder van de zieke , eens te rade te gaan bij Hinten Machiels die daar wel raad zou mee weten . Zo gezegd , zo gedaan, en Hinten kwam de zieke bezoeken . Na een wijle de zieke jongen nauwkeurig bekeken te hebben , zegde hij : " Paulientje , d'er is daar maar één middel voor ... "

Toen de angstige moeder hoopvol vroeg wat er te doen stond kreeg ze het volgende te horen : " Dat is te gaan dienen. Je moet naar de kapelle van 't Sint Janshospitaal te Brugge gaan en je moet paling mee doen , maar je mag ze niet gekocht hebben! Je moet ze gekregen of geschooid hebben en het moet levende paling zijn , en je moet ze offeren in de kapelle van 't Sint Janshospitaal ... "

Aan de kwaliteit van de gegeven raad werd geen moment getwijfeld en de volgende zondag reeds , om drie uur in de ochtend , vertrok de familie Demaker . Aan de tocht namen volgende personen deel : vader Demaker , Irène , Mathilde en nonkel Frans. Allen gingen te voete , eerst tot aan de " Blauwe Sluis " en vandaar verder onder de bomen langs het kanaal naar Brugge . De paling droegen ze mee in een casserole.

Ter hoogte van Vijfwege begon het te regenen en te donderen . Er was nergens plaats om te schuilen want er was niets open gezien iedereen nog van de zalige zondagsrust lag te genieten . Onze bedevaarders waren doorweekt , hun schoenen stonden vol water en ze kregen blaren op de voeten . Maar ze zijn tot in Brugge gesukkeld en ze hebben hun gelofte volbracht .

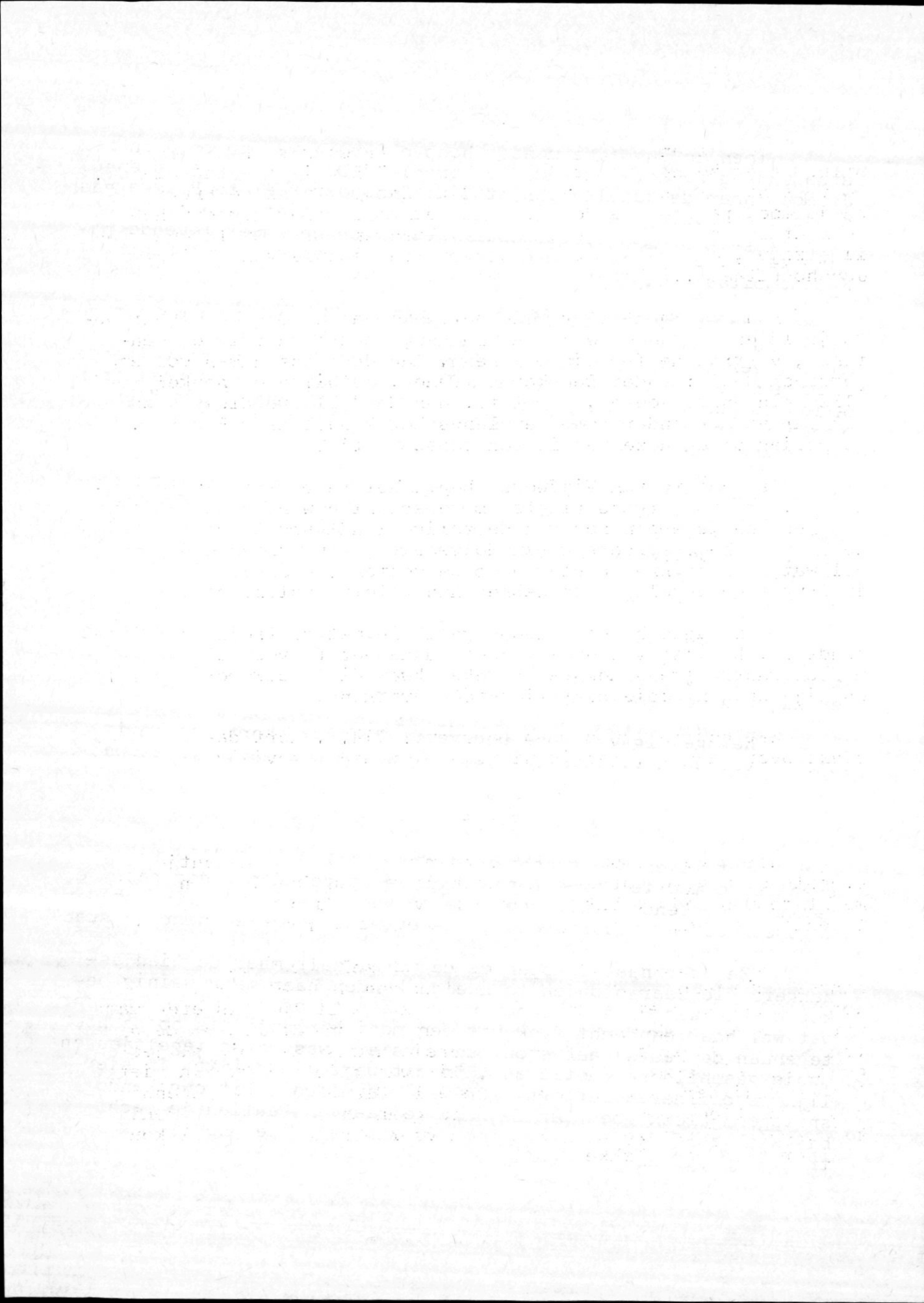
De terugtocht geschiedde gelukkig met de trein tot Plasendale . De rest van de weg moest dan weer te voet afgelegd worden want volgens meester Demaker kwam dit goedkoper uit ... en hij kon een goeie pint bier méér drinken .

Het gevolg van deze bedevaart ? Tjà... Kort daarop is de zieke overleden ... Zei ik niet dat het een droevig geval was ?

o
o o

Het leven moest echter verder , ook voor Paulientje , en evenals de meeste dorpsmensen trok ze op een donderdag naar de markt te Oostende . Dit gebeurde te voet , duinenwaarts, om dan tegenaan de oude Vuurtorenwijk de overzet te nemen naar de stad.

Ze deed haar inkopen op de markt zelf maar de liedjeszangers die daar stonden te kwelen konden haar maar weinig bekoren . Ze was niet in stemming om daar te staan luisteren maar wat wel haar aandacht trok was een mooi karretje die op de hoek tegenaan de Weststraat stond en versierd was met spiegeltjes en mooie geschilderde motieven . Op dit wagentje prijkte in sierlijk geschilderde letters : Crème à la Glace . Dit ongekende snoepgoed bleek goed van de hand te gaan en Paulientje dacht bij zich zelf dat ze haar kinderen voor een keer ook wel kon trakteren op deze lekkernij .

J. Asaert-Pierloot *11 Rue de l'Eglise*
Eslende.

Garnaalventster.

Paulientje schafte zich enkele wafeltjes aan die in een papierke gewikkeld werden en zorgvuldig in de boodschappentas werden gestopt . Toen nam ze de weg terug . Wat er zich afgespeeld heeft toen het vrouwtje thuis is gekomen en de " crème à la glace " in haar tas is gaan zoeken is me niet bekend . Ik veronderstel dat ze de verkoopster van deze lekkernij voor toverheks zal versleten hebben , die de kracht bezat het pakje om te toveren in een vuile brij .

Het is nog altijd het best iets te kopen waarvan je de degelijkheid kent , oordeelde Paulientje . " Die da kent koopt dadde " zei ze en ze kocht twee pinten garnalen aan de moeder van Bertha Hostyn, beter bekend als de moeder van Oscar Goethals. Ik zeg wel " pinten " garnalen want in die tijd werd de garnaal in het klein niet verkocht per gewicht maar wel per pint . De leurster droeg haar garnalen van huis tot huis in een mand en het was haar niet mogelijk een weegschaal mee te sleuren .

Vis was er in het dorp niet te krijgen . Er is wel een tijd geweest dat twee vrouwen het aangedurfd hebben in het dorp met verse vis te leuren , maar dit heeft niet lang geduurd . Het stopzetten lag zeker niet bij het gebrek aan afzet . De twee leursters waren Evelyne en Lèène Cuypers maar ze kregen het geregeld aan de stok met elkaar daar Lèène nogal graag een pint dronk en deze uitgave rekende onder de bedrijfskosten . Evelyne ging daar natuurlijk niet mede akkoord en zo zijn ze dan maar uit elkaar gegaan . Of dat nu echt waar is wat Lèène betreft kan ik niet verzekeren want 't is Evelyne die het alzo vertelde . Is het niet waar dan moet onze pastoor Evelyne bij het biechten maar eens op wijzen dat kwaadsprekerij niet van 't schoonste is.

°
° °

Van de pastoor gesproken ... Deze was erg bezorgd voor zijn parochianen . Wanneer de danszaal " De Transvaal " in de Kerkstraat haar deuren ging openen heeft de priester tijdens de zondagsmis zijn beminde parochianen verboden dit huis van verderf te betreden en verzekerde dat al wie het toch zou wagen, in het diepste van de hel zou terecht komen .

Zijn verbod zowel als zijn goede raad werd over het hoofd gezien. Die zelfde avond vocht men voor een plaatsje op de dansvloer want niet alleen " het Dorp " was aanwezig , ook " de Duinen " met de Maes-sen en de Lagrou's was goed vertegenwoordigd. Er werd gedanst tot in de vroege uren en veldwachter Vandaele deed zij ogen dicht daar ook zijn zoon Charles tot de feestvierders behoorde . We mogen dus gerust zijn . Als we ooit in de hel terecht komen zullen we vele gekende gezichten uit die tijd terug zien .

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the transparency and accountability of the organization. This section also outlines the specific procedures for recording and verifying financial data.

2. The second part of the document addresses the role of the audit committee in overseeing the financial reporting process. It details the committee's responsibilities, including reviewing the financial statements, assessing the effectiveness of internal controls, and ensuring compliance with applicable laws and regulations. The committee is also responsible for reporting its findings to the board of directors.

3. The third part of the document focuses on the importance of internal controls in preventing and detecting errors and fraud. It describes the various types of controls, such as segregation of duties, authorization requirements, and reconciliation procedures, and explains how they are implemented and monitored within the organization. This section also discusses the role of management in establishing and maintaining a strong control environment.

4. The fourth part of the document discusses the importance of communication and collaboration in the financial reporting process. It emphasizes the need for clear and consistent communication between all levels of the organization, from management to the audit committee, to ensure that all relevant information is shared and understood. This section also outlines the specific communication channels and protocols that should be followed.

5. The fifth part of the document discusses the importance of ongoing monitoring and improvement of the financial reporting process. It emphasizes that the organization should regularly review and update its policies and procedures to reflect changes in the business environment and regulatory requirements. This section also discusses the role of the audit committee in monitoring the effectiveness of the financial reporting process and recommending improvements as needed.

Irène , die mijn eerste zegsvrouw was , is hier bijna uitgepraat . Alleen wist ze me nog mede te delen dat ze , toen ze 16 jaar oud was , dikwijls naar het Sas trok naar Meetje Kerckaert, die een herberg uitbaatte aan de kerk . Toen ze daar op zekere dag vertoefde kwam Staf de koster daar ook binnenge-tjoteld . Hij was lichtjes onder invloed van de drank en het duurde niet lang of hij vroeg aan Irène of ze met hem wilde trouwen . Ze deed mee met de lol en gaf hem haar ja-woord . Staf is dan op zijn knieën voor Meetje Kerckaert gevallen en vroeg haar benediktie . Hij beloofde veel te zullen werken voor haar kleindochter en zei dat hij voortaan veel zou aanrekenen voor de karweitjes die hij opknapte voor de zusterkens . Nadat Staf vertrokken was zegde Meetje tot Irène : " Je moet geen zulke flauwe vertellingen meer doen tegen Staf . Je weet welke kloef-fe het is ."

Staf Van Praet, waar ik het over had , was eigenlijk geen zo'n grote kloeffe als Meetje Kerckaert wel dacht . Hij woonde samen met zijn zuster Thérèse aan de Elisabethlaan , en wel op de plaats waar later het huis van Staf Hinderyckx werd opgetrokken . Daar baatte ze een winkel uit met snoepgoed , maar de hoofdartikels waren kerkboeken , paternosters en kaarsen . Benevens koster was Staf ook schoenmaker en zijn zuster was ook nog vroedvrouw .

Zo kwam het dat Staf, bij afwezigheid van zijn zuster , een of andere jonge dochter moest ontvangen die in gezegende toestand verkeerde . Staf wist zich in dergelijke gevallen heel behoorlijk aan te stellen en gebruikte zelfs een heel deskundi-ge taal op gebied van verloskunde . De meisjes geneerden zich niet voor hem want een koster is toch zo halvelings een pastoor, meenden ze toch . Zo kreeg hij het voor elkaar de toekomstige moeder te laten geloven dat bij afwezigheid van zijn zuster hijzelf de steekkaarten aanlegde om veel tijd en moeite te spa-ren . De gegevens zouden dan overgemaakt worden aan de vroed-vrouw zelf die het meisje dan ten gepaste tijde zou komen bezoe-ken . Staf wilde voornamelijk weten wanneer HET gebeurd was en in welke omstandigheden . Want , zei hij , dit was van groot belang voor de goede afloop .

Onze koster is niet alleen het fijne van die intieme ge-valletjes te weet gekomen maar heeft moeten vaststellen dat de meeste jonge dochters in de verboden vrucht gebeten hadden tijdens de missie-week . In die tijd was het gebruikelijk dat de meeste boerendochters erg kort gehouden werden om ongewenste jonge gasten van het hof te houden . De ouders waakten over de eerbaarheid van hun dochters maar deze kregen de vrijheid om de missie-week te volgen in een of andere kerk en daar de gods-vruchtige preken te aanhoren , uitgesproken door vreemde paters.

Dat dergelijke missie-weken , met godsvruchtige preken ,
 " vruchtbaar " waren heeft Staf ons kunnen bevestigen .

°
 ° °

Toen het " Senaat " (huisje waar de ouden van dagen
 samenkwamen) nog gelegen was aan de Elisabethlaan , waar nu de
 Buurtspoorwegstraat uitgeeft , heb ik aldaar het volgende kunnen
 opvangen :

Kort voor de eeuwwisseling werkte vader Derynck , die af-
 komstig was uit Westkerke , hier te Bredene bij de " Houthandel
 Liebaert " . Het was Gusten Verlinde , die daar regelmatig zijn
 bestellingen kwam doen , die hem aangeraden had om op het Sas
 te komen wonen en die er tevens voor zorgde dat Oscar Billiau
 een huisje voor de familie Derynck bouwde op de hoek van de
 Zuid- en Wagenmakerstraten .

Voor iemand die het kwartier niet zo goed kent zal het
 nu wellicht moeilijk zijn om volgen . In die tijd stond een
 brouwerij op het gedeelte dat nu gelegen is tussen de Wagenma-
 kersstraat, de Buurtspoorwegstraat en de Elisabethlaan , rich-
 ting Brugge . De huizenblok die gelegen was tussen de Wagenma-
 kersstr. , Zijdstraat en Nukkerstraat beperkte zich nog tot het
 huisje van de familie Derynck en op de hoek van de Zuid- en de
 Zijdstraat woonde Knockaert . Op de hoek van de Zijdstr. en de
 Nukkerstraat , Vandenberghe-Emma Croes en ten slotte in de Nuk-
 kerstraat één huis waar nu de " Café Rodenbach " gevestigd is.
 Later werd op de hoek waar nu de familie Bollenberg woont een
 herberg opgetrokken die uitgebaat werd door Tille Eerebout .
 Twee huizen die eigendom waren van Baelder werden nadien opge-
 trokken in de Zuidstraat .

Voor het huisje van August Derynck lag nog de oude vaart
 die uit de richting kwam van de stalmelkerij Henneman(Hennekoo).
 De vaart lag zo dicht tegen het huisje dat er geen vaste bodem
 meer overbleef om 's avonds de vensterluiken te dichtten . Aan
 de overzijde lag de steenbakkerij van Zwaenepoel , en het is
 met de afval van dit bedrijf dat later dit gedeelte van de vaart
 werd gedempt en tot straat herschapen .

Rond de jaren 1925 was er nog maar één zijde van de
 straat bebouwd en de volgende families waren daar komen wonen :

n° 2	Helsmoortel Prosper	10/11/1897
	Jonckheere Lucie	6/11/1889
	Helsmoortel Germaine	25/5/1904
	Helsmoortel Gustaaf	21/6/1907

n° 4	Lambrecht Henri	5/11/1896
	Meesschaert Sidonie	8/7/1893
n° 6	Waeghe Dominiek	3/8/1860
	Janssens Sidonie	9/10/1863
n° 8	Eerebout Henri	1/11/1873
	Everaert Emerence	11/6/1884
n° 10	Derynck August	14/12/1861
	Huyghe Rosalie	30/12/1858
	Derynck Pharailde	15/3/1892
	Derynck Louise	16/6/1894
	Derynck Camiel	25/1/1899
	Derynck Irma	24/11/1901
n° 12	Emmery Eugeen	25/8/1892
	Duweyn Julia	2/3/1878
	Emmery Rachel	22/12/1903
	Emmery Marguerite	14/1/1910
	Emmery Georges	17/7/1915
	Vandenberghe A.	3/8/1852
	Lekens Mathilde	2/12/1852
n° 14	Bullynck Charles	3/5/1878
	Saelens Annette	17/2/1882
	Pattyn Maurice	17/4/1903
	Pattyn Henri	27/6/1906
	Pattyn Yvonne	13/10/1909
	Bullynck Louis	9/2/1915
	Bullynck Rachel	27/5/1916
Verder :		
	Lesaffre Oscar	8/2/1899
	Dumon Suzanne	22/10/1896
	Lesaffre Isidore	17/12/1922
	Dumon Isidore	??/1852

In die tijd was Do Waeghe de hoofdfiguur van de straat en zijn werkplaats, die naast zijn woning gelegen was , werd druk bezocht door de burens die er een praatje kwamen slaan of informeerden naar wat Do zinnens was te ondernemen . Onze held was wagenmaker van beroep en had zich eens in het hoofd gehaald een wagen in mekaar te steken waar iedereen naar zou opkijken. Het mansvolk uit de burens moedigden hem aan en iedere avond kwamen ze kijken met bewonderende blikken hoeveel vooruitgang Do maakte . Deze laatste, die volledig in zijn werk opging , had echter geen rekening gehouden met de breedte van zijn uitrijpoort , met het gevolg dat zijn pronkstuk nooit op zijn geheel de werkplaats heeft kunnen verlaten .

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

Domien Waeghe had zich in het hoofd gehaald zijn bedrijf te mechaniseren en schafte zich een tweedehands motor aan . De burens kwamen er natuurlijk naar kijken en elke avond werd aan het tuig gewerkt , en wel door mensen die er evenmin iets van kenden als Do zelf . Op zekere avond was het dan zover : De ene had hier aan gedraaid , de andere daar , tot opeens dit monster puffend in gang schoot en steeds maar verdapperde . Het probleem was nu echter dat niemand wist hoe men het tuig tot stilstand moest brengen . Ten slotte zijn de meesten de werkplaats uitgevlucht om zich buiten, tegenover de deur waar zware boomstammen lagen opgestapeld , te verschuilen . Gelukkig is het gevaarte uit zichzelf stilgevallen , zoniet zouden daar zeker ongelukken zijn gebeurd .

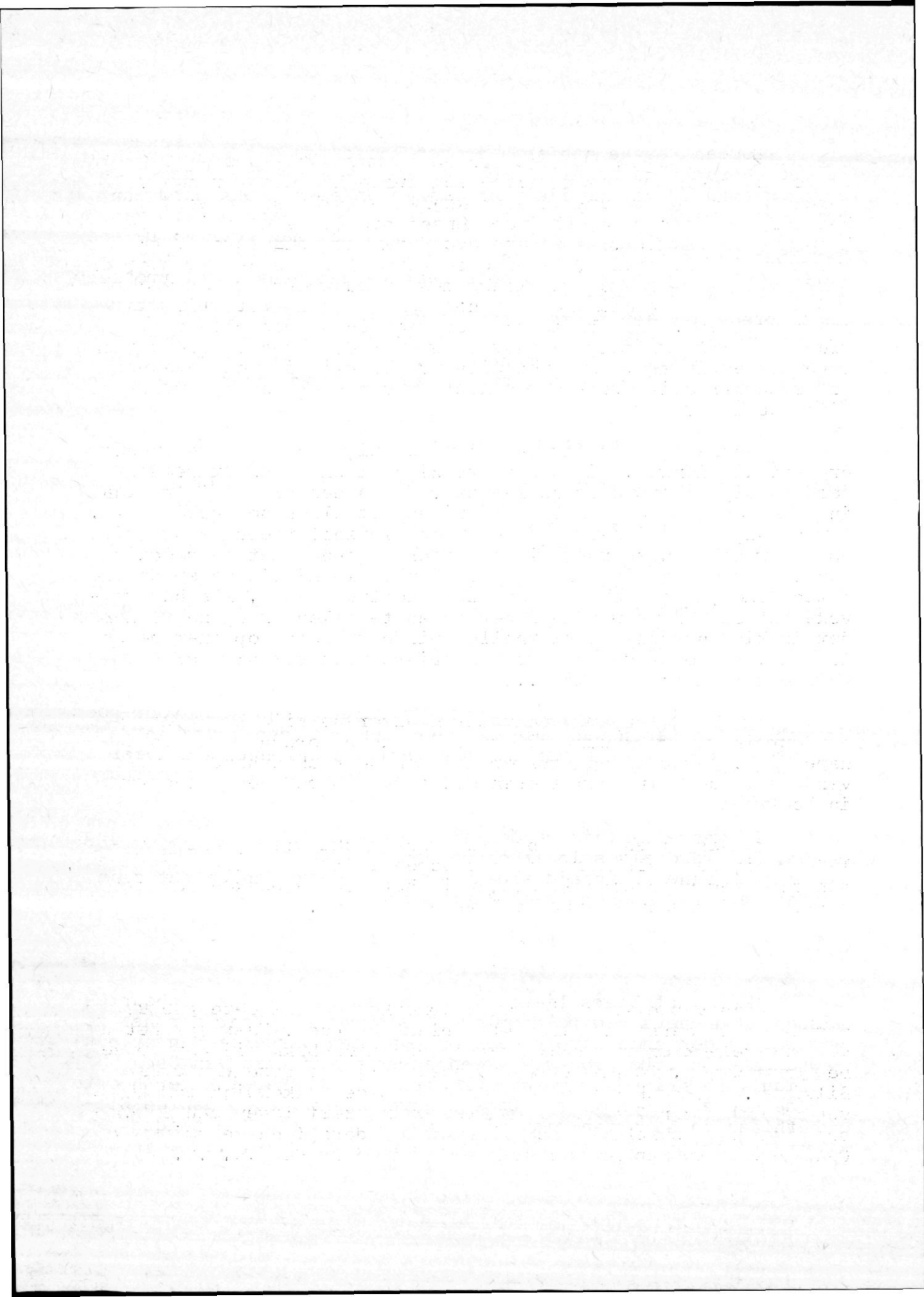
Waeghe had nog andere pijlen op zijn boog en was tevens erg vooruitziende . Hij had reeds zijn eigen doodkist gemaakt en deze op zijn slaapkamer geplaatst . Nu en dan ging hij er plaats in nemen om zich er van te overtuigen dat alles nog goed paste . Zolang hij die griezelige streken op zichzelf toepaste was dit nog maar half kwaad maar hij is later begonnen met de doodkist van zijn vrouwtje in elkaar te steken . Sidonietje moest de maat laten nemen alsof het om haar beste kostuum ging . Als het wijveke het schuchter waagde opmerkingen te maken kreeg ze te horen dat de kist nergens mocht knellen wilde ze later op haar gemak liggen . Ze moest daarbij toch begrijpen dat dit niet slechts voor enkele uren zou zijn ...

Do heeft lang moeten wachten alvorens zijn kist voor goed in gebruik te nemen want hij is zeer oud geworden , ver in de negentig . Ondertussen verloor hij van de rechterhand de vier vingers . Toen ging hij leuren met ijskreeem met een triporteur in bootvorm .

Do was eigenlijk geboortig van Ramskapelle , uit het jaar 1860 . Hij werd als soldaat opgeroepen in 1880 en werd grenadier . Aan zijn tegenwoordigheid aldaar is het ook te danken dat zijn straat de " Wagenmakerstraat " werd genoemd .

° °

Mijn vertellers lieten me opmerken dat al deze gebeurtenissen na de eerste wereldoorlog plaatsgrepen . Maar eer het zo ver was geleek onze streek meer op één steenbakkerij dan op een bewoonde wijk . De grootste steenbakkerij was deze van Oscar Billiau . De brieken werden gedroogd op de Nukkerwijk ter hoogte van de hoeve van Backers . De steenovens zelf lagen aan de Elisabethlaan en strekten zich uit van Baelders (nu de smidse van Cattrysse) tot en met de vlakte die nu door de E.B.E.S. in

beslag is genomen . Verder hadden we het " briekkestik " waar later de nieuwe kerk van het Sas werd gebouwd .

De gedroogde brieken werden met wagen en paard van de Nukker naar de Elisabethlaan overgebracht langs een brugje dat gelegen was recht over de Nukkerstraat, en waar men des avonds menig briekkebakker op handen en voeten zag overkruipen . Ze hadden te diep in het glas gekeken en het was als gevolg hiervan dat het niet geraadzaam was rechtop te lopen over deze brug daar deze niet voorzien was van leuning .

De meeste werklieden van die steenbakkerijen kwamen van de buiten en dienden dagelijks zó veel uren te kloppen dat het niet mogelijk was op en af te reizen . Ze bleven dus ter plaatse in barakken slapen die hun ter beschikking werden gesteld . Het is begrijpelijk dat er van netheid weinig sprake was en het ongedierte tierde daar dan ook welig . De weinige uren die ze vrij waren brachten deze mensen dan ook 's avonds door in de herbergen , waar ze hun schuld kwamen betalen voor drank die ze gedurende de dag hadden laten halen . Het moest ook niemand verwonderen midden in de nacht het volgende dronkemanslied te horen weerklinken :

*Is da nu nie geestig briekkebakker zienn !
Me werken gelijk beesten en zupen gelijk ê zwienn !*

De steenbakkersbazen hebben daar verbetering in gebracht door uit de onderste lagen brieken van hun ovens verschillende kleine huisjes te bouwen voor wie wenste met zijn gezin naar het Sas te komen wonen . Vele families zijn hier gebleven en hun nakomelingen zijn echte Sassenaars geworden . Niet alle kleine huisjes behoorden echter aan de briekkebakkersbazen want deze uit de Nieuwstraat waren eigendom van een zekere Meseure uit Oostende . Deze was een familielid van Emerence Faict , van de hofstede die gelegen was achter de Albertlaan en die alleen te bereiken was langs een slag waarvan men nu nog een gedeelte terug vindt aan de " Oostendse Houthandel " .

Deze laatste opmerking kwam van Julienne Landschoot en zij zal het wel weten want zowel zij als haar man Jan Debrock zijn afkomstig uit dit gedeelte van het Sas . Om het juist te zeggen : van de verdwenen wijk " De Hoek " . Indien Jan zijn oom mag geloven is hij de laatste geborene geweest op deze wijk. (Zie " Zoeklicht op Bredene " - Oude wijken Slijkens)

De mensen van " De Hoek " woonden daar graag en het is met leedwezen dat ze hun woningen daar hebben moeten verlaten. De tante van Julienne heeft zelfs zo lang gewacht tot men het dak boven haar hoofd wegnam .

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILLINOIS

1950

TO THE PRESIDENT OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

FROM THE PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILLINOIS

Naar het schijnt zou de familie Debrock een van de oudste families van Bredene zijn en het is vastgesteld dat ze hier reeds in 1710 officiëel gevestigd waren . Er werd aan Jan ook verteld dat een van zijn voorzaten hier te Sas-Slijkens een herberg uitbaatte met name : " In het Hof van Oostenrijk " en zulks mogelijks op de plaats waar nu " De Admiraal " zich bevindt of minstens in de onmiddellijke omgeving .

Hijzelf heeft geweten dat er hier op het Sas een " Glasblazers Club " bestond en dat het lokaal gevestigd was langs de Prins Albertlaan , bij Fientje Camerlynck . Er werd jaarlijks een tornooi ingericht om het mooiste glaswerkje te blazen . Ook werd er regelmatig gebiljard want later ontstond daar een maatschappij die niet minder dan 68 leden telde waarvan de meerderheid bestond uit stokers van de maaltboten .

°
° °

Julienne weet nog te vertellen dat het stamcafé van haar vader deze was van Sylvie Keters , die gelegen was voorbij de kerk en paalde aan de smidse van Aimé Hamers die tevens herbergier was .

Die Sylvie Keters moet de vrouw geweest zijn van Eden Keters , de broer van August Keters die eens met ons welgekende Fientje Keters was gehuwd .

Fientje is driemaal gehuwd geweest : eerst met August Ketels waaraan zij haar naam overgehouden heeft , later met Pier Lievens en ten slotte met Gusten Litzenburg .

Ver voor de eerste wereldoorlog woonde in het huis waar nu de boekhandel van Gilbert Bolle gevestigd is , een zekere Amelie Grootaerd die er een herberg uitbaatte . Die vrouw moet erg kristelijk geweest zijn want gedurende de hoogmis mocht er niet gebiljard worden , en was het spel toevallig reeds begonnen , dan werden de ballen eenvoudig weggenomen ! Men mocht daar over alles spreken , maar vloeken was ten strengste verboden .

Het is in deze herberg dat Fientje Keters waardin werd nadat Amelie het bedrijf stopgezet had . Toen ze daar eenmaal woonde overleed haar man en zij kwam alleen voor de zaak te staan. August Keters had hier nog wel een broeder wonen maar op hulp van deze zijde hoefde ze niet te rekenen daar de man te zeer in beslag genomen werd door de beerboten waarmee hij regelmatig vanaf de " Stenen Molen " naar Brugge vaarde . Fientje moest verder haar plan trekken maar werd weinig door het

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is organized into several paragraphs, with some lines appearing as bold or indented. No specific content can be transcribed.]

geluk gediend . Inmiddels was er een ONgehuwd koppel in hetzelfde huis komen wonen maar Fientje had daarmee niets maken gezien zij geen voerpachter was . Toch wist de pastoor gedurende de hoogmis van af zijn preekstoel te insinueeren : " Dat Fientje beter op haar muren zou schrijven vanwaar ze herkomstig was"(?)

Amelie Grootaerdts vond er dan niets beter op dan Fientje te verplichten een andere woonst te zoeken om zodoende haar eigen fout op het vrouwtje af te schuiven en haar eigen gezicht te redden tegenover de pastoor .

Gelukkig kreeg Fientje de gelegenheid haar intrek te nemen op de hoek waar wij haar allen goed gekend hebben . Ze noemde haar herberg " Café de Bruxelles " . Benevens de uitbating van dat café verzekerde zij ook nog de veerdienst langs een kabel die over het kanaal gespannen was . Fientje liet zeker met haar niet sollen . Zo gebeurde het dat toen de electriek-centrale werd gebouwd (1908) , een groep Walen belast was met het plaatsen van de installatie en bij Fientje ingekwartierd werden . De zoon van Fientje , bitter jong nog , was bij hen in dienst als " mouche " en moest bij zijn moeder het eten afhalen voor degenen die het werk niet konden verlaten .

Eens gebeurde het dat die Walen een opmerking maakten over het eten en de kleine dit overbriefde aan zijn moeder . Het gevolg was dat Fientje hen niet meer wilde bedienen en ze verplicht werden een ander pension op te zoeken .

De betere klanten van Fientje waren de lijnvissers die hier vanuit Brussel kwamen vissen en in " Café de Bruxelles " overnachtten . Ze vergaten wel dikwijls hun lijnen nat te maken maar hun kelen daarentegen hadden over droogte niet te klagen . Gelukkig was er een viswinkel naast de deur waar ze zich vis konden aanschaffen waarna ze in Brussel hun visserslatijn konden bovenhalen .

°
° °

Maar laat ons weer een stapje teruggaan naar vroeger . Er was een tijd dat de reke van 't Sas of " Sasreke " zoals men dit noemde , druk bezocht werd door de lossers van de plankeboten . In die huizenrij waren verschillende herbergen die uitgebaat werden door personen die ofwel de ploegen aanwerfden voor het lossen van de boten ofwel in betrekking stonden met een van deze aanwerfers . Het was dan ook voordelig zich daar veel te laten zien wilde men ingelijfd worden in een of andere ploeg .

Bij het lossen zelf werd aan iedere werknemer een kaartje afgegeven . Daar kon hij een gaatje laten in knippen wanneer hij tijdens het werk een pint ging drinken van het ter plaatse zijnde bier . Wanneer het schip gelost was kon hij afrekenen in een of ander caf  tje langs de Sas-Reke . Was een kaartje niet half doorgeprikt dan moest de bezitter zeker niet rekenen bij de volgende boot als lossers ingeschakeld te worden .

Wat voor ons onbegrijpelijk is , was dat veel mannen die gedurende de werkdagen tesamen dronken , elkaar 's zondags gingen bevechten . Het gebeurde eens dat de jongens van de duinen (Vuurtorenwijk) naar het Sas kwamen en opgewacht werden aan de brug . Langs de ene kant stonden dus de jongens van de duinen en langs de andere kant deze van het Sas , gewapend met pikhaken . Burgemeester Rotsaert kwam zich daar bijvoegen maar in plaats van de kerels te kalmeren , zegde hij : " Als ze er durven overkomen , slaat er maar op ! "

De Sassenaars hadden al de weinig lofbare faam van " messe-vechters " verworven door een geval dat zich hier eens voordeed tijdens een kermis . Voor we dieper ingaan op dat geval is het van belang eens een idee te geven over de uitgestrektheid van onze kermis . Langs de kant van het gemeentehuis lag ze van aan de IBIS tot voorbij de plaats waar nu de " Ostendia " is gelegen . Aan de overzijde van de vaart was dit vanaf de garre van Lootens tot aan de kerk .

En nu over deze spijtige zaak die zich hier afspeelde . Op die bewuste kermis was er een kraam waar men kon werpen met ballen naar nagemaakte mannen . Een van de geschilderde gezichten vertoonde een treffende gelijkenis met het mannetje dat deze stand uitbaatte . De Sassenaars hebben er niets beter op gevonden dan de uitbater zelf te bekogelen , wat het mannetje niet nam en er met een ijzeren staaf op los ging . De andere kermiskramers kwamen het mannetje ter hulp maar ook de Sassenaars brachten versterking aan . Het werd een gevecht in regel met het gevolg dat er plots iemand te gronde zeeg , getroffen door een mes . De meeste anderen zijn dan in paniek gevlucht en er werd zelfs een man teruggevonden die zich in de " Schaapstal " aan de " Blauwe Suis " verscholen had . Het is Bino Devynck die hen met enkele gerechtsdienaars naar Brugge heeft gebracht .

Dit was het enige geval en het is best dat het hierbij gebleven is . Waarom gaf men de Sassenaars de naam van messe-vechters daar het nooit bewezen is dat een Sassenaar deze laffe daad pleegde ?

Laat ons nu enkele anekdoten aanhalen van de makabere soort maar in ieder geval minder gruwelijk dan de voorgaande. Tussen de twee wereloorlogen was het nog de gewoonte dat bij een begrafenis lijkdragers te pas kwamen . Op het Sas waren dit vrijwilligers , meestal zelfstandigen want deze konden zich gemakkelijker vrijmaken .

Op het Sas was eens een dompelaar overleden en hij werd 's morgens vroeg begraven in een kist die men moeilijk een doodkist kon noemen . Ze bestond uit enkele brede planken die zonder enige zorg aan elkaar getimmerd waren . Op die bewuste morgen gingen onze lijkdragers samen met de burgemeester, die het kruisje droeg , dit mannetje wegbrengen . Het was een zielige vertoning want niemand volgde het lijk . De verpestende geur die uit de reten van de kist ontsnapten maakten het de dragers onuitstaanbaar bij zoverre dat ze ter hoogte van de herberg van Hoefs - " De Leeuw van Vlaanderen " , het lijk nederzetten en zich tot de burgemeester richtten met de volgende woorden : " Hoe is't , burgemeester , gō je mee èen gon drinken ? " .

De burgemeester jammerde en vroeg hun dit niet te doen uit respekt voor de dode , maar 't kon allemaal niet helpen . Ze trokken de herberg binnen en lieten de burgemeester alleen achter bij het lijk . Nadien hebben ze met vernieuwde moed hun taak volbracht .

Onder de lijkdragers vond men regelmatig L.Damman en Jules Rammant . Later hebben deze ook eens een stoot uitgehaald. Onze lijkdragers stelden zich wel belangloos ter beschikking , brachten het lijk tot in de kerk, maar verder gingen ze in een of andere herberg de tijd doorbrengen tot de dienst afgelopen was , om dan verder het lijk naar het kerkhof te dragen . Wanneer men hen de opmerking maakte dat ze beter in de kerk zouden blijven en bidden voor de afgestorvene , kreeg men gewoonlijk als antwoord " dat de pastoor dit moest doen daar hij er voor betaald was , en zij niet ! " .

Daar die mannen , zoals gezegd , zelfstandigen waren werd bijna iedere maal een verschillende herberg opgezocht waar ze het einde van de dienst konden afwachten . Eens gebeurde het dat ze het " Orgeltje " , die over de brug lag , hadden uitgekozen . Ze brachten de tijd door met redetwisten , wat een tweede natuur was bij hen , en zelf hoefden ze de klok niet in het oog houden want Henri Verlinde had de gewoonte hen tijdig te komen verwittigen als de dienst ten einde liep . Die bewuste dag scheen aan de uitvaartmis geen eind te willen komen bij zoverre dat een van de lijkdragers eens aan het venster ging zien of er geen schot in kwam . Aan de overkant van het water zag hij de lijkbidder die op een wanhopige manier naar hem zwaaide.

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

Onze mannen zijn het " Orgeltje " uitgerend maar remden uit alle macht toen ze met ontzetting vaststelden dat de brug ondertussen was opengedraaid en hen niets anders overbleef dan de omweg te maken over de brug van Béliard . Onze lijkdragers waren ongeveer een kwartier te laat en de familieleden van de afgestorvene hebben hen die dag niet in de bloemen gezet .

°
oo oo

Toen Henri Daelman dit voorval vernam , zegde hij :
" Het is altijd met de doden dat men moeilijkheden heeft . Je moet er mij niet over spreken . Gedurende de oorlog stond ik soms rondom in de lijken . Eens werd mijn beste vriend het hoofd afgeschoten , naast mij , en het enige wat hij nog zegde was : Henri is 't gie ? - "

Wanneer men hem de opmerking maakte dat iemand zonder hoofd niet meer kon praten , dan antwoordde hij " Ja ! Maar dat was zijn herte die nog sprak ."

Henri was vrijwilliger geweest maar hij sprak nooit over heldendaden . Zijn wedervaren achter het front daarentegen vertelde hij zeer graag . Eens kreeg hij de gelegenheid om met verlof te gaan naar Engeland , op voorwaarde dat hij kon een briefje van 20 fr. tonen , want dit werd geëist van iedere soldaat die in congé ging .

Henri was een arme soldaat, bezat nauwelijks één frank en half , maar hij wist zijn plan te trekken . Hij ontleende een briefje van 20 fr. van een vriend onder voorwaarde het onmiddelijk terug te geven eens dat hij het op het bureel getoond had.

Zo trok onze jonge soldaat met 1,50 fr. op zak het Kanaal over. In Engeland aangekomen was zijn schat geslonken tot de helft . Op de trein die hem naar de plaats van bestemming bracht stond hij voor het raam naar buiten te kijken , toen iemand hem op de rug klopte . Toen hij zich omdraaide keek hij in het gezicht van een Engelsman die hem 3 shilling in de hand stopte . Ter bestemming aangekomen werd hij opgewacht door Van de Wynckel , bij wie hij zou logeren. Veel Belgen kwamen op hem toe om wat nieuws van overzee te vernemen . Hij stond op het punt de statie te verlaten toen een priester op hem toekwam en hem vroeg of hij de volgende morgen de mis niet wilde bijwonen , erbij voegend dat hij dan eens voor hem ging zorgen .

Henri beloofde het en heeft woord gehouden . Hij zette zich op de eerste rij opdat de priester hem goed zou zien en deze wist onder zijn preek de kerkgangers mede te delen dat er onder hen een jonge Belgische soldaat tegenwoordig was . Alle ogen zochten de held en dan voegde de priester er aan toe dat er een

omhaling zou gehouden worden ten bate van de jongen . De volgende dag werd de opbrengst aan Henri bezorgd , en deze had nog nooit zo veel geld t' hope gezien . Maar deze gebeurtenis werd hem bijna fataal , daar hij bij zijn terugreis enkele lotgenooten heeft ontmoet met het gevolg dat hij tot tweemaal toe zijn boot miste en één dag te laat in het kantonnement toekwam . Gelukkig voor Henri zijn de strafmaatregelen uitgebleven .

Henri is steeds patriot gebleven en de rest van zijn leven werd hij steeds aangetrokken door militaire kledij. Het was gedurende de mobilisatie in 1939 dat de zoon en schoonzoon van Louis Damman - die de schoonbroer was van Henri - in verlof waren en in de familiekring vertoefden , toen Henri daar binnengestapt kwam . Het duurde niet lang of hij had een pullemuts en een soldatenvest aangetrokken . Louis , die nooit geen soldaat geweest was, deed hem na tot Henri hem opeens vroeg of hij zo durfde naar Fientje Keters gaan om een glas bier te drinken . Louis nam dit eerst niet ernstig op maar Henri drong aan zodat ze ten slotte beiden de straat zijn opgegaan . In de Vaartstraat vertelden ze dat ze opgeroepen waren en er was een oud vrouwtje dat er schande van sprak omdat mensen van hun leeftijd nog onder de wapens moesten terwijl zo veel jonge gasten thuis bleven. B.Eeckhout , die dit tafereeltje had gade geslagen speelde het spelletje mee en gaf die twee " dutsen " elk 20 frank .

De volgende morgen , toen Louis uit zijn huis kwam , ging zijn broer die brigadier-veldwachter was , en waarmede hij in niet te beste verstandhouding leefde , juist voorbij . Hij deed een teken naar Louis die zoveel wilde zeggen als : " men zal er u wel achterdraaien ." Louis begreep er niets van maar het duurde niet lang voor hij en Henri bericht kregen zich om 14 uur te melden op het politiebureau .

Beiden moesten voor commissaris Verhelst verschijnen die tot Henri zijn klacht formuleerde : " Je hebt in militaire kledij rondgelopen ...? " . Waarop Henri antwoordde : " Jaa'k, menheere de commissaris , vier jaar ... ! " . De heer Verhelst voelde hier duidelijk dat hij niet met mensen te doen had die het leger wilden belachelijk maken , en met een goede uitbrander stuurde hij de twee mannen weg .

o
o o

Dat is tot de volgende keer , en nog elk een goeie dag ...

C a m i l l e G E S E L L E

SSSSSSSSSSSSSSSS

BIJ DE ILLUSTRATIES

=====

Na bladzijde 2

Een schoolklas te Bredene-Dorp rond 1895

Na bladzijde 10

Een garnalleurster rond het jaar 1900 , met mand
en maatglaasje . Dit was gewoonlijk een " kappertje " .

Na bladzijde 12

De " Senaat " in 1960 . Van links naar rechts
beginnend aan de laatste rij :

Damman Louis
Mestdagh Charles
Dekeyser Emiel
Bollenberg Desiré
Vandenbroele Desiré
Vandenberghe Livien
Goethals Herman
Derinck Donatius

Jacques Charles
Bullinck Pito
Vandenberghe Oscar
Dedoelder

Vanhooren Emiel
Mazyn
Knockaert Richard
Vandenberghe Hippoliet
?

\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$
 \$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$
 \$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$
 \$\$\$\$\$\$\$\$\$\$
 \$\$\$\$\$\$
 \$\$\$\$
 \$\$\$
 \$

XX

R O N D

D E F O R T E N V A N O O S T E N D E

XX

R i c h a r d *V E R B A N C K*

XX

TC
TCTC
TCTCTC
TCTC
TC

XX

XX

XX

XX

XX

01
0001
0001
0127

R O N D D E F O R T E N V A N O O S T E N D E

+++++

Toen ik door onze zustervereniging " De Plate " werd aangezocht een studieavond te leiden over de forten van Oostende , met naast mij Jan Dreesen die moest beletten dat ik van mijn stokje ging gaan , dacht ik bij mezelf dat eventueele belangstellenden spontaan zouden zeggen : " Haha , daar komt het fort Napoleon ! " terwijl ik dadelijk replikeerde : " Niks Napoleon ! "

Waarom zou ik veel woorden spenderen aan een fort dat er nog altijd staat en waarover Carlos Loontjens een voortreffelijk boek heeft geschreven ? Velen hebben dit werk nagepluisd , in 't kort naverteld in dagbladen en tijdschriften , en het zou voor mij beschamend zijn geweest had ik mij achteraan in de rij gezet. Wat had ik kunnen vertellen over zijn meer recente geschiedenis ? Dat aspirant-bergafstuikers er komen oefenen ? Dat het er van buiten maar armoedig uitziet en binnen stinkt naar vocht en urine ? Dat het uitgerookt werd door zigeuners ? Dat weet iedereen stilaan ook ...

Een studieavond heeft ten slotte tot doel de aanwezigen iets bij te brengen dat ze niet weten , iets waaraan ze zijn voorbijgegaan zonder er op te letten en er belangstelling voor op te wekken . Er waren ten slotte nog andere forten .

Zo rijst dadelijk de vraag : " Hoeveel forten werden er dan op Oostends grondgebied gebouwd ? "

Met enig leedvermaak moet ik antwoorden : " Geen enkele ! " Ze werden wèl opgeworpen op het toenmalig grondgebied van de gemeenten Mariakerke , Stene en Bredene , maar de bouwplaatsen behoren nu bij Oostende . Het grootste gedeelte van de haven ligt trouwens ook op het historisch grondgebied van Bredene en hetzelfde kan gezegd worden van de plaats waar de meisjes van het Haze-gras, met eigen inbreng , onder gedempte lichtjes hun broodje trachten te verdienen . Wat oppervlakte betreft was Oostende maar drie paar manskloefen groot en ik ben verplicht het op een rare manier te zeggen : Door veel te pakken heeft Oostende zich kunnen herpakken ...

Bijgevolg zal ik hier hoofdzakelijk schrijven over de forten die aangelegd werden vóór en tijdens het beleg van Oostende (1601-1604) en over het fort Sint-Philippe dat de sluizen van Slijkens moest beschermen . Ze behoren tot verschillende tijdvakken die we afzonderlijk zullen behandelen . Vooraf dienen we echter te bepalen wat een fort eigenlijk is en welke versterking we als zodanig beschouwen . De vele kaarten die het beleg van 1601

THE ...

...

The ...

...

...

...

...

illustreren werken verwarrend want het aantal sterkten dat na telling als FORT staat aangeduid is zeer groot .

Het is zo dat in de vestingkunde veel termen bestaan om de verschillende versterkingen , of gedeelten ervan , een naam te geven . Vertrekkend van vesting die meestal slaat op een versterkte , omwalde stad , komen we over fort tot redoute , schans , halve maan , citadel , kroonwerk , hoornwerk , kazemat , redan , en zo meer . Enkele van deze sterkten komen op bedoelde kaarten voor en worden met de titel van FORT bedacht .

We zullen dus deze kaarten niet volgen en als algemene regel stellen dat een fort een vestingwerk is van niet bepaalde grootte dat op zichzelf kan bestaan en een aantal soldaten kan bevatten die er bestendig zijn ondergebracht en waar ten slotte alles te vinden is wat een dagenlange weerstand tegen een mogelijke vijand toelaat . Een gesloten schans of een open redoute , opgericht als gevechtsbasis en waarvan de bezetting regelmatig wordt afgelost kunnen we niet als fort beschouwen .

Van deze laatste soort waren rond Oostende vele : de zogenaamde forten St-Martin , St-Charles , St-Philippe (niet deze van Slijkens) , Ste-Anne , St-François , St-Lucas , St-Balthazar , St-Augustinus , St-André , Crèvecoeur , die meestal genoemd werden naar de patroonheilige van hun bevelhebber . Soms waren ze niets meer dan een batterij , verschanst achter een hoop aarde .

Voor wat het driejarig beleg betreft zullen we ons beperken tot de volgende forten : St-Albertus , Fort Isabelle (soms ook genoemd Ste-Elisabeth want Isabella is de Spaanse vorm voor Elisabeth) , Ste Clara , St-Michiël en het fort van Bredene . Er was ook nog het kleine fortje Ste-Catherina of " Grooten Durst " dat dicht bij de stad lag .

Zoals gezegd kunnen wij het fort Napoleon nog steeds bekijken . Het werd gebouwd rond 1812 . Gezien dit fort van veel latere datum is , opgetrokken in metselwerk en volgens een meer moderne conceptie , kan de aanblik ervan verwarring stichten in de geest van degene die niet weet hoe de forten er tweehonderd jaar tevoren uitzagen . Het is volgens mij nuttig ze uitvoerig te beschrijven en te vertellen hoe ze werden gebouwd .

Men zegt altijd dat buskruit en artillerie het einde betekenden van de Middeleeuwen en men stelt de datum 1453 voorop . In dat jaar viel de stad Konstantinopel , die door zijn ligging en formidabele ommuring oninneembaar werd geacht , in handen van de sultan Mahommed II . Deze beschikte over veertien batterijen geschut . Een van deze batterijen bestond uit 130 kanonnen , Maar het meest tot de verbeelding spreekt het " monsterkanon " dat gegoten werd door de Hongaarse overloper Urbanus . Gibbon schrijft in zijn standaardwerk " Ondergang en Val van het Romeinse Keizer-

rijk " dat zestig ossen dit kanon aanvoerden over 150 mijl en dat het lag op een samenbundeling van dertig wagens . De loop zou een opening gehad hebben van 80 centimeter en de projectielen wogen tussen de 400 en 600 kilos . Hoewel het kanon slechts om de twee uur een schot kon lossen bleek het uiteindelijk niet tegen de enorme hitte bestand en barstte .

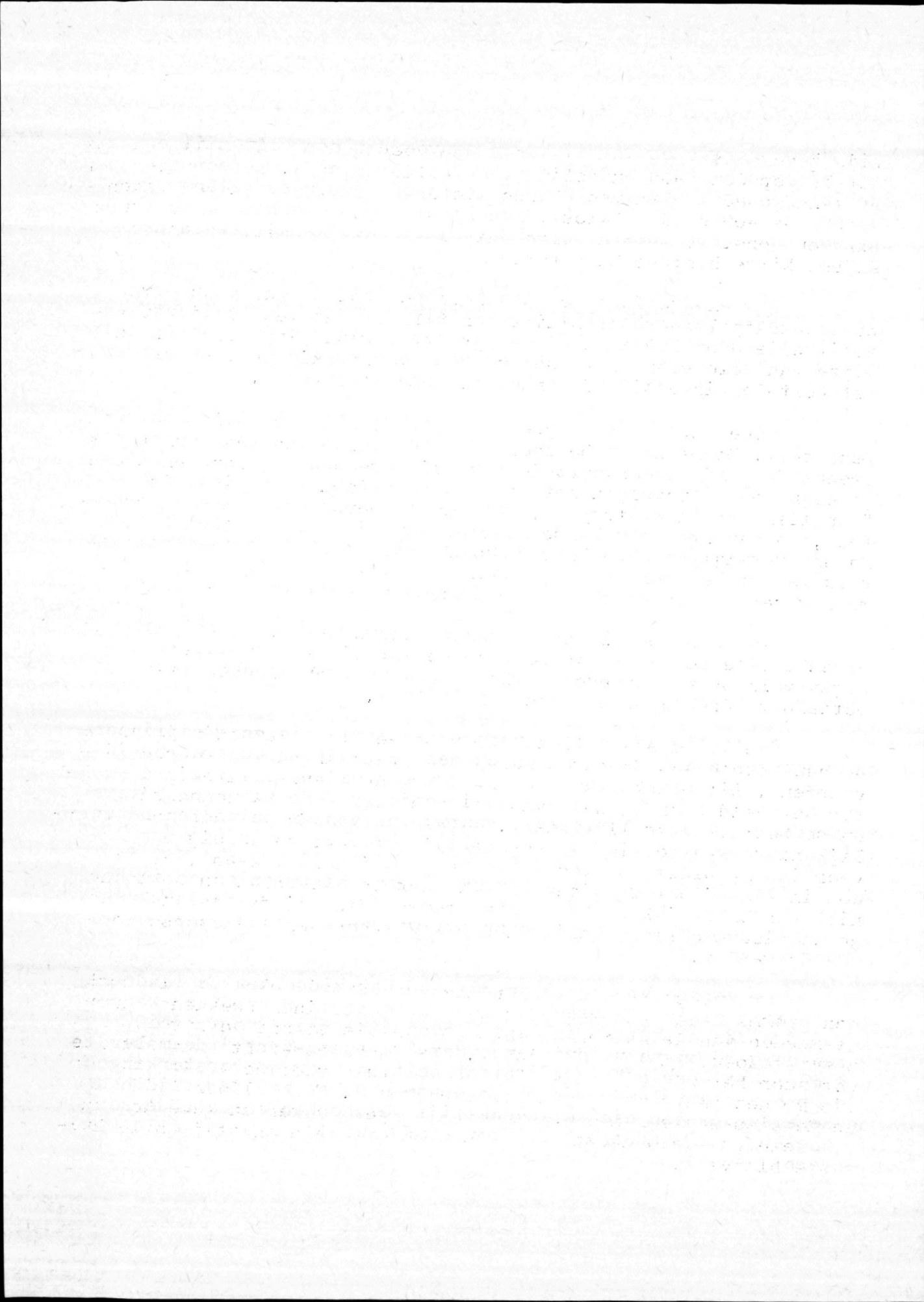
Nog andere factoren speelden een rol bij de inname van Konstantinopel maar het blijft een feit dat de massale inzet van artillerie door Mahommed II een grondige wijziging bracht in de wijze van belegeren en verdedigen van versterkingen . De val van het Oost-Romeinse Rijk dreunde door geheel Europa .

Hoge muren hadden geen zin meer , zelfs de dikte was van geen tel . De massieve bescherming rond steden en kastelen bleek opeens " *a thin stone curtain* " te zijn geworden , een dun stenen gordijn zoals Trevelyan het kort en goed formuleert in zijn " English social History " . Met geduld werden er bressen geschoten , en een bres betekende meestal het einde van het beleg . En dat terwijl de aanvaller gedurende al deze tijd buiten het bereik van de belegerden was gebleven . Zelfs geen laddertje werd meer tegen de muur gezet en de kokende olie bleef ongebruikt .

Tot dan toe hadden de zwaar geharnaste edelen tijdens het gevecht alle eer voor zichzelf op geëist bij zoverre dat ze hun eigen volk overeind reden . Dit gemis aan tucht hebben ze duur betaald te Groeninge en later bij Crécy .

De Italiaanse staten waren de eersten die gedisciplineerde huurtroepen in dienst namen en het gebruik van vuurwapens invoerden . Dit bracht met zich mee dat een nieuwe elite in en achter het veld stond , deze van de ingenieurs , de kanonnengieters en de bedreven artilleristen . Vuurwapens vonden de edelen natuurlijk niet erg sportief en een eerlijk gevecht onwaardig maar de vooruitgang bleef ook voor deze mensen niet stilstaan . Het is ook in Italië dat de nieuwe forten werden ontworpen en zo is het niet verwonderlijk dat de meeste termen die bij de vestingkunde en de nieuwe oorlogsvoering gebruikt werden van Italiaanse oorsprong waren .

De versterkte kastelen die aan het middeleeuwse landschap een grimmig gezicht hadden gegeven en zeker indrukwekkend waren te midden van de hutten en lage hoeven die errond verstrooid lagen , waren gedoemd om te verdwijnen . Het " chateau-fort " deemsterde weg maar het begrip " fort " bleef bestaan voor de versterkingen die op het platteland hun rol overnamen . Ter zelfder tijd had de Renaissance een nieuwe levensstijl geschonken en leverde aan de edele grootgrondbezitters meer comfortabele en stijlvolle buitenverblijven .

Had zich de belegeringstaktiek gewijzigd zo kwam er ook een evolutie bij de verdedigingswijze waarbij nu ook de artillerie moest ingeschakeld worden .

Kanonnen opstellen op de bestaande hoge muren ging eenvoudig niet . Eerstens waren deze bovenop niet breed genoeg om deze massieve stukken te plaatsen en tweedens kon men ze niet naar beneden richten , naar de plaats waar zich het doel bevond . Een doeltreffend middel , aangewend in het begin om aan een dringende noodtoestand te beantwoorden , bestond er in de muren te verlagen terwijl langs weerszij een berm van aarde werd tegenaangeworpen . Op deze wijze werd de bovenkant veel breder en konden de kanonnen voor zich uit schieten . De buitenberm vormde daarbij een doeltreffende bescherming tegen de projektielen .

De eerste omwallingen van Oostende waren ook niet opgericht uit metselwerk maar volgens de nieuwe methode bestonden ze uit hard-aangestampte aarde vermengd met roggestro en takkebossen . Zodoende werd een taai geheel verkregen dat vastgehouden werd door graszoden .

Hetzelfde moet gezegd worden over de forten die door de Spanjaarden rond Oostende werden opgericht . Ze vonden hier ter plaatse alles wat ze nodig hadden : burgers voor de graafwerken en in het bijzonder vette polderklei voor de wallen .

De forten hadden de vorm van een veelhoek . Op elk der hoeken bevond zich een vijfkantig bastion dat de plaats innam van de vroegere ronde hoektorens . Vier zijden waren naar buiten gericht . Tussen de bastions had men een recht stuk dat " courtine " genoemd werd . Vanaf deze courtine en de vier zijden van de bastions was het mogelijk in alle richtingen te schieten zonder de kanonnen te draaien . Dit kon men trouwens niet tengevolge van de dikte van de borstwering. Het geschut was geplaatst op houten vloeren die naar voor hielden teneinde de terugslag bij het afvuren te verminderen .

Door het opwerpen van de schuine aarden wal ontstond automatisch een vestinggracht . Het water kwam echter niet tot aan de talud want aan de voet van deze werd een platform aangelegd : een lage voorwal of " fausse-braye " . Deze bood een dubbel voordeel : in de eerste plaats kwam de losgeschoten aarde niet in het water terecht , en , wat zeer belangrijk was , kon ze weer gerecupereerd worden om de geslagen bressen te dichten . Deze aarde was namelijk zeer kostbaar en werd tijdens de nacht teruggehaald .

Er bestaan nog typische aarden vestingen genoeg die ons toelaten een idee te vormen over hun oorspronkelijke aanleg : Sluis , Retranchement en in het bijzonder rond het stadje Hulst in Zeeuws-Vlaanderen . Om één enkele bastion te zien hoeven we

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

niet eens zo ver te lopen . De wielerbaan tegenaan ons eigen " Bosje " is gebouwd op een bastion van de negentiende-eeuwse Oostendse vestingen . Dit stuk heeft goed zijn vorm bewaard en is liefst te bekijken op een luchtfoto . Aan de voet van dit bastion zitten vissers op de " voorwal " , dit is het wandelpad dat langs het water ligt . Het Koninginnehof staat op een voormalige " ravelijn " .

De schuine oevers van de gracht noemde men "escarp" aan de vestingzijde en "contrescarp" aan de overzijde . Voor hetcontrescarp lag het " glacis " . Samen vormden ze een bijkomende lage omwalling . Het " glacis " zullen we nog ontmoeten wanneer even sprake is van het fort Napoleon .

Er konden nog buitenversterkingen aangebracht worden om de bastions te beschermen , zoals ravelijnen , ook genoemd " halve manen " . Ook de stad Oostende bezat later aan de westzijde indrukwekkende buitenversterkingen . Een halve maan vinden we nog aan de oostzijde van de havengeul maar deze werd slechts aangelegd in het midden van de vorige eeuw .

°
° °

De forten uit de jaren 1600 die ons aanbelangen waren eenvoudig van vorm en bezaten geen extra-versterkingen . We zullen deze nu eens van dichtbij bekijken .

Binnen in het fort bevonden zich de behuizingen van de soldaten . Deze waren uit hout . Alleen de schouwen waren van metselwerk . We bezitten een afschrift van een aanbesteding voor het bouwen van een klein fortje dat moest opgericht worden op het grondgebied van Bredene , rond het jaar 1600 . Dit fortje is er blijkbaar niet gekomen want op de kaarten van het beleg hebben we het niet teruggevonden . Het dokument leert ons echter iets over de afmetingen en de voorziene kostprijs . We stellen meteen vast dat de forten gebouwd werden door particuliere aannemers en ingenieurs . De soldaten zelf kwamen daar niet bij te pas want aan graafwerk hadden ze een broertje dood . Ik heb zelfs een naamgenoot ontdekt , een zekere Verbanck , die een bod deed voor de aanleg van het St-Jorisfort bij het Zwin , in het jaar 1600 . Zijn prijs werd te hoog bevonden .

Het plan in kwestie werd gepubliceerd in ons Jaarboek 73.

In de grotere forten bevond zich nog een munitiedepot , een infirmerie en soms nog een kapel . Het kwam er op neer dat een fort eigenlijk een versterkt kamp was , zonder offensieve maar wel met defensieve bedoelingen .

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

Soms werden op de voorwal of halverwege de flanken van het fort palissaden of scherpe stormpalen geplaatst . Ook werden er versperringen van duindoorns aangelegd . Dit waren de toenmalige prikkeldraadversperringen . Bredene was altijd bekend voor zijn grote velden duindoorns . Bij het bouwen van de vele forten in de Zwinstreek werden rond 1600 hele wagenladingen doornen afgehaald te Bredene .

Gezien de forten van geen strategisch belang waren tijdens het beleg van Oostende in 1601 zouden we normaal de aanvallen op de stad moeten over het hoofd zien . Toch willen we er een paar woorden aan wijden .

Een fort of vesting moest in die tijd van heel dicht beschoten worden . Wel beproefde men de bezetting klein te krijgen door het afvuren van mortieren die de projectielen met een wijde boog binnen de stad of het fort deden neerploffen en ook schade berokkendden aan de kanonnen van de verdedigers .

Een gewone kanonbal, afgeschoten van op een afstand van 3/400 meter drong wel 5 meter diep in een niet te vaste aarden wal maar verrichtte weinig schade . Het kwam er dus op aan de vesting zo dicht mogelijk te benaderen en te omringen door een aantal schansen . Ondergronds drong men vandaar door tot onder de wallen waar mijnen tot ontploffing werden gebracht . Zodoende ontstond een bres die de bestorming mogelijk maakte .

In de zeventiende eeuw ontwikkelde Vauban een tactiek om een fort of versterkte stad te benaderen . Men legde gedurende de nacht loopgrachten aan in zig-zagvorm . Op deze wijze werd Oostende in 1745 door de Fransen ingenomen . Vanuit het fort Albertus legden ze gedurende tien opeenvolgende nachten loopgrachten aan in de richting van de zwakkere westzijde van de stad . Toen was het afgelopen .

°
° °

Iedereen die belang stelt in de geschiedenis van Oostende weet waarom de forten rond Oostende werden gebouwd .

Gewoonlijk moest een gordel van forten een stad beschermen zoals later de ring van forten rond Antwerpen . Hier staan we echter voor een andere , zeldzame situatie . De forten moesten het land beschermen tegen de stad .

Nadat Alexander Farnèse Vlaanderen had heroverd voor de koning van Spanje bleef Oostende in de handen van de Geuzen . Vanuit deze stad , die goed beschermd was door het omringende water , werden strooptochten uitgevoerd tot diep in het land .

Daartegen moesten dringend maatregelen getroffen worden en een van deze was de bouw van de bewuste forten . Dit weze nogmaals in het kort gezegd .

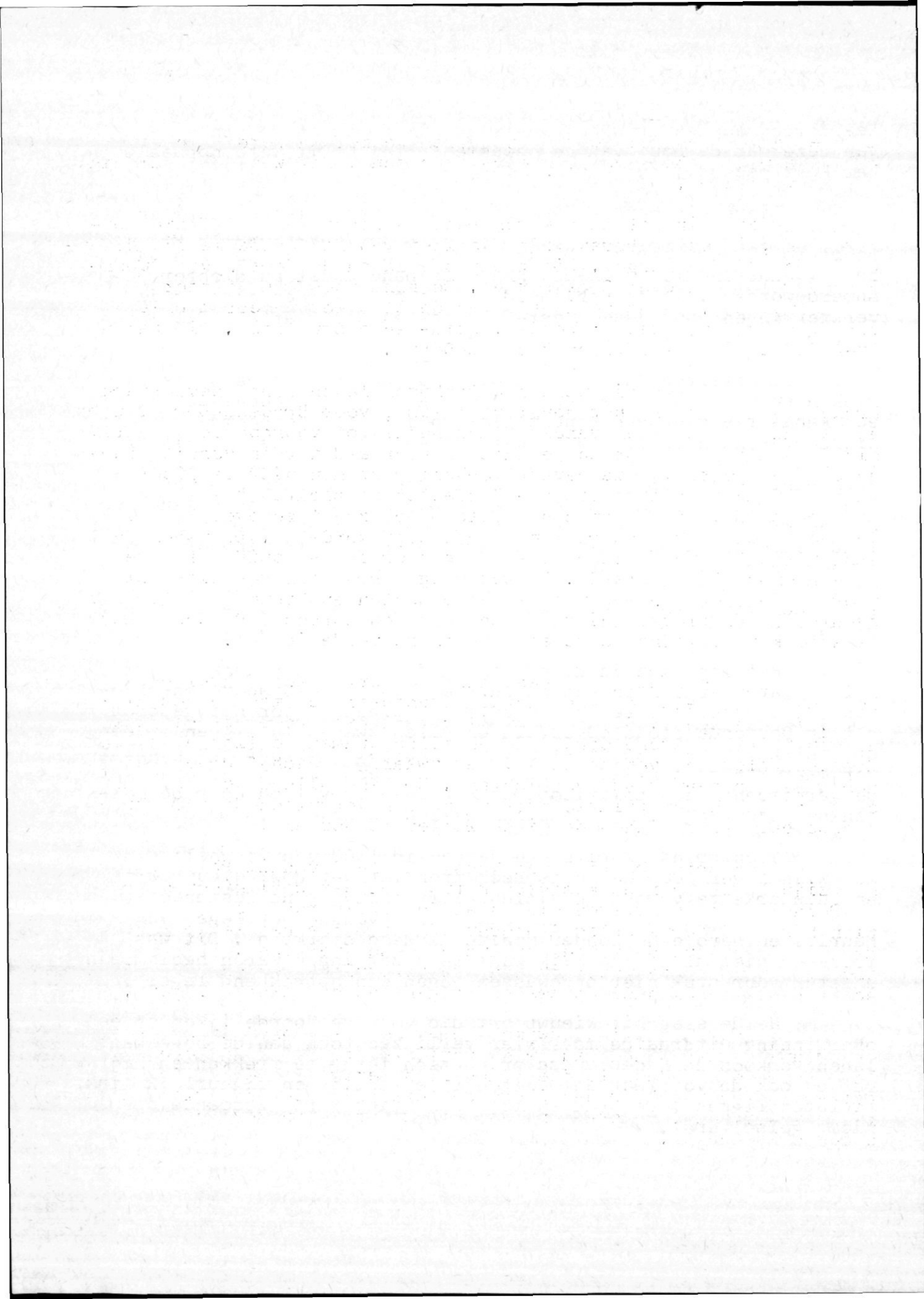
Dieper in het land waren reeds verschillende sterkten opgeworpen , in een gebogen lijn die liep van Nieuwendamme bij Nieuwpoort tot Blankenberge . Dicht bij ons lagen de forten van Oudenburg , Plassendale en Snaaskerke . De band moest nu dichter gesnoerd worden . In de nabijheid van de stad werden eerst drie versterkingen voorzien : West- , zuid- en oostwaarts . Dit waren St-Albertus , Ste-Clara en Bredene-Dorp .

De plaatsen die werden uitgekozen lagen langs bevaarbare krekken en waar zulks het geval niet was , voor Bredene-Dorp , werd een kanaaltje gegraven vanuit Plassendale tot voornoemde sterkte. Hierdoor konden de forten te water bevoorraad worden vanuit Brugge en Nieuwpoort . Die bevaarbaarheid moet men niet te groot zien want de gebruikte boten - " plaeten of pleiten " - waren lang en smal . Ze hadden een platte bodem zodat ze over land van de ene kreek in de andere konden gesleept worden . De wegen over land waren trouwens allen afgesneden door overstroming of waren in een onmogelijke staat . De waterwegen brachten dus uitkomst voor de toevoer van munitie, levensmiddelen en bouwmaterialen die eventueel ter plaatse niet konden gevonden worden . De bouw langs de waterkant verschafte tevens een extra verdediging .

Het lag niet in de bedoeling de forten een aanvallende rol te laten spelen en van daaruit eventueel de stad te beschieten . Integendeel . Ze werden veilig geplaatst voor het geschut dat in Oostende stond opgesteld en allen kwamen te liggen op een drietal kilometer van de stad . Het zwaarste geschut droeg wel zo ver maar kon geen kwaad verrichten . Er werd alleen verlangd dat de garnizoenen een politieopdracht zouden vervullen door de Oostendse bezetting binnen de eigen wallen te houden .

Toen prins Maurits van Nassau in 1600 vanuit Philippine met zijn leger door de kuststreek trok met het doel Nieuwpoort en Duinkerke te veroveren vielen al de forten rond Oostende in zijn handen . Aartshertog Albrecht achtervolgde het leger van Maurits en heroverde zonder moeite al deze sterkten . Dit was trouwens niet al te moeilijk want de bezettingen waren heel klein en stuk voor stuk niet opgewassen tegen een optrekkend leger .

Na de slag bij Nieuwpoort die voor de Noordelijken op een overwinning uitdraaide maar wier verliezen toch aan de hoge kant lagen verkoos de Nederlandse prins zich terug te trekken en hij gaf er ook de voorkeur aan Oostende letterlijk en figuurlijk links te laten liggen . De stad en haar bezetting waren zodoende op-nieuw geïsoleerd .

Alzo werd de ouverture gespeeld van het vrezelijke schouwspel dat " Het Beleg van Oostende " zou heten en waarnaar geheel Europa gedurende drie jaar met spanning zou kijken .

Men dichtte toen :

*Ostende starck und wol beschantzt
Ist heut die Braut darumb man dantz.*

Wij keren nu terug naar onze forten want dat was ten slotte ons opzet , en we nemen ze één na één onder de loupe .

°
° °

FORT ALBERTUS

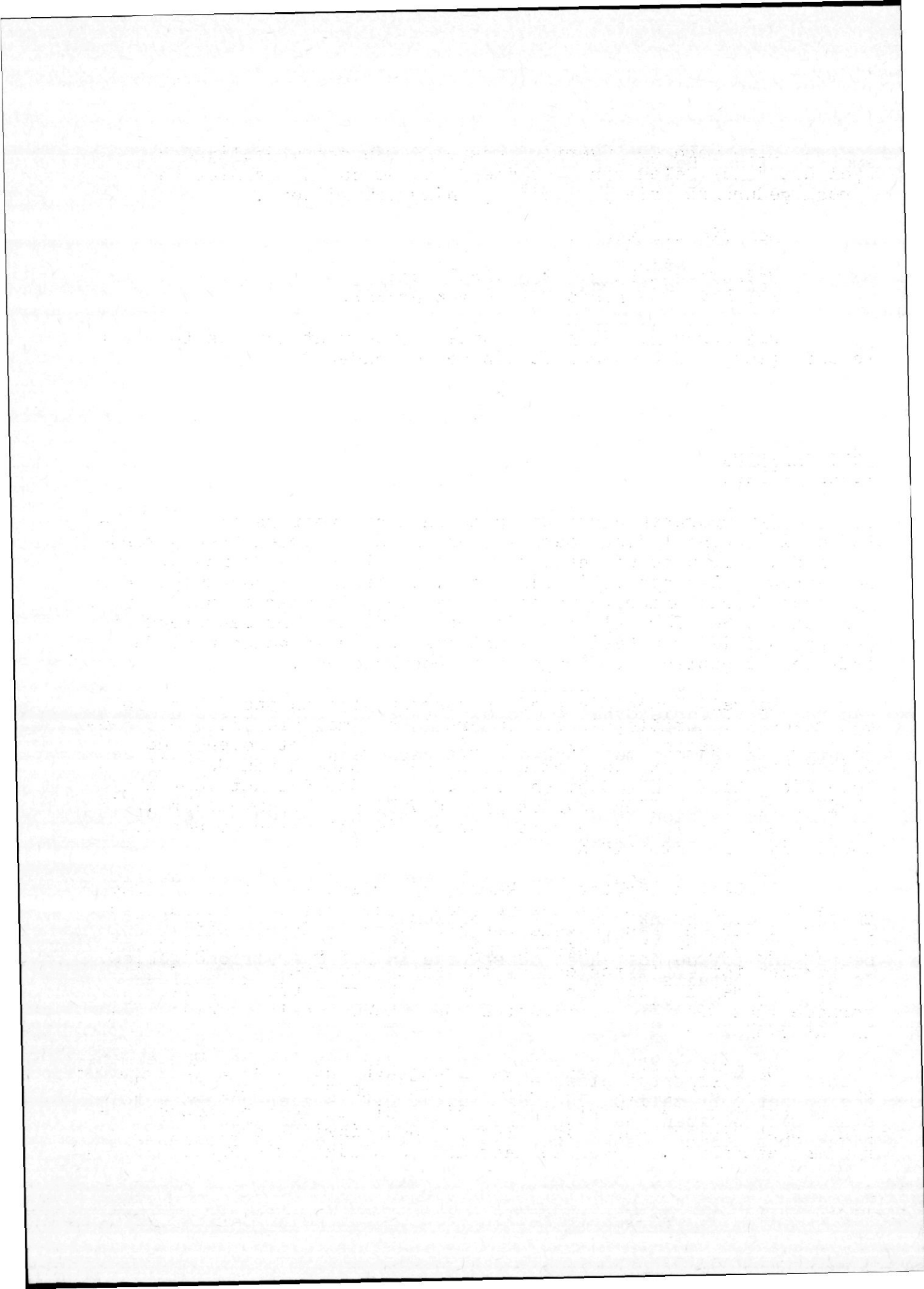
=====

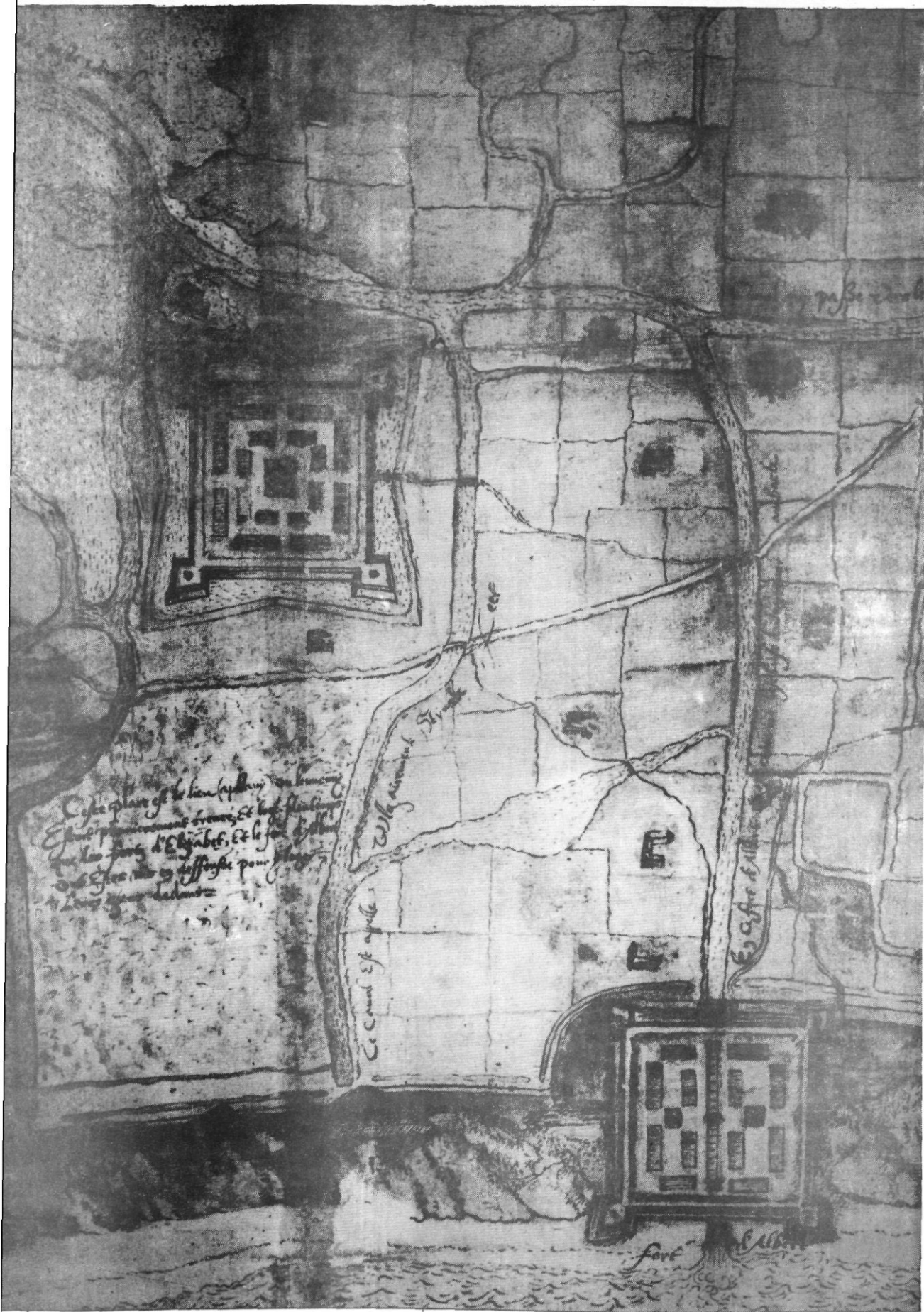
Het doorbreken van de oostduinen had voor gevolg dat Oostende bijna geheel door moerassen en breder geworden kreken werd omringd . Alleen de weg naar Nieuwpoort , langs de duinen of langs het strand , lag nog vrijelijk open . De beide Keignaertwegen die voorheen de bijzonderste toegangswegen vormden naar de stad , waren verdwenen . Het fort Albertus dat op de duinen werd aangelegd op het grondgebied van Mariakerke was dus heel goed gelegen om de laatste overgebleven toegangsweg te controleren .

De vele beschrijvingen en kaarten stellen ons echter voor een raadsel . Christophle de Bonours (Le mémorable Siège d'Ostende) die het beleg meemaakte schrijft dat het fort bovenop de duinen staat en dat men dank aan die verhevenheid van daaruit een goed zicht heeft naar Oost en West , en verder dat het fort een sluis bewaakt die zich bevindt AAN DE VOET van de omwalling . Dit is trouwens te zien op de vele kaarten die het beleg op een of ander tijdstip uitbeelden .

Er bestaat echter een kaart, een uniek exemplaar dat zich in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel bevindt en opgemaakt werd in 1600 , die ondanks de vele tekortkomingen , in het bijzonder op het gebied van de verhoudingen , zeer veel details weergeeft met betrekking tot de forten en de situatie in het overstroomd gebied. Juist deze details die men op de andere kaarten uit de zelfde periode niet weervindt verschaffen de tekenaar geloofwaardigheid. En wat zien we ?

De zijtak van de hoofdwatgang van het 's heer Woutermansgeleed - het Albertusgeleed - loopt DWARS DOOR het fort heen naar zee en het fort zelf OMRINGT de sluis . Dit is geen ongewone toestand want sluizen van enig belang werden dikwijls door versterkingen beschermd . Denken we maar aan de sluizen van Plassendale ,

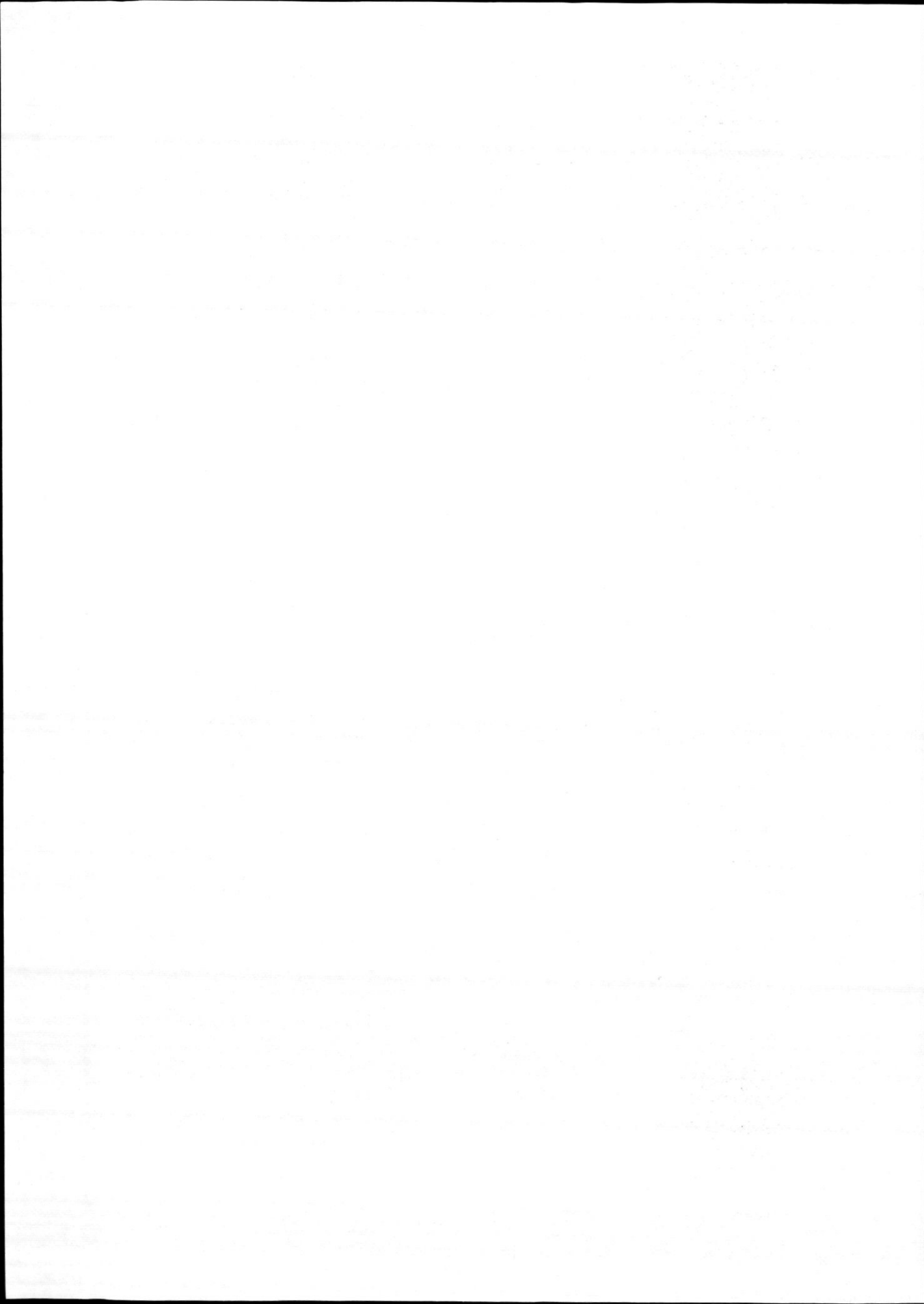
Cette place est le lieu d'habitation
des Indes, et les Français
qui les font d'habiter, et le fort d'habiter
des Français, et d'habiter pour les Français
et les Indes d'habiter.

Ce canal est appelé

Le Grand St. Apollinaire

Le Petit St. Apollinaire

Fort St. Charles

van Slijkens , Sas van Gent en fort Isabella dat de sluizen op de Reigaertsvliet bij het Zwin moesten beschermen .

Wel , hoe zit het nu ? de Bonours zal het wel geweten hebben maar de tekenaar zal er ook wel bij geweest zijn en hij schrijft de volgende toelichting bij het fort : "*En ce fort Albert est couronné l'ecluse du premier ambach*" ! Hier hebben we dus een punt van discussie .

Maar er is meer . Nemen we de kaart van POURBUS die 35 j. voordien geschilderd werd . Hier zien we dat de afwatering van de Camerlinxsluis bij Middelkerke , de Blankenbergevaart en de afwatering van de Eiesluis bij Heist boudweg door de duinen vloeien en in zee uitmonden . Voor het Albertusgeleed is de toestand geheel anders en dat heeft de schilder nauwkeurig aangetoond . Het water schijnt tegen een hoge duin op te botsen , verschiijnt weer even tussen de duinen om vervolgens opnieuw weg te duiken en verschiijnt ten slotte nogmaals om in zee te stromen . Werkelijk heel eigenaardig ! We zouden waarlijk denken dat het geleed tot twee maal toe vloeit onder een duiker en bijgevolg onder het duin . Hierover laat het schilderij geen twijfel .

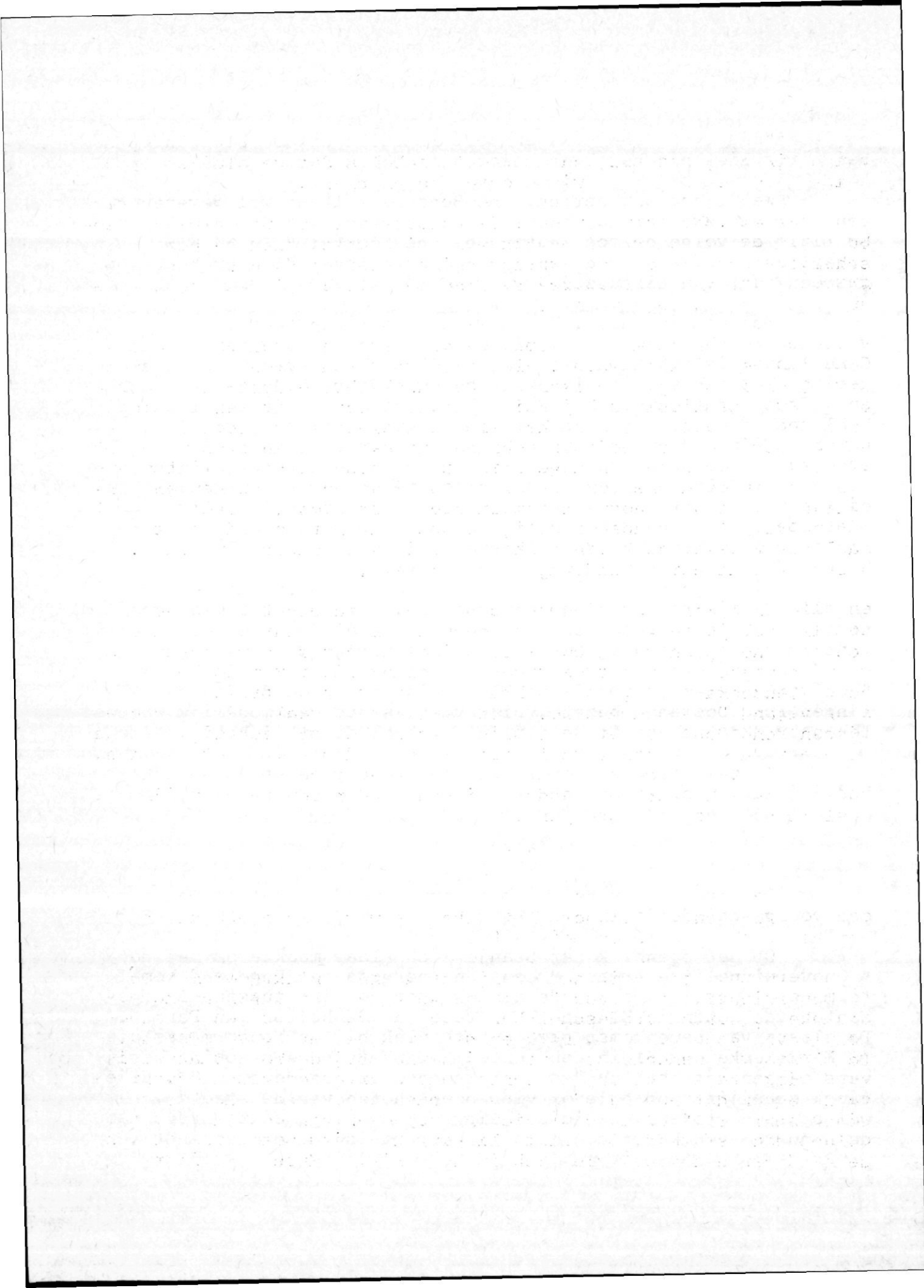
Wij zijn niet bij machte hier een standpunt in te nemen en alle gelijk te geven aan de Bonours . Er is echter veel moed nodig om het plan van 1600 af te wijzen en dat doen we zeker niet want in mijn ogen is het daarvoor te belangrijk . Het is echter een " Geuzenkaart " , de geschreven verklaringen spreken over " de vijand " en daarmee wordt de Spanjaard bedoeld die de stellingen rond Oostende bezet . Bijgevolg is het wel mogelijk dat de tekenaar dan toch nooit de forten van heel dichtbij heeft gezien .

Ik zal hierover verder zwijgen zonder een persoonlijk besluit naar voor te brengen .

o
o o

De plaats waar het fort Albertus werd aangelegd had nog een voorgeschiedenis in mei 1588 .

Op het ogenblik dat Spanje zich klaar maakte om met de " Onoverwinnelijke Armada " eens en voorgoed met Engeland komaf te maken , werden vredesonderhandelingen gevoerd tussen de afgezanten van koningin Elisabeth en deze van de hertog van Parma . De plaats van samenkomst bevond zich vlak bij de Woutermanssluis te Mariakerke en wel in een tentenkamp waarvan de geschiedschrijvers zeggen dat het lag " op een kanonschot van de stad " . Vlietinck schrijft " op drie of vier boogschoten van de stad " . Let wel op deze afstand. De juiste ligging kan uitgemaakt worden aan de hand van een kaart die zich in het British Museum bevindt .

Geen van beide partijen meende het eerlijk met de onderhandelingen . Twee geschiedschrijvers die we kennen , Vlietinck en Motley (The United Netherlands), waarvan de eerste zich aan de zijde van de katholieken schaart terwijl de andere het standpunt van de protestanten verdedigt , geven dit volmondig toe . De eerste zegt echter dat op het zelfde tijdstip koningin Elisabeth aan kapitein Drake bevel gaf zich naar het Spaanse Cadix te richten om daar zo veel mogelijk vijandelijke schepen te vernietigen . Pure perfidie dus . Motley schrijft van zijn kant dat de onderhandelaars van Spaanse zijde alleen naar Oostende gekomen waren om de stad te bespieden en dat ze tijdens de onderhandelingen in februari en mei telkens vergezeld waren van ingenieurs die als kamerknechten vermomd waren . Deze laatsten konden vrij hun ogen de kost geven en aantekeningen maken terwijl de stad bezocht werd .

Het werd dus een maat voor niets . Er werd veel geluld en nog meer ge-et en , maar daarbij bleef het . Vermeldenswaardig is nog dat aan de besprekingen werd deelgenomen door Robert Cecil , graaf van Salisbury , die als zoon van de Engelse minister Burghley , daar zijn leerschool in de diplomatie ging doorlopen . Hij volgde in 1598 zijn vader op en droeg dus enkele jaren later de verantwoordelijkheid voor alle maatregelen die in Engeland getroffen werden met betrekking tot het beleg van Oostende . De huidige markies van Salisbury is in bezit van de " Cecil Papers " waarin zich benevens verscheidene kaarten en plannen van het toenmalige Oostende ook een schat van informatie moet zitten over het verloop van het beleg . Daar bevindt zich onder meer het fameuze plan van Oostende in 1593 dat werkelijk een prachtstuk is .

o
o o

Bij de tocht van prins Maurits naar Duinkerke werd het fort Albertus veroverd maar naderhand weer verlaten . Alles wat brandbaar was werd door het vuur vernield . Toen de aartshertog daar aankwam bij de aanvang van het beleg vond hij aldaar bijgevolg niet het minste comfort . De historie wil dat hij zijn intrek nam in een nabijgelegen herberg waar tot in de moderne tijd nog de kamer werd getoond waar hij verbleef . de Bonours zegt echter dat hij dadelijk zijn kwartier opsloeg in het fort zelf terwijl de verschillende legereenheden daarrond werden verspreid . Over het kamp zelf spreken we later .

Het logement van de aartshertog binnen het fort vloog in brand op 13 november 1601 . Het " Tagesregister der Belagerung " vermeldt dit op spottende toon : " Men zegde dat het vuur uit de hemel kwam . Het brandde hevig en nam de overhand ondanks alle moeite aangewend door geestelijken die met kruisen zegenden en het gebruik van grote hoeveelheden ongewijd water die er weinig

The first part of the report deals with the general situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's development.

The second part of the report deals with the economic situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's economic development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's economic development.

The third part of the report deals with the social situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's social development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's social development.

The fourth part of the report deals with the political situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's political development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's political development.

Figurlicher abbildung von der Abbre-
nung des Ertzhertzogen Losament gelegen in der Schantzen Alberti.

konden aan verhelpen . " Veel kostbare juwelen gingen verloren zodat de schade werd geraamd op 15.000 gulden .

Na het beleg bleef het fort Albertus nog lang bestaan want toen in 1745 het Franse leger Oostende kwam belegeren had het nog een Oostenrijkse bezetting . De sterkte werd veroverd door de markies de Contades , zonder moeite weliswaar want het garnizoen had vooraf de wijk genomen naar Oostende . Het is vanuit het fort dat de aanval begon , langs de meest gemakkelijke weg , langs de duinen , tot er een gunstige stelling verkregen werd tegenaan de westelijke verdedigingswerken van de stad . Maar dat is natuurlijk een andere historie .

Het fort Albertus werd op 1 maart 1782 verkocht aan een zekere Franquin , kapitein van het regiment van Vierset , voor 300 gulden . Deze heeft het geslacht om daar een eigen woonst op te richten . De zelfde dag werd ook het fort St-Philippe , bij Sas-Slijkens , verkocht met nog enkele oude forten , redouten en wachthuizen rond de stad . Alles werd afgebroken . Op 2 maart werd de Kaaipoort verkocht om aan Oostende een eerste uitbreiding toe te laten .

De plaats van het fort Albertus vormt heden ten dage nog een uitsprong aan de dijk te Mariakerke want de versterking werd steeds beschermd door strandhoofden en dwarshoofden of kateien . Deze boden meteen beschutting voor enkele vissersboten die op het strand kwamen aanleggen . Een fijne afbeelding hiervan kan men zien op een grote kaart die het beleg van 1706 voorstelt .

°
° °

FORT SINTE - ISABELLA

De juiste ligging van het fort Isabella kennen wij allemaal: aan de Elisabethlaan , waar de vervallen hofstede van Hamilton voorlopig nog staat .

De schans kreeg zijn grote bekendheid door de muiterij van het garnizoen , even voor het beleg begon . Mouterij was geen ongevoen verschijnsel in het Spaanse leger want meer dan eens bleef de betaling van de soldij uit . De huurlingen vochten niet uit vaderlandsliefde of godsdienstige overwegingen . Deze gevoelens waren deze ruwe kerels vreemd . Wanneer ze regelmatig betaald werden deden ze hun djob , maar wee echter wanneer ze gedurende een tijd platzak bleven . En dat was nu juist wat de bezetting van het fort Isabella overkwam . Ze zochten zelfs schriftelijk kontakt met de vijand uit de stad en waarschuwden deze dat het beleg nakende was.

*Sporen van het fort ISABELLA aan de «Hofstede van Hamilton»
langs de Elisabethlaan.*

Dit beleg was reeds in gang wanneer een overeenkomst met de legerleiding bereikt werd . De onbetrouwbare muiters werden echter overgeplaatst naar Sint-Winnoksbergen .

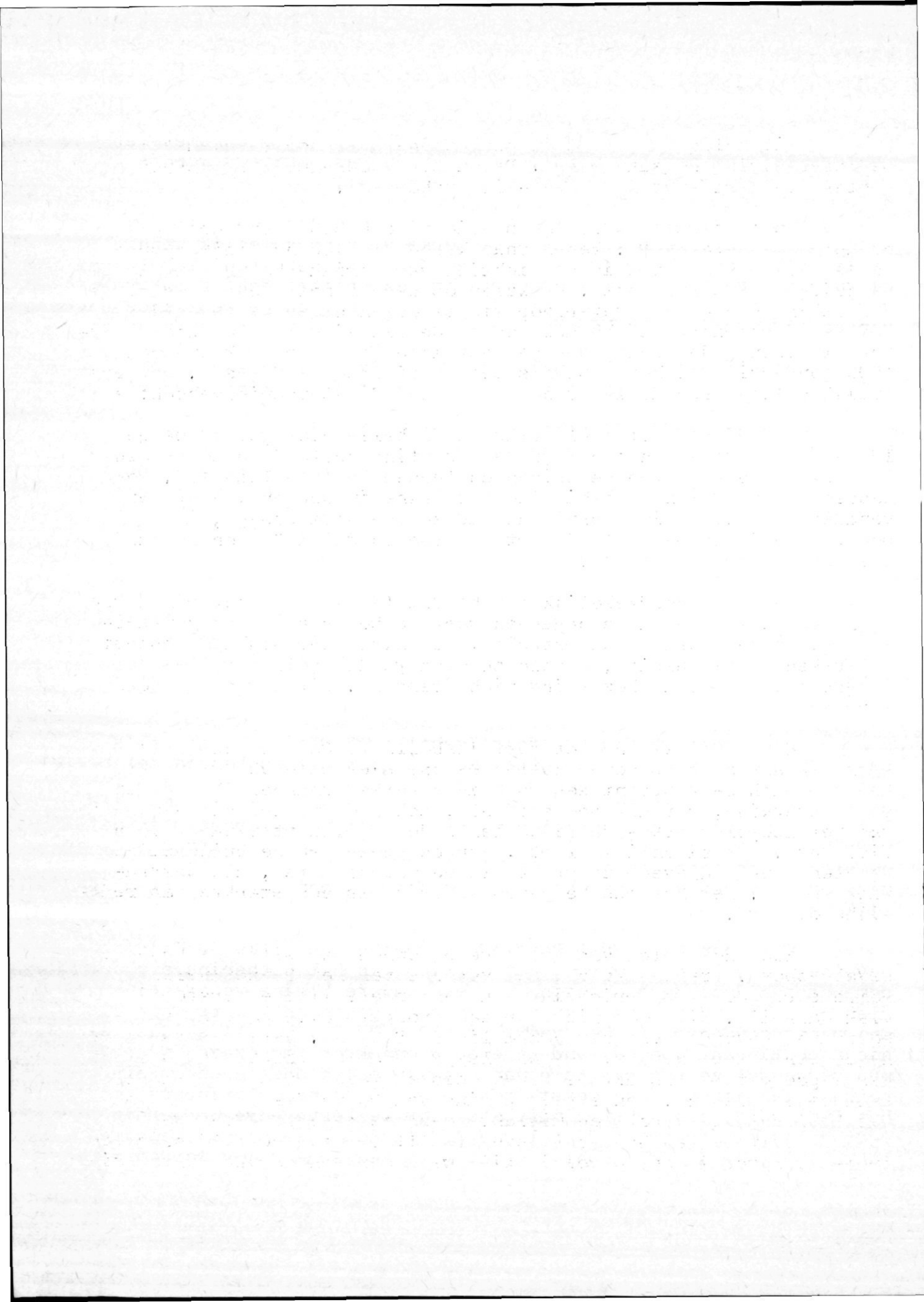
Fort Isabella werd langs drie zijden beschermd door een natuurlijke waterloop . Vanaf Snaaskerke vloeide namelijk vanuit de Ieperleet een vliet in de richting van Mariakerke en vlak langs de zuidkant van het fort . Er waren op deze plaats echter ook twee vertakkingen van deze waterloop die de oostkant en de westzijde van de versterking beschermden en in de richting van de duinen verder vloeiden . Het water aan de westzijde staat op de kaart van 1600 aangeduid als het " Stynks Leet " of Steense Geleed . Het oostelijk geleed vloeide langs het verwoeste Ste-Catherinagehuchtje .

Zolang de forten Albertus en Isabella niet gereed waren logeerden de soldaten die voor de bezetting bestemd waren op een plaats aan de voet van de duinen en tussen de twee leedjes . Ook hadden ze een molenwal nabij Ste-Catherina in handen . Niet ver vandaar lag het kleine fortje dat de zelfde naam droeg , maar meestal betiteld werd als " Fort de grooten durst " , en in handen was van de Oostendenaars .

Het werd noodzakelijk geacht dit fortje te veroveren alvorens aan Ste-Isabella te beginnen want de bouwplaats kon gemakkelijk beschoten worden van daaruit . Men liet twee stukken geschut aanrukken vanuit Sluis , enkele schoten werden gelost op het schansje , waarna de bezetting zich overgaf . Dit was op 15 oogst 1599 .

Hoe groot was nu het fort Isabella ? Gezien luchtfoto's daar een antwoord op geven zullen we ons niet uitdrukken in meters . Men kan zich daaromtrent een goed idee vormen wanneer ik zeg dat de versterking, met uitlopers en al , een grootte had van één zijde van het Leopoldspark - de zijde langs de Spilliaertstraat - in het vierkant . Het eigenlijke fort , aan de basis van de buitenzijde gemeten , was ongeveer zo groot als de Wapenplaats , met bestrating en al . Het kon dus beschouwd worden als een sterkte van redelijke omvang .

Toen het beleg van Oostende begonnen was wilde de Engelse bevelhebber , Francis Vere , het verlies van het Catherinafortje compenseren door de oprichting van een andere kleine versterking vlak daarbij . Hij koos hiervoor een drooggebleven hoogte waar zich de ruïnes bevonden van het voormalig ROOD HUIS . Vere was juist een nieuw contingent van duizend Engelse Roodjakken toegewezen waarvan men zegde dat ze pas uit de gevangenschappen waren ontslagen om als soldaat te dienen . Een eerste poging van Oostendse springers om het ROOD HUIS te veroveren mislukte daar ze teruggedreven werden door de muiters van het fort Isabella !!! Een tweede golf soldaten lukte daar wel in en in weinig tijd werd een schans opgeworpen die

bijna klaar was toen de Engelsen door artillerievuur werden verdreven . De wallen waren reeds tamelijk hoog , de vestinggracht breed en op het contre-escarp waren reeds stormpalen geplant . De schans werd door de Spanjaarden bezet op de feestdag van Sinte Anna en kreeg deze naam toebedeeld .

Ik heb dit ene feit willen aanhalen om aan te tonen dat het opwerpen van een klein fortje of schans niet zo veel tijd vergde en dat er , materiëel gezien , niet zo veel bij te pas kwam.

o
o o

FORT SINTE CLARA

Dit is het eerste fort van de binnengordel dat gebouwd werd . De resten vindt men nu nog nabij het voormalig dorp Stene, en wel in de hoek die gevormd wordt door de Stuiverstraat en de Zilverstraat . (Zie foto en schets)

Een luchtfoto die genomen werd toen de bodemgesteldheid uitzonderlijk gunstig was en de gelegenheid gaf om een stuk omligging van het fort waar te nemen liet me toe de vorm van het geheel vast te leggen en de omvang te berekenen . Zo kwam ik tot een grootste zijlengte van 217 meter . Dit geeft een oppervlakte van 47.000 vierkantmeter . Nu is deze foto niet meer te maken want de sporen zijn uitgewist door de aanleg van de Tijnstraat , de Kruidenstraat en de Lavendelstraat .

Het fort had het zelfde model als de andere , maar het was niet omringd door krekken , tenminste indien men de ene huidige " Dode Kreek " buiten beschouwing laat . Hierdoor werd meer zorg besteed aan de buitenste verdediging . Rond de vestinggracht werd een stevig glacis aangelegd dat op zijn beurt omringd was door een glacisgracht .

De naam Clara was ook de naam van de aartshertogin die Isabella-Clara heette .

Over het bedrag dat besteed werd aan het bouwen van de forten, over de gebruikte materialen en het getal werklieden dat aangeworven werd kan men vele details lezen bij Vlietinck .

Aan de forten Albertus en Bredene (aan de Geule) waren reeds kampen toegevoegd . Nu besloot de legerleiding een derde kamp te vormen rond het fort Ste-Clara , niettegenstaande het te kort aan manschappen . Noodzaak dwong echter . De eerste reden was dat er tussen dit fort en de stad een grote open vlakte lag waar de Oostendenaars vrij polderklei en graszoden kwamen halen om de

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

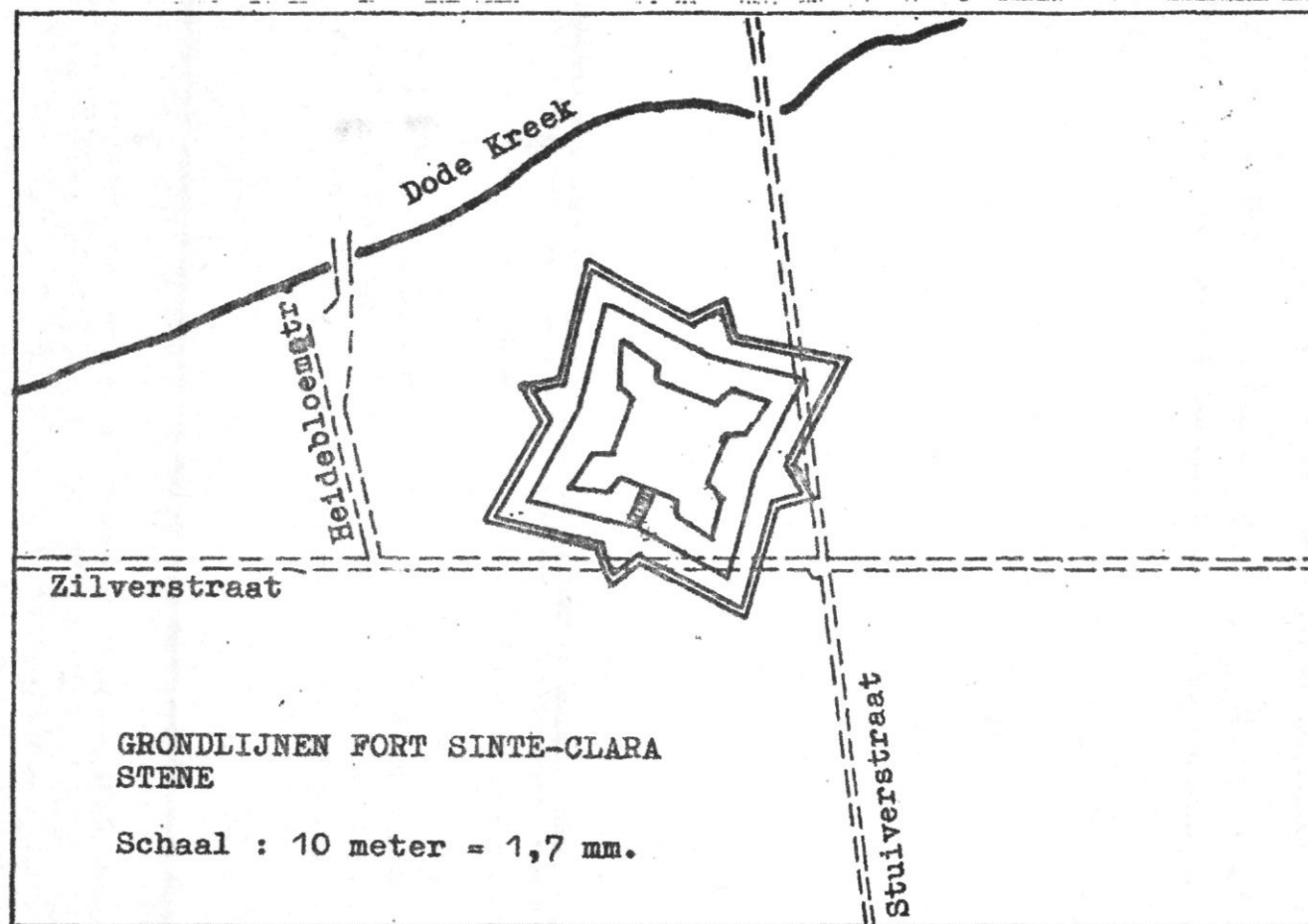
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

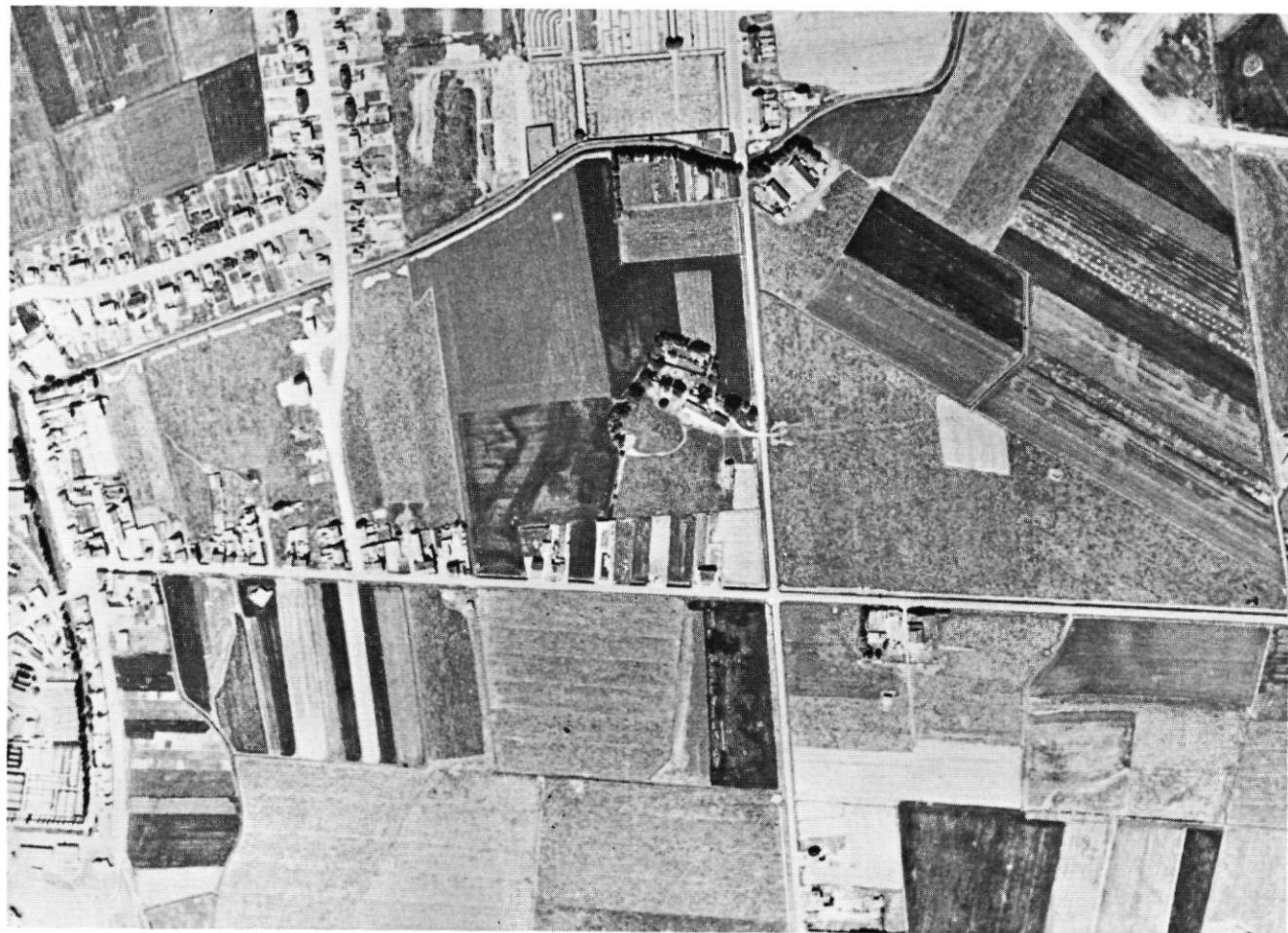
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

FORT SINTE CLARA - gedeeltelijke omlijning tussen Zilverstraat en Stuiverstraat.

eigen wallen te versterken . Een betere bezetting aan soldaten zou de belegeraars toelaten enkele bijkomende schansen en redouten op te richten . Een andere reden was dat men de tegenpartij wilde beletten zelf versterkingen op te richten die bedoeld waren om van daaruit de verbindingsweg tussen de forten Ste-Clara, St-Michiël en Bredene af te snijden of te bombarderen . De soldaten werden ondergebracht in hutten rond het fort en zelfs tot binnen het glacis .

De schans Ste-Anna werd hierdoor overbodig . De bezetting werd weggetrokken en geleidelijk werd de sterkte afgebroken .

Het kamp werd door graaf Van den Berg geheel omringd met een aarden wal uit klei en takkebossen van 13 spannen hoogte (1 span = 22/25 cm) , hetzij ongeveer 3 meter , met goede verdedigingswerken .

Ook hier brak éénmaal brand uit . Aangewakkerd door een felle zuidenwind vernielde het vuur bijna het gehele kamp . Dit gebeurde gedurende de nacht en de Oostendenaars maakten gebruik van de vuurgloed om naar ginder hun geschut te richten , hetgeen veel slachtoffers maakte .

Gedurende de herfst van het eerste belegeringsjaar bleef het maar pijpenstelen regenen . Op zeker ogenblik lag het fort Ste-Clara lijk een eilandje midden een meer .

°
° °

FORT SINT MICHIEL

Dit fort , ook geheten " Coulombier " , lag veilig achter de Zandvoordekreek , de latere Gouweloze , en wel in de nabijheid van de huidige Koebrug waar deze kreek onder de Zandvoordestraat loopt .

Deze sterkte was veel kleiner dan de vorige twee . Het bezat slechts twee bastions die naar de stad gericht waren en een lunette op de achterste flank . Het fort heeft geen noemenswaardige rol gespeeld gedurende het beleg , tenzij deze van waakhond.

Het lag er echter nog toen het in 1625 ingebouwd werd in de Legaardsdijk die vanaf het latere Slijkens de Gouweloze insloot en verbinding gaf met de Steense dijk .

°
° °

HET FORT VAN BREDENE AAN DE OOSTZIJDE VAN DE GEULE

Over dit fort , dat " Fort van Bredene " werd genoemd , heb ik reeds uitvoerig geschreven in het Jaarboek van Ter Cuere 1973 . Over de naam moet ik echter nogmaals verduidelijken dat het eerste " Fort van Bredene " aangelegd werd rond de dorpskern van Bredene . Toen na de aanvang van het beleg deze sterkte zijn strategische betekenis verloren had en er in de duinen tegenaan de Geule - eveneens op het grondgebied van Bredene - een nieuw fort met bijhorend kamp werd aangelegd , werd de naam aan deze zeer belangrijke stelling overgedragen .

In tegenstelling met de andere forten rond Oostende heeft " Bredene " wél een grote rol gespeeld gedurende de oorlogsoperaties , endit gedurende de drie jaar dat het beleg heeft geduurd . Steeds werd het fort uitgebreid met bijkomende schansen en versterkingen die ook hier hun eigen naam kregen . Tegenaan het eigenlijke vierkante fort dat op de duinen gelegen was lag een grote bijk en daar werd het soldatenkamp opgericht .

Gezien de nog jonge Geule bij laag water te voet doorwaadbaar was en verrassingsaanvallen vanuit de stad steeds te vrezen waren werd het fort , en hoofdzakelijk het kamp , zeer kwetsbaar geacht . Rond het geheel werd een wal opgericht zodat ieder zich daarbinnen zou kunnen terugtrekken bij het minste alarm .

Een van de bijkomende versterkingen werd opgericht tegenaan de Geule zelf . Het had de vorm van een langgerekte driehoek voorzien van drie lunetten die tegen de stad gericht waren . Er kwam nog een arm bij die in oostelijke richting afweek en over een redoute beschikte . Deze versterking , die de naam kreeg van Sint-Charles , de patroonheilige van graaf de Bucquoy (bevelhebber van het gehele kwartier) , kreeg tegenaan de wallen een dijk van zandzakken als bescherming tegen het water . Bij springvloed liep het geheel echter meermaals onder zodat de bezetting steeds hals over kop moest vluchten .

Het kanaaltje dat gegraven was vanaf Plassendale tot Bredene -Dorp werd doorgetrokken tot aan de voet van de duinen en aan het uiteinde lagen verschillende losplaatsen .

°
° °

In het begin van dit artikel heb ik gezegd dat gedurende het beleg ontelbare versterkingen werden aangelegd die ook allen een eigen naam kregen . Om te verduidelijken hoe de omgeving van Oostende er toen uitzag wil ik de oorspronkelijke tekst van de Bonours aanhalen :

" C'étoient infinix Retranchements , de diverse disposition , Plateformes e. Cavaliers , élevez contre la Ville , Fortz , redutz , Etoilles , demies Lunes , Bonnetz quarrez , Flancz , Epauls , Lignes droites , Lignes obliques , en Pointe , en Ecusson , Diques , Galleries , Gabionnades , Faissinades , Blindes , Bateries royales , petites Bateries , Bateries de deffense e. autres semblables besoingnes , revenans a plusieurs milliers de florins ."

Dit alles liep door elkaar en veranderde het gebied in een doolhof .

(Gabionnades : hoge manden zonder bodem die gevuld werden met aarde en dienden als beschutting)

o
o o

VAN FORT NAAR KAMP

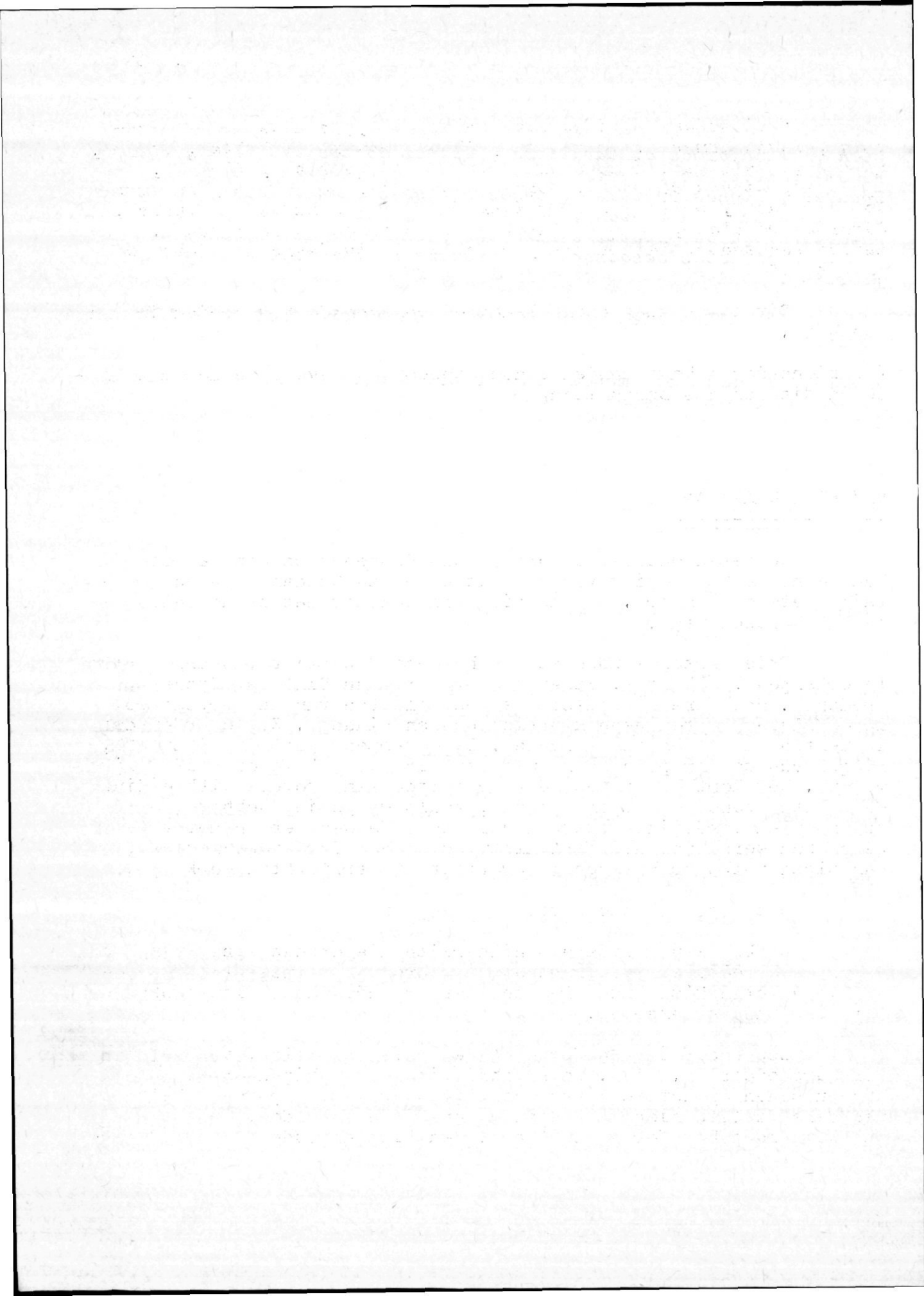
We weten waarom de forten rond Oostende werden aangelegd. Maar eens de belegering van de stad begonnen hadden ze geen militaire betekenis meer . Het is niet van daaruit dat op de belegerden werd geschoten .

Drie forten werden echter het hoofdkwartier van drie grote legerkampen : Albertus, Ste-Clare of fort van Sint-Jan-Stene en Bredene . Het spreekt vanzelf dat de soldaten van de aartshertog in de kleine forten geen kwartier konden vinden . Ze legerden dus in tenten en hutten in de ronde . Deze kampen , LAGERS of LEGERS, liggen aan de oorsprong van onze benaming voor " leger " of krijgsmacht . Het komt er op neer dat de forten een grotere uitbreiding namen want rond de kampen werden , zoals we gezien hebben , ook schansen en verdedigingswerken gebouwd . Wanneer er in het vervolg gesproken werd over het fort Albertus of het fort van Bredene , dan sloeg zulks op het gehele kwartier of versterkt legerkamp .

Hoe zag zo'n nieuw fort of kamp er uit ?

Er bestaan meerdere schilderijen die er een afbeelding van geven . Het eerste is zeer gekend en werd ter illustratie opgenomen in Vlietinck's werk . De schilder is onbekend . Hier hebben we het kamp van Mariakerke .

Een ander is van Michel-Ange de la Bataille , vermeld in Verbouwe onder nr. 219 . De beschrijving die erbij hoort zou ook kunnen slaan op het werk van Sebastiaan Vrancx . Op het schilderij van deze laatste zien we Oostende van uit het Zuiden, dus van uit het kamp rond het fort van Stene . Men ziet al dadelijk dat derge-

lijk kamp nog wat anders is dan een verzameling soldaten . Een prachtige copij kan men bewonderen in het Heemkundig Muzeum van " De Plate " .

In die tijd bestond een leger zowel uit burgers als uit militairen . Soms waren deze laatste in de minderheid . De eigenlijke strijders hadden verzorging nodig en velen sleepten met zich vrouw en kinderen mee . Uit dat rieptje-raptje van kinderen groeide niet veel goeds . Dat kan men uitmaken uit veel oude strafproccessen waar blijkt dat de beschuldigde misdadigers " soldatenkinderen " zijn .

In het kamp hadden we vooreerst de administratie die moest zorgen voor het voedsel . Dan was er de accountant die de rekening van elke soldaat bijhield : aan de debitzijde de soldij en de vergoedingen voor extra-prestaties , aan de credietzijde de kosten bij ziekte of verwonding , losgeld in geval van krijgsgevangenschap . Dit was allemaal niet zo simpel .

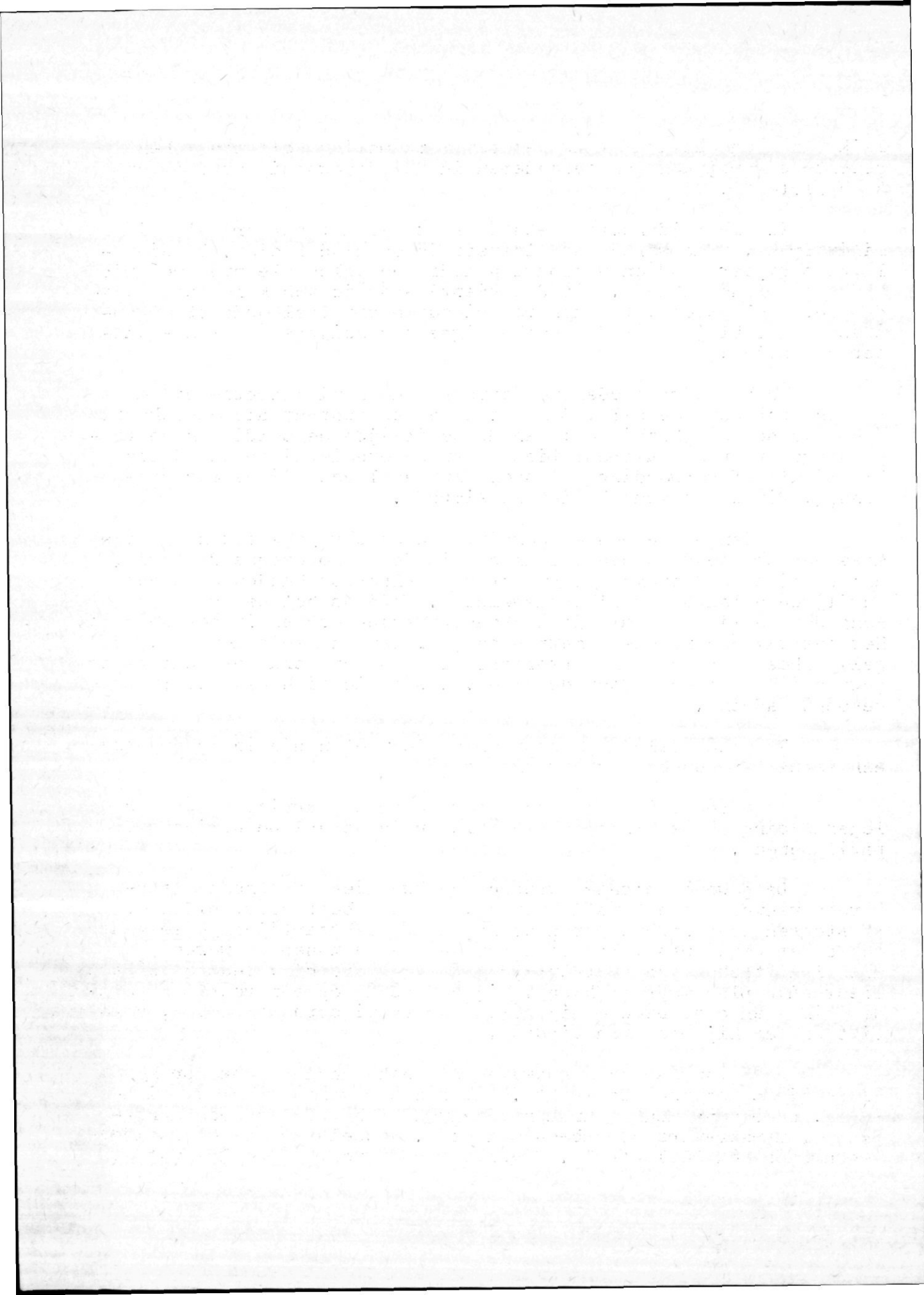
Gezien er gevochten werd vielen er ook gekwetsten en deze moesten verpleegd worden . Daartoe diende de zagezegde dokters , chirurgijns en apotekers . In het kamp Albertus hadden deze hun paviljoenen langs het Albertusgeleed . Tijdens het beleg dat zo lang duurde liep het met de ziekenverzorging echter in het honderd . Het ontbrak aan ruimte , matrassen , linnen en medicamenten . Maar gelijk hoe , er moesten verzorgers zijn en dat werk werd dan zoals gewoonlijk opgeknapt door de vele vrouwen die zich bij het leger gevoegd hadden .

Voor de zielezorg waren er de Jezuïeten die in ieder kamp een kapel ter hunner beschikking hadden .

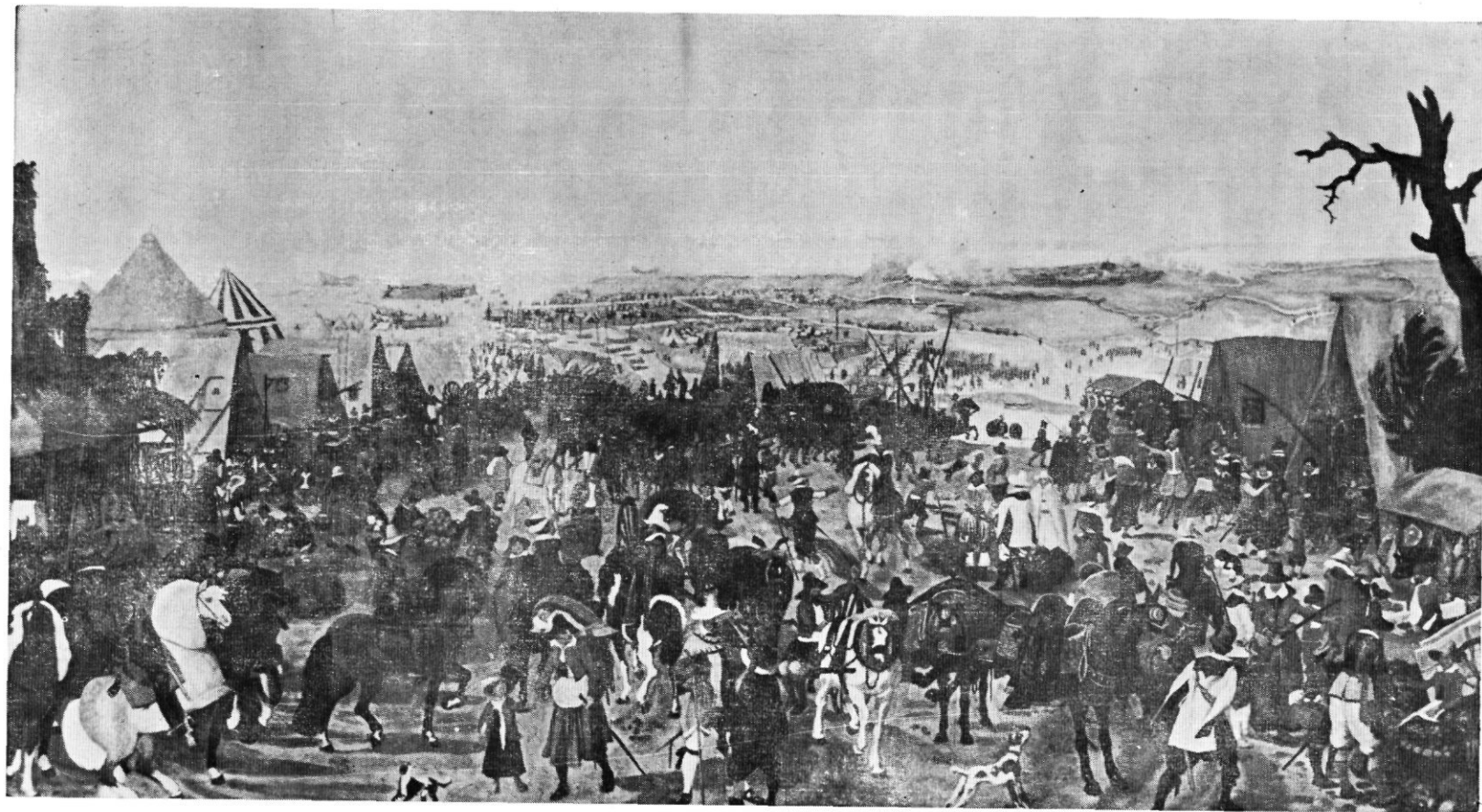
Er waren vanzelfsprekend ook deftige kwartieren waar de legerleiding en de officieren verbleven in betere behuizingen en paviljoenen .

De gewone soldaten kregen hun kwartier volgens de landstreek vanwaar ze afkomstig waren . Het was best soort bij soort te stoppen want anders waren er nog meer vechtpartijen geweest dan reeds het geval was . In het leger van de aartshertog waren zowat alle landstroken van West-Europa vertegenwoordigd . Iedere soldaat moest zijn plan maar trekken . Hij had recht op een vooraf bepaalde ruimte en daar bouwde hij zelf zijn schuiloord uit hout , stro , riet of wat hij maar kon vinden .

Maar vanwaar ze ook kwamen of welke taal ze ook spraken , allen gingen ze naar de markt . Dat was een gemeenschap op zichzelf . Daar vond men de kramen , tenten of hutten van de herbergiers , marskramers en ambachtslieden . Handelaars in levensmiddelen noemde men ZOETELAARS . Eigenlijk vond men daar alles wat men

LEGERKAMP BIJ HET FORT VAN STENE

in een groot dorp kon aantreffen : bakkers , beenhouwers , kleermakers , wapenmakers en er waren eethuizen . De zoetelaars zorgden voor de bevoorrading van gans het leger en ze genoten dan ook de bescherming van de hogere overheden .

Dat werd allemaal goed geregeld door de provoost van het kamp . Hij stond in voor orde en zindelijkheid . Ieder moest gebruik maken van de bijzondere latrines . Het niet naleven van dit reglement werd streng bestraft , en dat was maar goed ook . Stel u voor dat ieder zijn broek zou afsteken achter zijn eigen tentje . Het zou schoon worden !

De provoost trad ook op als marktmeester . Hij regelde de staanplaatsen , bepaalde de maximumprijzen en hield toezicht op maten en gewichten .

Men kan zich wel indenken dat de beleggers een enorm verbruik aan voedsel hadden . In de streek rond Oostende was niets te vinden . De boeren waren er al lang weg en zelfs de bomen en struiken hadden er moeten aan geloven voor brandstof , voor het aanleggen van de schansen en de massa fassijnen die nodig waren om wegen en dijken aan te leggen door het moeras .

Alles moest dus per boot aangevoerd worden , en zoals ik al zei waren bijna alle forten - nu kampen - aangelegd langs een vliet . Alzo legden de boten met munitie aan vlak bij het fort Albertus en aan de duinen te Bredene .

In het kamp waren veel vrouwen te vinden . Soldaten leven niet alleen om te vechten , en hun soldij diende nog om wat anders dan om voedsel en drank te kopen . Dezen die hun eigen vrouw met zich meesleepten genoten van verzorging uit eerste hand , maar ook de anderen moesten geriefd worden .

Er waren natuurlijk de vrouwen die allerhande karweien opknaptten , de was deden en gekwetsten verzorgden . Maar er waren de anderen . Ietwat afgelegen van het grote gewoel lagen de tenten die ingericht waren als bordeel .

Ik vernoem hier met opzet de bordelen omdat ik hier even wil afwijken van het onderwerp . Elders krijg ik misschien de kans niet meer . Het zal u misschien verwonderen dat dit ons zal leiden tot de hoofdpersoon bij het beleg , namelijk aartshertog Albrecht .

Gemeenschappelijke vrouwen hebben bij de legers steeds een grote rol gespeeld en ze werden door de legerleiding aangeworven voor bijzondere doeleinden . Te dien tijde was het gebruikelijk dat er vier tot acht waren per compagnie van 200 man .

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE
COMMISSIONER OF THE
BUREAU OF CHEMISTRY
FOR THE YEAR 1900

CHICAGO, ILL., 1901

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE
COMMISSIONER OF THE
BUREAU OF CHEMISTRY
FOR THE YEAR 1900

CHICAGO, ILL., 1901

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE
COMMISSIONER OF THE
BUREAU OF CHEMISTRY
FOR THE YEAR 1900

CHICAGO, ILL., 1901

Bij de belegering van Oostende waren er niet eens zo veel en juist dat wilde ik hier vermelden . Bij verordening van 27 mei 1596 werd door de aartshertog bepaald dat het aantal publieke vrouwen in zijn leger moest beperkt blijven tot DRIE per compagnie. Daarbij werd hen de verplichting opgelegd zich discreet te verschuilen onder de mom van wasvrouw of iets dergelijks . Het reglement schreef verder voor dat ze een " âge compétent " moesten hebben , wat dat ook wil zeggen . Ook werd vereist dat ze moesten goed gezond zijn en van stevige lichamelijke conditie . Dat zal wel nodig geweest zijn onder de omstandigheden .

Omdat u beter de gronden van deze beperking in aantal zoudt begrijpen moet ik u even laten kennis maken met de aartshertog en zijn gemalin ,

Velen onder ons dragen een beeld mee van dit voorbeeldig koppel zoals zij ze hebben kunnen bewonderen in de ommeegang ter gelegenheid van de zeewijding te Oostende . Als figurante voor Isabella koos het comité het schoonste meisje uit de hoge burgerij van de stad . Ze kon natuurlijk te paard rijden en naast haar reed een even jonge flink uit de kluiten gewassen Albrecht . En nu moet ik u teleur stellen ,

Albrecht was bijna een en veertig jaar oud toen het beleg begon . Hij was een klein, bleek , mager mannetje met afhangende habsburgkin , blond , maar zoals vele kleine mannen (Karel I , Lodewijk XIV en Napoleon) wist hij aan zijn figuur een zekere majesteit te geven . Dit vloeide grotendeels voort uit het feit dat hij zijn onkel , koning Filips II , een grenzeloze bewondering toedroeg . Hij trachtte deze in alles na te doen , deed zijn best om er somber en plechtstatig uit te zien , sprak weinig en traag maar steeds uit de hoogte . Tot aan zijn huwelijk met zijn volle nicht Isabella was hij een Spaanse kardinaal geweest en daarbij inquisiteur-generaal met een flink inkomen . Door indiscreties van zijn biechtvader was het in beperkte kring bekend dat hij niet tot het vaderschap bestemd was .

De toneelschrijver Michel de Ghelderode zal dit ook wel geweten hebben want in een marionnettenspel dat " Le siège d'Ostende " heet spreekt hij over de man van Isabella als " sa nouvelle archiduc  le de mari " .

Isabella , van haar kant , was 33 jaar oud toen ze huwde en was tot die tijd op pensionaat geweest . Als hovelingen over haar schrijven dat ze " tamelijk knap " was dan is de kwalificatie net voldoende om ons te overtuigen dat ze ver van schoon was . Een lachetaart was ze zeker niet en staatsredenen zowel als het uitdrukkelijk bevel van Filips II lagen aan de basis van dit huwelijk . Het was dus zeker niet om haar persoon dat Albrecht zijn kap over de haag gesmeten heeft . Wij hebben allemaal geleerd hoe

de Zuidelijke Nederlanden onafhankelijk zouden zijn geworden indien er kinderen waren gesproten uit dit huwelijk . Bij de overdracht van de Nederlanden was zelfs in de akte een grote plaats ingeruimd over de bestemming van de kinderen en kleinkinderen die er eventueel zouden komen . Kwestie van de Nederlanders zand in de ogen te strooien en Albrecht en Isabella op gejuich te ontvangen . De lepe koning berekende wel vooruit dat er geen nazaten zouden zijn want hij wist beter dan wie ook met wie hij te doen had .

Albrecht kon bijgevolg gemakkelijk de puritein uithangen in de ogen van zijn toekomstige nonkel-schoonvader en nichtvrouw-tje Isabelle . Een poseur was hij wel . Tuimelingen in het hemelbed ? Noppes !

De hertog van Alva , de verguisde wiens kop van jut ook niet is gebarsten van het lachen was wèl een uitstekend legeraanvoerder en wist beter wat een soldaat toekwam . Toen hij in 1567 met een goed gedrild leger van om de tien duizend man naar de Nederlanden afzakte bevonden zich bij zijn tros ongeveer 2.000 vrouwen , netjes ingedeeld per soort : de fine-fleur voor de edellieden , tweede klas voor de kapiteins en de mindere kwaliteit voor de soldaten . Er waren zelfs een aantal nette jongelingen aangeworven voor de andersdenkenden . Onder deze troep heerste een grote discipline waarvoor Alva van alle zijden de meeste lof werd toegezwaaid . (1)

Appetijtelijk zullen deze dames zeker niet geweest zijn maar er werd toch om gevochten . Zo schreef Ph. Fleming in zijn dagboek over het beleg van Oostende :

" Quam desselfs daeghs enen Spaengiaert uyt het Legher vande West-zijde overgheloopen/ die sijnen Camarade / Ter oorsaecke van

(1) Van Meeteren - Nederlandtsche Historie - 1612 - o.a.

Daer volghden veel Wijven / Hoeren ende Jongers / zijnde verdeylt met wonderlijcke goede ordere ende soorten / als de Edeler Hoeren ende Capiteyns Hoeren / ende de rijcke Hoeren / ende arme Wijven ofte Hoeren der Soldaten / met bequame disciplijne onder haer / daer over den Hertogh grooten Lof toe geschreven werdt .

Het is altijd zo geweest. Toen Karel de Stoute met zijn afgezwakt leger te Nancy werd verslagen en hijzelf er de dood vond dan bleven toch ook nog 2000 vrouwen achter in de handen van de vijand .

THE
OFFICE OF THE
SECRETARY OF THE
NAVY
WASHINGTON, D. C.

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

eene Hoere hadde doot ghesteecken/ zijnde oock seer int aensicht ghequetst / die ons verclaerden datse gheresolveert waren/ binnen vijf of ses daghen ons Porquespicq ende oude Stadt met ghewelt aen te vallen / ende soo het moghelijk ware te importeren . "

De over looper gaf nog verdere informatie , maar niet over zijn persoonlijk geval . Misschien was de ruzie begonnen bij de file-vorming. Kleine oorzaken hebben soms grote gevolgen .

We zullen er hier maar een punt achter plaatsen . Ik heb alleen willen aantonen dat een legerkamp vele facetten vertoonde en er nog wat anders bij te pas kwam dan alleen maar vechten . Er zouden nog veel bladzijden te schrijven zijn over de miserie onder de belegeraars , bijzonderlijk gedurende de eerste winter die reeds zeer vroeg begon , over de waterellende , ziekten , honger en gemis aan zorgen .

o
o o

HET FORT ST-PHILIPPE , OOK GENOEMD FORT VAN SLIJKENS

Dit fort was gelegen aan de Voorhavenbrug (de Bolle) en bijgevolg op het huidige grondgebied van Oostende . Voorheen lag het emplacement natuurlijk in de gemeente Bredene .

Het werd gebouwd om de belangrijke sluizen van Slijkens te beschermen . Deze werden in gebruik genomen in 1676 en ik zal er maar dadelijk bijvoegen dat ze ten gevolge van de slechte bodemgesteldheid gedeeltelijk ingestort zijn op 13 aug. 1752 . De nu nog bestaande sluizen werd meer landinwaarts gebouwd zodat het fort toen zijn reden van bestaan verloor .

Sommige schrijvers spreken over twee forten , langs weerszij van de sluizen . Ook op enkele kaarten is er spraak van het fort St-Philippe , zuidwaarts , en het fort Slijkens , noordwaarts van de sluizen . Ferraris draait zelfs de namen om .

Laat me toe te zeggen dat er maar één fort was en dat het zogenaamde fort Slijkens slechts een deel was van de verdedigingswerken van het fort St-Philippe . Er wordt ook meestal gezegd dat het "fort van slijkens " een HOORNWERK was . Ik wil deze kleine fout niet dramatiseren maar er toch op wijzen dat het hier een KROONWERK betrof . Daar bestaat geen twijfel over : twee vlakken of courtines gescheiden door een bastion en geflankeerd door halve-bastions . Feit blijft dat een hoornwerk noch een kroonwerk mag bedacht worden met de naam FORT .

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE
COMMISSIONERS OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO

FOR THE YEAR
1900-1901
CHICAGO, ILL.
1901

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

CHICAGO, ILL.
1901

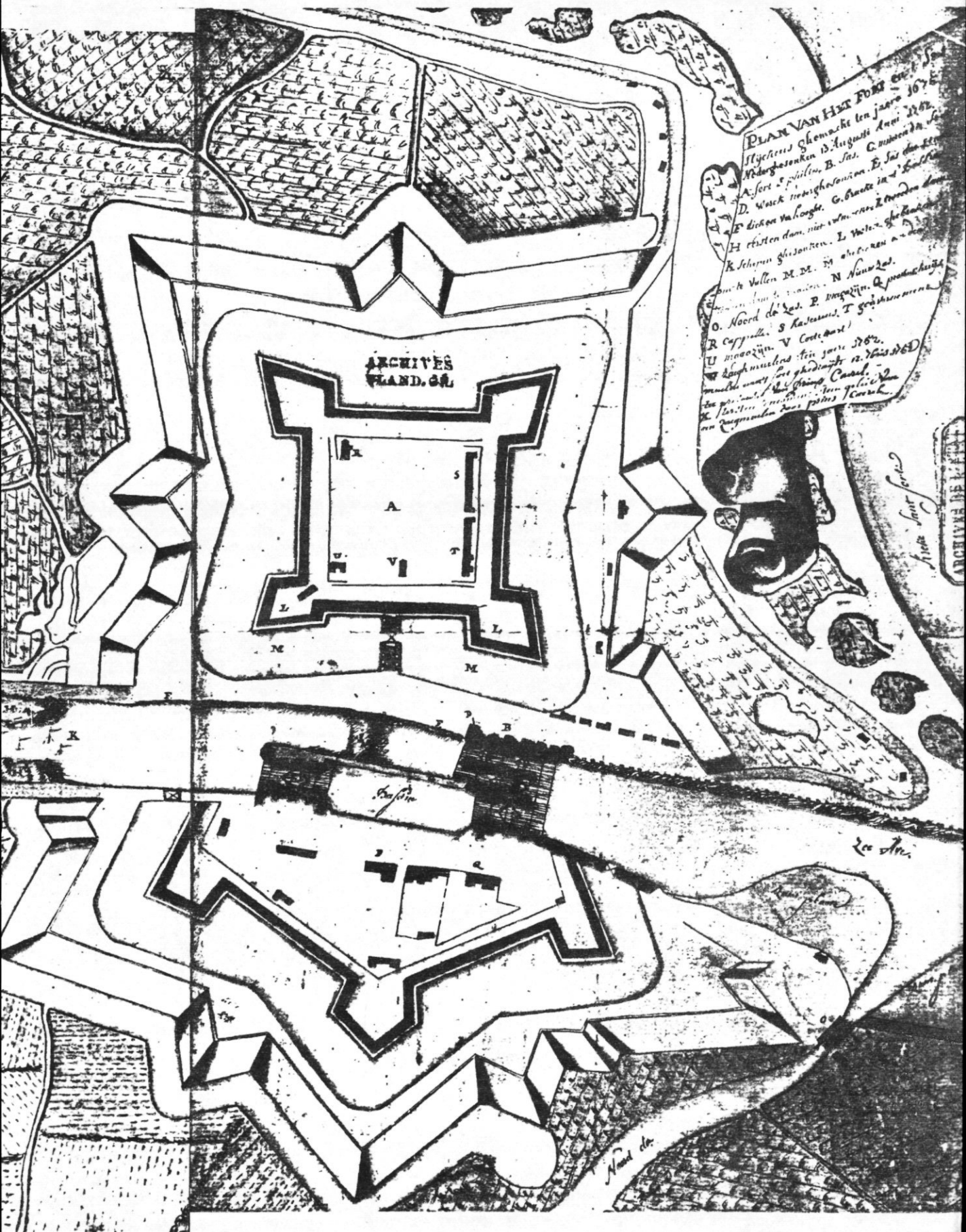
CHICAGO, ILL.
1901

CHICAGO, ILL.
1901

CHICAGO, ILL.
1901

CHICAGO, ILL.
1901

CHICAGO, ILL.
1901

St-Philippe was een sterk en goed verdedigbaar fort . Zie maar even naar zijn ligging :

Het eigenlijke fort lag in het Gouverneurpolderken dat geheel omringd was van water , in hoofdzaak door de toen zeer brede Gouwelozekeek . Het kroonwerk aan de overzijde van het kanaal beschermde de sluizen volledig langs de noordzijde . Ook dit gedeelte was omringd door vestingwater en bezat nog een buitenwal . Daarlangs vloeiide dan nog de Noord-Ede die op dit punt haar water liet uitvloeien in de havengeul van Oostende . Het water van de Noord-Ede werd op peil gehouden door een klein sluiken .

Aan de overzijde van de Noord-Ede lag de Potteriepolder die bedijkt werd in 1634 . Ook deze dijken maakten deel uit van het verdedigingswerk van het fort en ze waren voorzien van enkele lunetten . Dit retranchement is echter van latere datum en is opgeworpen door de Fransen in 1702 . Wanneer men vanuit de stad met de pontschuit de Geul overstak om door de schorre het kroonwerk te bereiken dan moest men eerst over de Paemelkeek via de " Lange Brugge " . Dan trok men over de dijk van de Potteriepolder om vervolgens langs een pad de brug van de Noord-Ede te bereiken . Tussen de driehoek die gevormd werd door dit pad en de bedijking langs de havenzijde ontstond later de wijk Mosselhoek . Deze is nu verdwenen in de brede havengeul . Het is dus niet moeilijk zich te oriënteren .

Komen we nu weer tot het fort zelf :

Dat was gebouwd volgens het vroeger uiteengezette recept : zand , polderklei daarop , stevig vastgehouden door grasbegroeiing . De toegangspoort lag aan de kanaalzijde . Over het vestingwater lag een ophaalbrug . De berm of voorwal was dicht bezet met palissaden . Buiten de gracht lag een glacis omringd door een glacisgracht .

In het eigenlijke fort , een vierkant met de traditionele bastions op de hoeken , vertoefden de militairen . Men vond er het huis van de gouverneur , een kapel , wachthuis bij de poort , soldatenkwartieren , casematten en het munitiedepôt voor de artillerie .

Binnen het kroonwerk waren er particuliere gebouwen en provinciemaagazijnen . Het had dus een meer burgerlijk karakter want men vond er de behuizingen van het sluizenpersoneel en een herberg . De huidige Bredenesteenweg tussen de Yacht-Club en de Ibis lag binnen dit kroonwerk .

Nadat een deel van de zuidkant van de sluizen was ingestort werden grote gedeelten van de twee bastions aan de kanaalzijde van het fort geslecht om de daarvoor liggende vestinggracht op te vul-

len . Een deel van de oostelijke zijde van het kroonwerk aan de overkant werd eveneens afgevoerd om tussen de sluizen een tweede dam aan te leggen nadat een eerste dam , meer oostwaarts in het kanaal , onafgewerkt was gebleven . Deze afdamming was dringend en het afvoeren van de aarde van het fort was de snelste manier om het werk te voltooien .

°
° °

Tijdens de Spaanse Successieoorlog had Oostende een Frans-Spaanse bezetting . De maarschalk de Boufflers heeft in 1701 een verslag opgemaakt op last van Lodewijk XIV over de toestand van de forten in de kuststreek . Hij merkt daarin op dat de fortificaties van Oostende een overdreven wanorde vertonen en volledig ongedekt zijn , zonder enig bolwerk , " aan de kant van de stad Sluis " . (oostzijde) . Het fort Philippe dekt alleen de sluizen en niet de haven , zegt hij . Daarom kon ze geen rol spelen bij de verdediging van Oostende . Hij hoopt geld los te krijgen voor de herstelling van de vesting Oostende , die tussen haakjes , vijf jaar later ingenomen werd door de coalitie van Engeland , Holland en Oostenrijk .

Een militaire rol heeft het fort Philippe dus nooit gespeeld . Het werd gesloopt in 1782 . De nieuwe sluizen waren nooit van versterkingen voorzien en dit heeft het de Engelsen mogelijk gemaakt deze aan te vallen en te beschadigen in 1798 .

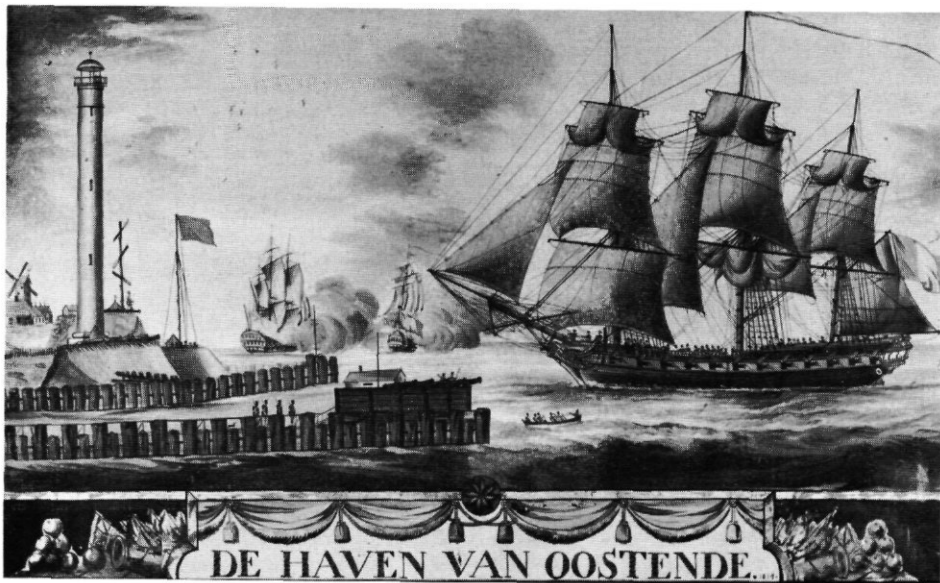
Een mooie , grote afbeelding van de eerste sluizen van Slijkens , met fort en omgeving kan men bewonderen in het stadhuis te Brugge . Zet werd geschilderd door Minderhout . Foto's ervan zijn te verkrijgen bij de Dienst voor het Kunstpatrimonium te Brussel .

°
° °

FORT WELLINGTON EN NAPOLEON

Over deze forten wil ik met opzet niet veel zeggen . Over het laatste fort bestaat het boek van Loontjens waarin ieder gaat putten , en het gebouw staat er nog .

Men zegt altijd dat de Spaanse krijgsgevangenen die tewerk gesteld werden bij de bouw van het fort stierven aan koorts . Het is wel zo dat onze streek niet gezond was , en zeker niet voor mensen die de zuiderse zon gewoon waren . Maar dat sterven " ten gevolge van koorts " hebben we al te veel ontmoet bij onze opzoe-

Eerste «Fort Napoleon»: houten blokhuis op het Oosterstaketsel.

kingen over de Franse Tijd . Koorts was de benaming voor veel kwalen wanneer militaire doodsberichten werden opgesteld . Het stond er voor ellende , honger , ontbering , onverzorgde verwondingen en geslachtsziekten . Toen de Spaanse krijgsgevangenen uit hun land werden weggevoerd was de helft reeds overleden toen ze de Franse grens bereikten . Hun reis door Franrijk zal ook geen pretje geweest zijn en wat nog overschoot toen ze te Bredene aankwamen was een stelletje wrakken . Onze medelijdende bevolking bracht hen voedsel en tabak . Geen wonder dus dat hun rangen vlug uitdunden , en aangezien ze zeker niet stierven aan overvoeding en een overlast van kleren was het gemakkelijk te schrijven dat ze aan koorts bezweken . Dit weze dus ook eens gezegd .

Het fort Wellington, dat verdwenen is , heeft feitelijk geen geschiedenis gehad . De Fransen kwamen met de bouw niet klaar, de Engelsen hebben het voltooid , en een militair gebeuren heeft zich daar nooit afgespeeld . Wel mogen we even stilstaan bij de verschillende namen die het gebouw heeft gehad . Oorspronkelijk: Fort Royal , Ergens heeft iemand geschreven dat deze naam te danken is aan het feit dat Napoleon ook koning van Italië was . Dit lijkt mij onlogisch . Ik meen dat de naam eerder slaat op het zoontje van de keizer dat de titel droeg van koning van Rome .

Na 1815 werd het fort omgedoopt in fort Wellington , en na de onafhankelijkheid van België in fort Louise . Na de ombouw tot wat we gekend hebben als " de Koers " kreeg het de naam van " Hipodrome Wellington " ,

Wat wij thans kennen als het fort Napoleon werd aanvankelijk Fort Impérial genoemd want er bestond reeds een fort Napoleon op het korte oosterstaketsel . Het was een houten blokhuis dat opgericht werd in 1803 . Kapitein Mercer heeft het gezien toen hij in 1815 de haven binnenvoer.(Roepsteen XXVII - 1975) . Het verdween toen het staketsel verbouwd werd volgens de plannen van 1839 . De naam ging over naar het fort Impérial dat ondertussen reeds de namen van fort Willem en fort Leopold had gekregen .

Oorpspronkelijk lag het fort ACHTER de duinen en niet middenin zoals dit heden ten dage het geval is . Geen militaire ingenieur zou het in zijn hoofd gekregen hebben om het fort zulke plaats te geven . De ringmuur werd ook niet gebouwd om het zand tegen te houden maar wel als steun voor de wal en het brede glacis waarmede het fort omringd werd . Dit glacis was minder breed aan de zeezijde maar aan de drie andere zijden zorgde de brede glooiing ervoor dat de hogere duinen een eindje wegbleven van het fort.

Ten tijde van Napoleon waren de duinen op deze plaats zeker 100 tot 200 meter breder . Een gedeelte verdween in zee , een ander gedeelte trok achteruit en het glacis werd bedolven onder de levende duinen .

NAPOLEON INSPECTEERT DE AANLEG VAN HET
" FORT IMPERIAL "

Naar een schilderij van Hansoul

HET FORT VAN SLIJKEN DAT N I E T GEBOUWD WERD

En toch was Napoleon van plan de nieuwe sluizen van Slijkens van versterkingen te voorzien .

In het jaar 1809 waren de Engelsen geland op het eiland Walcheren met de bedoeling de haven van Antwerpen te neutralizeren. De uitvoering van het plan verliep echter te traag en kort daarop werden ze door de Fransen verdreven .

Napoleon had echter een bijkomende zorg gekregen en was beducht voor nieuwe landingen . Dit was de aanleiding tot het bouwen van de forten Impériale en Royale . Het schema voorzag ter zelfder tijd de versterking van de sluizen van Slijkens .

Op 10 juli 1811 werden enkele eigenaars van gronden en huizen rond de sluizen gedagvaard op het gemeentehuis op bevel van de kolonel " du Genie Militaire - Directeur des fortifications entre Ostende et les Ecluses de Slyckens " . Daar zouden de nodige onteigeningen besproken worden .

Het moest allemaal heel snel gaan want er werd beslist dat op 29 juli 1811 een aanvang zou gemaakt worden van de afbraak van een aantal huizen . De bewoners moesten verhuizen tussen 21 en 28 juli .

Hier volgt de lijst van deze woningen en gebouwen :

- 1 - De twee eerste zaagmolens - de houtopslagplaats tussen de twee molens .
- 2 - 2 kleine huisjes - dubbelwoonst - nrs 81 en 82 , staande bij de 2-e molen .
- 3 - Een huis vóór de eerste molen met houtopslagplaats en aubette .
- 4 - Het huis dragende het nr. 3 - Herberg " Reine de Hongrie" behorende aan Jean de Beer . (*de douaniers logeerden in deze herberg*)
- 5 - Het huis nr. 4 , behorende aan Jean de Beer
- 6 - nr. 5 , behorende aan Jean de Brock
- 7 - nr. 6 , behorende aan Silvestre Vermeersch
- 8 - nr. 7 , beenhouwerij , schuur en stal , eigenaar Charles Baudet
- 9 - nr. 8 , herberg en bakkerij , van We Antoine Schaut .
- 10- nr. 9 , Douanebureel , behorend aan Jean Verdonck vader .
- 11- nrs.10 & 11 , van we Frans de Brock

- 12- Het huis nr. 12 , staande achter voorgaande , behorende aan we Fr. de Brock
- 13- Het huis nr. 35 , staande in een weide achter de huizen die langs het kanaal staan (André Frederick)
- 14- 3 nevenstaande huizen , nrs . 41-42-43 , rechtover de oude voorgracht van het fort St-Philippe , behorende aan Daniël De Vie , Pierre Verbus en Ange Robaey .
- 15- huis onder nrs . 44 & 45 - bakkerij van Guillaume du Bois.
- 16- Huis en Brouwerij nr. 124 , bij de Vingerlinxsluis , behorend aan Jacques Montangie (IBIS)

°
° °

Werden zeker afgebroken , de huizen vermeld naast de nummers :
7-8-9-10-11-12-14-15 .

Hieronder viel dus het huis van de We- Antoine Schaut die een paar maanden te voor gevraagd had aan de burgemeester om een speelman toe te laten in haar herberg - (Roepsteen nr. 44-1978)

Werden zeker NIET afgebroken , de huizen vermeld naast de nummers:
2-4-5-13-16 .

°
° °

Ergens moet iets mislopen zijn . Enkele huizen werdenodeloos afgebroken terwijl de rest bleef staan en er ten slotte helemaal geen versterkingen kwamen .

R i c h a r d V E R B A N C K

S
SSS
SSSSS
SSSSSSS
SSSSSSS
SSS
S

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It also mentions the results of the various investigations and the conclusions drawn from them.

2. The second part of the report deals with the results of the various investigations and the conclusions drawn from them. It also mentions the progress of the work during the year and the general situation of the country.

3. The third part of the report deals with the results of the various investigations and the conclusions drawn from them. It also mentions the progress of the work during the year and the general situation of the country.

4. The fourth part of the report deals with the results of the various investigations and the conclusions drawn from them. It also mentions the progress of the work during the year and the general situation of the country.

5. The fifth part of the report deals with the results of the various investigations and the conclusions drawn from them. It also mentions the progress of the work during the year and the general situation of the country.

6. The sixth part of the report deals with the results of the various investigations and the conclusions drawn from them. It also mentions the progress of the work during the year and the general situation of the country.

7. The seventh part of the report deals with the results of the various investigations and the conclusions drawn from them. It also mentions the progress of the work during the year and the general situation of the country.

BRONNEN - (beperkt tot persoonlijk archief)

Philippe Fleming	Vermaerde Belegheringhe van Oosten- de (1621)
Christophle de Bonours	Le Siège d'Ostende (1628) Taglichs Register - JOURNAL - Belägerung von Ostende (1604)
Edward Vlietinck	Het oude Oostende
Jacobus Bowens	Beschrijving van Oostende
Daniël Farasijn	Oostende - Belgische Steden in reliëf
Raoul Eeckhout	Zoeklicht op Bredene
de Bruijn & Reinders	Nederlandse Vestingen
J-N. Pasquini	Histoire d'Ostende
Gibbon	Decline and Fall of the Roman Empire
Trevelyan	English social History Bredens Archief (Rijksarchief)
Plans und Journals von denen Belagerungen de letzteren Krieges in Flandern - (1744 - 1748)	
Jacob Presser	Napoleon
John L. Motley	The United Netherlands
Maurits Coornaert	Knokke en het Zwin
Frans Hoghenberg	De tachtigjarige Oorlog in Prenten
C & J. Schulten	Het Leger in de zeventiende Eeuw
Kaarten - Plannen & Luchtfoto's	
Van Meeteren	Nederlandsche Historie (1626)
Huizinga	Herfsttij der Middeleeuwen Roepsteen - Ter Cuere Jaarboek Ter Cuere 1973

TC
TCTC
TCTCTC
TCTC
TC

BIJ DE ILLUSTRATIES

na blz. 8

De forten Albertus en Isabella - Fragment van een kaart uit het
jaar 1600 (Koninklijke Bibliotheek Albert I - Brussel)
2 clichés - 538 B .

na blz. 10

De brand in het fort Albertus (Taglichs Register - JOURNAL -
Belägerung von Ostende (1604)

na blz. 11

Luchtfoto van de plaats van het fort Isabella , langs de Elisabeth-
laan , met de hofstede van Hamilton .

na blz . 13

Luchtfoto van de plaats van het fort Sinte Clara-Stene .
De details uit beide luchtfoto's werden door mij gevonden op een
der velen in bezit van de heer Etienne Cools van de Vereniging
voor oudheidkundig Bodemonderzoek - West-Vlaanderen .
Hij was zo vriendelijk de minuskule deeltjes op prachtige wijze
te vergroten ter onzer behoeve .

na blz. 17

Kamp bij het fort Sinte Clara. Naar een vrije kopie van het schilderij van Sebastiaan Vranckx . Deze zeer mooie kopie kan men bewonderen in het onvolprezen museum van de Heemkring De Plate . Het bestuur van onze zustervereniging gaf ons toelating het stuk te fotograferen .

na blz. 21

Grondplan van het fort Sint-Philippe - Sas Slijkens .
Rijksarchief Gent .

na blz. 23

De haven van Oostende met het eerste fort Napoleon in 1814
Glasschilderij van W. Wieden (Nat. Scheepvaartmuseum-Antwerpen)

na blz. 24

Napoleon inspecteert de aanleg van het " Fort Inpérial ", het huidige Fort Napoleon . (Naar een Schilderij van Hansoul)

